

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

LÊ HỮU TÌNH

BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG TUYÊN TRUYỀN
VỀ SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI

LUẬN VĂN THẠC SĨ BÁO CHÍ

Hà Nội – 2019

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

LÊ HỮU TÌNH

BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG TUYÊN TRUYỀN
VỀ SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI

Chuyên ngành: Báo chí học

Mã số: 60 32 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ BÁO CHÍ HỌC

Người hướng dẫn khoa học

Chủ tịch Hội đồng

TS. Nguyễn Thành Vinh

PGS.TS. Vũ Văn Hà

Hà Nội – 2019

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn này là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi, được thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của Tiến sĩ Nguyễn Thành Vinh, Phó Tổng biên tập Tạp chí Tuyên giáo, Ban Tuyên giáo Trung ương.

Tôi xin cam đoan các số liệu thống kê, tổng hợp cũng như kết quả nghiên cứu của đề tài là chính xác, trung thực, khách quan, nghiêm túc.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về lời cam đoan này.

Tác giả luận văn

Lê Hữu Tình

LỜI CẢM ƠN

Để thực hiện và hoàn thành đề tài nghiên cứu khoa học này, tác giả đã nhận được sự hỗ trợ, giúp đỡ tận tình của các quý thầy, quý cô thuộc Viện Đào tạo Báo chí và Truyền thông, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân Văn, Đại học Quốc gia Hà Nội.

Tác giả xin gửi lời cảm ơn chân thành tới Ban Biên tập cùng tập thể cán bộ, phóng viên tòa soạn Báo Biên phòng và gia đình đã quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong quá trình học tập; cảm ơn cán bộ, chiến sĩ các đơn vị Biên phòng cùng cán bộ, nhân dân các xã biên giới - nơi tác giả đến khảo sát thực tế để phục vụ nghiên cứu khoa học.

Đặc biệt, tác giả xin trân trọng cảm ơn Tiến sĩ Nguyễn Thành Vinh, Phó Tổng biên tập Tạp chí Tuyên giáo - người hướng dẫn khoa học đã giúp đỡ, tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Mặc dù đã cố gắng rất nhiều, song do nền tảng kiến thức, học thuật, kinh nghiệm nghiên cứu khoa học có phần hạn chế nên luận văn không tránh khỏi những sai sót. Tác giả rất mong nhận được sự chia sẻ, giúp đỡ và đóng góp ý kiến của các quý thầy, quý cô trong Hội đồng chấm luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Lê Hữu Tình

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	2
3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu.....	7
4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	8
5. Phương pháp nghiên cứu:.....	8
6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài.....	9
7. Cấu trúc luận văn	10
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ VỚI SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI.....	11
1.1. Một số khái niệm	11
1.1.1. Tuyên truyền.....	11
1.1.2. Biên giới, biên giới quốc gia	13
1.1.3. Biên phòng.....	16
1.1.4. Báo in	17
1.1.5. Báo điện tử	18
1.1.6. Phụ trương	18
1.2. Quan điểm của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới	19
1.3. Quan điểm của Đảng và Nhà nước về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới	21
1.4. Đặc điểm của báo in, báo điện tử	25
1.4.1. Đặc điểm của báo in	25
1.4.2. Đặc điểm của báo điện tử	27
1.5. Tiêu chí đánh giá chất lượng tác phẩm báo chí	30
1.5.1. Nội dung	30
1.5.2. Hình thức.....	31
Tiểu kết chương 1.....	36

Chương 2: THỰC TRẠNG TUYÊN TRUYỀN VỀ SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI TRÊN BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG.....	37
2.1. Diện mạo báo chí Biên phòng.....	37
2.2. Tần suất, mật độ thông tin về sự nghiệp bảo vệ biên giới	42
2.3. Các nội dung chính được thể hiện	45
<i>2.3.1. Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới .....</i>	<i>45</i>
<i>2.3.2. Xây dựng hệ thống chính trị và thế trận biên phòng toàn dân .....</i>	<i>47</i>
<i>2.3.3. Giữ gìn an ninh trật tự ở KVBG.....</i>	<i>51</i>
<i>2.3.4. Tình đoàn kết gắn bó quân - dân .....</i>	<i>53</i>
<i>2.3.5. Hoạt động ngoại giao biên giới, đối ngoại biên phòng.....</i>	<i>56</i>
2.4. Hình thức chuyển tải thông tin	58
<i>2.4.1. Thể loại.....</i>	<i>58</i>
<i>2.4.2. Ngôn ngữ.....</i>	<i>68</i>
<i>2.4.3. Ảnh, đồ họa, infographic.....</i>	<i>69</i>
<i>2.4.4. Tương tác tòa soạn - bạn đọc .....</i>	<i>71</i>
Tiểu kết chương 2.....	74
Chương 3. THÀNH CÔNG, HẠN CHẾ VÀ CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TUYÊN TRUYỀN VỀ SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI TRÊN BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG.....	75
3.1. Thành công, hạn chế	75
<i>3.1.1. Thành công.....</i>	<i>75</i>
<i>3.1.2. Hạn chế .....</i>	<i>80</i>
<i>3.1.3. Nguyên nhân .....</i>	<i>85</i>
3.2. Một số vấn đề đặt ra	87
3.3. Giải pháp nâng cao chất lượng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng	90
<i>3.3.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước .....</i>	<i>90</i>

3.3.2. Tăng cường nội dung tuyên truyền trên các tuyến biên giới	91
3.3.3. Đổi mới nội dung, hình thức chuyển tải thông tin	95
3.3.4. Quan tâm bồi dưỡng đội ngũ lao động báo chí	97
3.3.5. Chú trọng phát triển đội ngũ cộng tác viên	98
3.3.6. Cải tiến quy trình sản xuất báo in, báo điện tử	98
3.3.7. Tổ chức bộ máy chuyên môn tinh gọn, hiệu quả.....	99
3.3.8. Đầu tư thỏa đáng các nguồn lực cho cơ quan báo chí.....	100
3.3.9. Tăng cường phối hợp với các cơ quan báo chí	101
Tiểu kết chương 3.....	104
KẾT LUẬN	105
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	107
PHỤ LỤC	113

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1: Số lượng tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới.....	42
Bảng 2.2: Số lượng và tỷ lệ các tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới theo các nội dung chính	44
Bảng 2.3: Số lượng tác phẩm báo chí phân theo các thể loại báo chí	58
Bảng 3.1: Kết quả điều tra xã hội học về hiệu quả tuyên truyền.....	75
Bảng 3.2: Kết quả khảo sát về mức độ tiếp cận báo chí của bạn đọc.....	83

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 2.1: Tỷ lệ tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng.....	43
Biểu đồ 2.2: Thống kê số lượng tin báo chí trên Báo Biên phòng, ...	59
Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng	59
Biểu đồ 2.3: Thống kê số lượng bài phản ánh trên Báo Biên phòng,.....	61
Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng	61
Biểu đồ 2.4: Thống kê số lượng bài phóng sự - ghi chép trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng	62
Biểu đồ 2.5: Thống kê số lượng bài phỏng vấn trên Báo Biên phòng,.....	64
Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng	64
Biểu đồ 2.6: Thống kê số lượng tác phẩm thuộc các thể loại khác trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng.....	65

DANH MỤC HÌNH

Hình 2.1: Ví dụ điển hình về việc trình bày thiếu hấp dẫn	70
trên Báo Biên phòng (bên trái) và Phụ trương An ninh biên giới (bên phải) .	70
Hình 2.2: Giao diện trang fanpage Báo điện tử Biên phòng.....	72

DANH MỤC NHỮNG CHỮ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt

BĐBP

KVBG

Chữ viết đầy đủ

Bộ đội Biên phòng

Khu vực biên giới

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Dân tộc Việt Nam ta suốt hàng nghìn năm qua có truyền thống đấu tranh bảo vệ chủ quyền bờ cõi, “phên giậu” của Tổ quốc. Kế thừa truyền thống tốt đẹp đó, ngay từ khi ra đời cho đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam đã thể hiện tư tưởng nhất quán, sự quan tâm sâu sắc đến nhiệm vụ bảo vệ toàn vẹn chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia. Trải qua các thời kỳ lịch sử, đến nay, Bộ Chính trị đã 6 lần ra nghị quyết, kết luận về nhiệm vụ và tổ chức lực lượng bảo vệ biên giới, qua đó đã khẳng định sự quan tâm đặc biệt của Đảng ta đến nhiệm vụ vô cùng thiêng liêng này.

Hiện nay, các thế lực thù địch, phản động đang tìm mọi cách tuyên truyền chống phá Đảng, Nhà nước và sự nghiệp cách mạng ở nước ta. Chúng thường chọn địa bàn biên giới - nơi có vị trí chiến lược về quốc phòng - an ninh của đất nước để tiến hành các hoạt động “diễn biến hòa bình”, tuyên truyền xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, làm suy giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc... Cùng với đó, các tổ chức phản động trong và ngoài nước, tinh báo, gián điệp, khủng bố có âm mưu, hành động phá hoại mốc quốc giới, công trình biên giới, xâm phạm an ninh biên giới, gây mất trật tự, an toàn xã hội ở KVBG. *“Thậm chí hiện nay, vì mưu đồ chính trị, không ít kẻ xấu đang cố tình đánh tráo khái niệm về biên giới, làm mờ nhạt bản chất của nó để lừa gạt nhân dân. Các thuật ngữ, như: “nhân quyền cao hơn chủ quyền”, “biên giới mềm”, “biên giới mở”, “biên giới kinh tế”, “dân tộc không biên giới”, “văn hóa không biên giới”... tưởng như vô hại, nhưng trên thực tế, chúng rất nguy hiểm đối với một bộ phận nhân dân có trình độ học vấn thấp, nhất là đối với đồng bào các dân tộc ở KVBG”* [25].

Để bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, Đảng ta xác định, báo chí đóng vai trò hết sức quan trọng cùng với hệ thống

chính trị, các cấp, các ngành từ Trung ương đến địa phương tuyên truyền, giáo dục, tạo sự thống nhất về nhận thức và hành động trong toàn Đảng, toàn dân, toàn quân để thực hiện thắng lợi sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đặc biệt, trong bối cảnh tình hình trên các tuyến biên giới đang có những diễn biến phức tạp thì vai trò của báo chí cần tiếp tục được coi trọng và phát huy. Yêu cầu đặt ra đối với báo chí là phải thông tin, tuyên truyền cho các tầng lớp nhân dân nhận thức đúng về biên giới, nhất là vị trí, vai trò và các quy chế, hiệp ước, hiệp định... liên quan đến biên giới quốc gia, âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch; nhận thức rõ mối quan hệ giữa phát triển kinh tế - xã hội với củng cố quốc phòng - an ninh ở KVBG, yêu cầu bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ với giữ vững ổn định chính trị ở KVBG. Muốn vậy, báo chí phải thực sự nhạy bén, sáng tạo, có tính chiến đấu cao, khả năng sẵn sàng trong mọi tình huống, là “vũ khí sắc bén” trên mặt trận chính trị tư tưởng. Trong đó, báo chí Biên phòng được Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam xác định là kênh thông tin chủ lực, chuyên trách trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

Từ những vấn đề lý luận và thực tiễn đó, với tư cách là một người có hơn 10 năm làm báo trong lực lượng BDBP, tác giả quyết định chọn đề tài *“Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới”* với mong muốn kết quả nghiên cứu của đề tài sẽ góp phần khẳng định vai trò của báo chí cách mạng Việt Nam mà trực tiếp, chuyên trách là báo chí Biên phòng trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đồng thời, đề tài góp phần đánh giá thực trạng và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia trong thời gian tới.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Trong những năm qua, vấn đề tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới đã có ít nhiều các công trình nghiên cứu và tìm hiểu, nhưng ở mỗi góc

độ, mỗi nhà khoa học lại có cách nhìn và tiếp cận khác nhau. Có thể kể ra một số công trình nghiên cứu tiêu biểu sau đây:

Về những công trình tiêu biểu đã xuất bản thành sách gồm:

Cuốn *Việt Nam đất biển trời* của Lưu Văn Lợi (1990), Nxb Công an nhân dân. Tác giả cuốn sách đã trình bày khái quát về lịch sử hình thành đất nước, từng tuyến biên giới, hải đảo Việt Nam; đồng thời khẳng định chủ quyền và các quyền của Việt Nam đối với biên giới, biển thềm lục địa và vùng trời, các vấn đề về bảo vệ đất, biển trời Việt Nam.

Cuốn *Chủ quyền quốc gia dân tộc trong xu thế toàn cầu hóa và vấn đề đặt ra với Việt Nam* của Phan Văn Rân (2010), Nxb Chính trị Quốc gia đề cập đến những vấn đề lý luận và thực tiễn về chủ quyền quốc gia dân tộc, về chủ quyền quốc gia Việt Nam trong xu thế toàn cầu hóa.

Cuốn *Hỏi đáp pháp luật về quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia* của Nguyễn Thu Hà (2012), Nxb Tư pháp đã đi vào phân tích những khái niệm cơ bản trong công tác quản lý, bảo vệ và hành vi vi phạm, thẩm quyền, thủ tục xử lý vi phạm trong lĩnh vực quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia.

Cuốn *Biên giới trên đất liền Việt Nam - Trung Quốc* do Vũ Dương Ninh chủ biên (2018), Nxb Công an nhân dân đã giới thiệu khái quát vùng biên giới đất liền giữa Việt Nam - Trung Quốc qua các thời kỳ và bối cảnh lịch sử dẫn đến việc ký kết hoạch định và phân giới biên giới Việt Nam - Trung Quốc giữa Chính phủ Pháp và Triều đình Nhà Thanh; cung cấp khái quát về tiến trình đàm phán để tiến tới bản “Hiệp ước biên giới trên đất liền giữa Việt Nam - Trung quốc” (1999) và quá trình phân giới cắm mốc trên toàn tuyến biên giới, hoàn thành vào cuối năm 2008.

Về vấn đề vai trò của báo chí được đề cập đến trong một số cuốn sách, giáo trình, công trình nghiên cứu khoa học như: *Báo chí - những vấn đề lý luận và thực tiễn* của Hà Minh Đức (1994); *Truyền thông đại chúng và phát triển xã hội* của Hoàng Đình Cúc (2007); *Báo chí truyền thông và kinh tế văn*

hóa, xã hội của Lê Thanh Bình (2008); *Cơ sở lý luận báo chí* của Nguyễn Văn Dũng (2012)... Các tác giả đã luận giải một cách sâu sắc về chức năng xã hội cơ bản của báo chí. Trong chức năng quản lý, giám sát và phản biện xã hội, các tác phẩm đã làm rõ vai trò của báo chí trong thực hiện các vấn đề đó, đồng thời chỉ ra các điều kiện để báo chí thực hiện tốt hơn các chức năng này.

Ngoài các công trình nghiên cứu của các tác giả, thời gian qua, cũng có nhiều học viên của các trường học viện, đại học trong cả nước nghiên cứu về các vấn đề liên quan đến đề tài như:

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học *“Báo Biên phòng với chủ đề bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia (Khảo sát từ năm 2001 đến năm 2003)”* của Phùng Quốc Việt (2004) tại Học viện báo chí và Tuyên truyền. Luận văn tái hiện hoạt động của Báo Biên phòng trong thời kỳ 2001-2003; phân tích làm rõ vị trí, vai trò và thực trạng công tác tuyên truyền của Báo Biên phòng trong sự nghiệp bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia. Nghiên cứu đưa ra một số giải pháp cơ bản nhằm nâng cao chất lượng Báo Biên phòng.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học *“Báo chí Lạng Sơn với việc tuyên truyền về an ninh biên giới (Khảo sát Báo Lạng Sơn, Đài Phát thanh - Truyền hình Lạng Sơn từ tháng 1/2010 đến tháng 6/2012)”* của Trần Trịnh Diệu Hằng (2012) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Trên cơ sở hệ thống hóa các khái niệm liên quan đến đề tài nghiên cứu, tác giả luận văn đã tiến hành nghiên cứu nội dung, hình thức, chất lượng và hiệu quả tuyên truyền về đề tài an ninh biên giới của Báo Lạng Sơn, Đài Phát thanh - Truyền hình Lạng Sơn; đồng thời đưa ra các kiến nghị, các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả tuyên truyền trong thời gian tới.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học *“Thông tin về chủ quyền, an ninh biên giới đất liền trên báo in - Khảo sát Báo Biên phòng, Dân tộc và Phát triển, Đại đoàn kết năm 2011”* của Vũ Văn Hiệp (2014) tại trường Đại

học Khoa học Xã hội và Nhân văn - Đại học Quốc gia Hà Nội. Tác giả đã hệ thống hóa các khái niệm về chủ quyền, đất liền; quan điểm của Đảng, Nhà nước ta, vai trò của báo chí nói chung và Báo Biên phòng, Báo Dân tộc và Phát triển, Báo Đại đoàn kết nói riêng về việc thông tin, tuyên truyền về chủ quyền, an ninh biên giới đất liền. Đồng thời, tiến hành khảo sát nội dung, hình thức thông tin, tuyên truyền trên 3 ấn phẩm trên từ tháng 1 đến tháng 12/2011 và điều tra xã hội học về thông tin chủ quyền, an ninh biên giới đất liền trên Báo Biên phòng, Báo Dân tộc và Phát triển và Báo Đại đoàn kết. Sau đó, tác giả tiến hành phân tích, đánh giá chất lượng thông tin, tuyên truyền về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới đất liền trên cơ sở khảo sát về nội dung, hình thức thông tin, tuyên truyền của 3 tờ báo trên. Tác giả cũng rút ra một số điểm mạnh và điểm tồn tại của 3 tờ báo trong thông tin về chủ quyền, an ninh biên giới đất liền và đưa ra một số kiến nghị, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng hiệu quả thông tin, tuyên truyền trong những năm tiếp theo.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học “*Vấn đề sử dụng ảnh về chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia trên báo địa phương các tỉnh miền núi phía bắc (Khảo sát các báo: Cao Bằng, Hà Giang, Lạng Sơn từ tháng 1/2015 - tháng 6/2015)*” của Nông Tiến Quyết (2015) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Luận văn đã tổng kết đánh giá thực tiễn liên quan đến vấn đề sử dụng ảnh về chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia trên hệ thống báo địa phương khu vực miền núi phía Bắc. Từ đó, đưa ra những giải pháp góp phần nâng cao chất lượng hoạt động báo chí và những bài học kinh nghiệm trong việc tuyên truyền về chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia khu vực miền núi phía Bắc.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Công tác tư tưởng “*Tuyên truyền bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới cho đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã biên giới tỉnh Điện Biên hiện nay*” của Vũ Đức Hoàn (2016) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Luận văn nghiên cứu làm rõ một số vấn đề lý luận về công tác tuyên truyền bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới cho đồng bào dân tộc

thiểu số ở các xã biên giới, trên cơ sở đó, khảo sát thực trạng, đề xuất quan điểm, giải pháp nhằm tăng cường hoạt động tuyên truyền bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới cho đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã biên giới tỉnh Điện Biên.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Hồ Chí Minh học “*Nâng cao nhận thức về bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia cho nhân dân tỉnh Lạng Sơn theo tư tưởng Hồ Chí Minh*” của tác giả Hoàng Văn Sơn (2016) tại trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn - Đại học Quốc gia Hà Nội. Tác giả luận văn đã hệ thống hóa quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về chủ quyền biên giới, an ninh quốc gia; phân tích, đánh giá đúng thực trạng việc thực hiện phát triển kinh tế - xã hội gắn với đảm bảo quốc phòng - an ninh, nâng cao nhận thức về chủ quyền biên giới, an ninh quốc gia cho nhân dân tỉnh Lạng Sơn; đồng thời chỉ rõ những thành tựu, hạn chế, nguyên nhân và những vấn đề đặt ra. Tác giả cũng đưa các giải pháp nhằm nâng cao nhận thức về chủ quyền biên giới, an ninh quốc gia cho nhân dân tỉnh Lạng Sơn trong giai đoạn hiện nay.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Xây dựng Đảng và chính quyền Nhà nước “*Công tác vận động đồng bào dân tộc thiểu số bảo vệ an ninh biên giới của đảng bộ các xã ở tỉnh Lai Châu hiện nay*” của Lê Thị Ngọc Hiệp (2016) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Luận văn đã làm rõ cơ sở lý luận, đánh giá đúng thực trạng công tác vận động đồng bào dân tộc thiểu số bảo vệ an ninh biên giới của Đảng bộ các xã ở tỉnh Lai Châu; đồng thời đề xuất phương hướng những giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao hiệu quả của công tác này trong giai đoạn hiện nay.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Xây dựng Đảng và chính quyền nhà nước “*BĐBP tỉnh Quảng Ninh tham gia xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cấp xã vùng biên giới hiện nay*” của Lê Văn Tú (2016) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Luận văn đã nghiên cứu, làm rõ lý luận và thực trạng BĐBP tỉnh Quảng Ninh tham gia xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cấp xã vùng

biên giới, luận văn đề xuất giải pháp tăng cường sự tham gia xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cấp xã vùng biên giới của BDBP hiện nay.

Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học “*Kênh truyền hình Quốc phòng Việt Nam với vấn đề bảo vệ chủ quyền biên giới đất liền*” của Nguyễn Thị Hải Yến (2016) tại Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Từ việc nghiên cứu về vai trò của báo chí và thực trạng công tác tuyên truyền của Kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam về vấn đề chủ quyền biên giới đất liền đã đưa ra các kiến nghị, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng và hiệu quả tuyên truyền trong thời gian tới.

Nhìn chung, những nghiên cứu trên đây phần nào đã làm sáng tỏ những vấn đề khác nhau liên quan đến sự nghiệp bảo vệ biên giới. Các công trình, bài viết chủ yếu thiên về mặt lý luận liên quan đến hoạt động thực tiễn, sự chỉ đạo của báo chí nói chung; vì vậy, tác giả sẽ kế thừa có chọn lọc những kết quả nghiên cứu nói trên. Các công trình nghiên cứu đi trước hầu như chưa đi sâu vào công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới, chưa hoặc ít đề cập tới những vấn đề truyền thông và phát triển trong tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Tác giả nhận thấy, tất cả những cuốn sách, những đề tài nêu trên đều không trùng lặp với nội dung nghiên cứu về vấn đề báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Chính vì thế, đề tài nghiên cứu “*Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*” được tác giả lựa chọn làm luận văn tốt nghiệp của mình.

3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu

3.1. Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở hệ thống hóa các vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến đề tài, luận văn khảo sát, đánh giá thực trạng báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đồng thời, rút ra thành công, hạn chế và đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng trong thời gian tới.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

- Hệ thống hóa những vấn đề lý luận và thực tiễn liên quan đến đề tài.
- Khảo sát, thông kê tần suất thông tin và đánh giá nội dung, hình thức tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng
- Đưa ra các giải pháp và kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả tuyên truyền trên báo chí Biên phòng về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

4. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu các số báo và tác phẩm báo chí tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng. Trong phạm vi nghiên cứu, tác giả chọn báo in và báo điện tử vì đây là 2 loại hình báo chí chủ yếu của báo chí Biên phòng. Cụ thể:

- Báo Biên phòng (xuất bản 8 kỳ/tháng);
- Phụ trương An ninh biên giới (xuất bản 4 kỳ/tháng);
- Báo điện tử Biên phòng (cập nhật hằng ngày).
- Thời gian khảo sát: Từ tháng 5/2018 đến tháng 5/2019.

5. Phương pháp nghiên cứu:

- *Phương pháp nghiên cứu tài liệu:* Được sử dụng để nghiên cứu các tài liệu có liên quan đến đề tài như các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Nhà nước liên quan đến lĩnh vực báo chí và sự nghiệp bảo vệ biên giới; sách, giáo trình chuyên ngành báo chí; các luận văn, luận án liên quan đến đề tài; hệ thống các văn bản pháp luật và các tài liệu khác...

- *Phương pháp phân tích nội dung thông điệp:* Được sử dụng để phân tích nội dung các tin, bài truyền truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên Báo Biên phòng; Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng.

- *Phương pháp điều tra xã hội học*: Được sử dụng để khảo sát công chúng của báo chí Biên phòng. Tác giả tiến hành khảo sát 640 bạn đọc tại 16 tỉnh, thành phố KVBG đất liền và KVBG biển. Trong đó, mỗi tỉnh, thành phố lựa chọn ngẫu nhiên 20 cán bộ, chiến sĩ đang công tác tại các đơn vị Biên phòng và 20 cán bộ, nhân dân ở KVBG, độ tuổi từ 18-60. Cụ thể:

+ Tuyến biên giới Việt Nam - Trung Quốc: Khảo sát công chúng 4 tỉnh: Hà Giang, Lai Châu, Lạng Sơn, Quảng Ninh.

+ Tuyến biên giới Việt Nam - Lào: Khảo sát công chúng 4 tỉnh: Thanh Hóa, Nghệ An, Quảng Bình, Quảng Nam.

+ Tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia: Khảo sát công chúng 4 tỉnh: Đắk Lắk, Tây Ninh, Long An, An Giang..

+ Tuyến biên giới biển: Lựa chọn 4 tỉnh, thành phố: Hải Phòng, Đà Nẵng, Bình Thuận, Bạc Liêu.

- *Phương pháp phỏng vấn sâu*: Phỏng vấn lãnh đạo cơ quan chủ quản báo chí Biên phòng; lãnh đạo cơ quan báo chí Biên phòng; chuyên gia trong lĩnh vực thông tin và truyền thông; các phóng viên chuyên trách tuyên truyền về vấn đề biên giới.

- Luận văn cũng kế thừa có chọn lọc những kết quả và quan điểm, phương pháp tiếp cận của các công trình nghiên cứu, tư liệu liên quan.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của đề tài

6.1. Ý nghĩa lý luận

Bám sát cơ sở lý luận báo chí và truyền thông, đề tài góp phần khẳng định vai trò của báo chí nói chung, báo chí Biên phòng đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới.

6.2. Ý nghĩa thực tiễn

Luận văn có thể trở thành tài liệu hữu ích cho lãnh đạo cơ quan báo chí Biên phòng và các phóng viên, biên tập viên trong việc sơ, tổng kết, rút kinh nghiệm công tác tuyên truyền. Đồng thời, có thể làm tài liệu tham khảo cho

các học viên, sinh viên báo chí khi nghiên cứu về vấn đề báo chí với sự nghiệp bảo vệ biên giới.

7. Cấu trúc luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh sách bảng biểu, biểu đồ, hình ảnh, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, luận văn gồm 3 chương:

- Chương 1: Cơ sở lý luận về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới

- Chương 2: Thực trạng công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng

- Chương 3: Thành công, hạn chế và một số giải pháp nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng.

Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ VỚI SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI

1.1. Một số khái niệm

1.1.1. Tuyên truyền

“Tuyên” là nói, “truyền” là loang ra. Theo *Từ điển tiếng Việt* thì “tuyên truyền” là *phổ biến, giải thích rộng rãi để thuyết phục mọi người tán thành, ủng hộ, làm theo* [60, tr. 1068].

Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: “*Tuyên truyền là đem một việc gì đó nói cho dân hiểu, dân nhớ, dân theo, dân làm. Nếu không đạt được mục đích đó, là tuyên truyền bị thất bại*” [36, tr. 162].

Theo nghĩa rộng, tuyên truyền là hoạt động có mục đích của chủ thể nhằm truyền bá những tri thức, giá trị tinh thần, tư tưởng đến đối tượng, biến những kiến thức, giá trị tinh thần đó thành nhận thức, niềm tin, tình cảm của đối tượng hành động theo những định hướng, những mục tiêu do chủ thể tuyên truyền đặt ra.

Tuyên truyền là một bộ phận cấu thành của công tác tư tưởng. Khi xem xét công tác tư tưởng như một quá trình liên tục. V. I. Lênin khẳng định công tác tư tưởng có 3 hình thái: “*Công tác lý luận, công tác tuyên truyền và công tác cổ động. Ba hình thái đó tương ứng với các quá trình tư tưởng gồm: Sản xuất ra hệ tư tưởng, phổ biến, truyền bá hệ tư tưởng; cố vũ, động viên quần chúng thực hiện*” [35, tr. 5].

Công tác tuyên truyền là hoạt động tiếp nối công tác lý luận, nhằm phổ biến, truyền bá các nguyên lý lý luận, đường lối, chủ trương, chính sách và quần chúng. Mục đích cao nhất của tuyên truyền là làm cho hệ tư tưởng chiếm địa vị thống trị trong xã hội. “*Công tác tuyên truyền phải chân thực; cần nói rõ cho nhân dân hiểu sự thật, những việc làm được và những việc làm chưa được, thuận lợi và khó khăn, thành tích và khuyết điểm...*” [20, tr. 165].

Nội dung chủ yếu của công tác tuyên truyền:

Tuyên truyền chính trị: Là nội dung chủ yếu của công tác tuyên truyền. Tuyên truyền chính trị tập trung vào việc phổ biến, truyền bá hệ tư tưởng của

Đảng, bao gồm: Tuyên truyền chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; tuyên truyền về quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tuyên truyền về truyền thống lịch sử, văn hóa dân tộc của Đảng qua các hoạt động kỷ niệm, các đợt vận động chính trị lớn của đất nước và địa phương.

Tuyên truyền về kinh tế: Nhằm thực hiện đường lối phát triển kinh tế là nhiệm vụ trọng tâm trong giai đoạn hiện nay. Nội dung chủ yếu của tuyên truyền kinh tế là: Tuyên truyền về đường lối phát triển kinh tế của Đảng, các chính sách, kế hoạch, chương trình kinh tế lớn của Nhà nước; tuyên truyền về những thành tựu kinh tế - xã hội, tiềm năng phát triển của đất nước, địa phương, những thuận lợi và khó khăn, những bài học kinh nghiệm trong việc tổ chức thực hiện nhiệm vụ của địa phương từng thời kỳ.

Tuyên truyền văn hóa: Nhằm xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, làm nền tảng tinh thần của xã hội nắm chặt với nhiệm vụ kinh tế và xây dựng Đảng.

Tuyên truyền quốc phòng - an ninh: Nội dung chủ yếu là tuyên truyền về đường lối, quan điểm xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân bảo vệ Tổ quốc của Đảng ta trong giai đoạn hiện nay; tuyên truyền về những truyền thống đấu tranh anh dũng của dân tộc, tự hào về những chiến công hiển hách trong đấu tranh giành và bảo vệ nền độc lập; tuyên truyền về những chủ trương, giải pháp xây dựng Quân đội nhân dân và Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ và từng bước hiện đại; tuyên truyền về các văn bản pháp luật của Nhà nước về các nghĩa vụ của công dân tham gia quân đội, quân đội tự vệ, giáo dục quốc phòng...

Tuyên truyền đối ngoại: Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, tuyên truyền đối ngoại có vai trò quan trọng trong thực hiện đường lối đối ngoại rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa, chủ động hội nhập kinh tế quốc tế của Đảng, Nhà nước.

Đấu tranh chống các quan điểm, luận điểm sai trái: Trong điều kiện phong trào cách mạng thế giới tạm lâm vào tình trạng thoái trào, tuyên truyền để bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng càng trở nên quan trọng và cần thiết.

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, công tác tuyên truyền là công cụ quan trọng để tạo ra lực lượng hùng mạnh cho cách mạng nên Người rất quan tâm đến việc làm tốt công tác tuyên truyền. Muốn phát huy được sức mạnh tổng hợp của toàn dân thì công tác tuyên truyền cần chú trọng đối tượng tuyên truyền. Cán bộ tuyên truyền cần xác định rõ nội dung, đối tượng, mục đích và phương pháp như: Tuyên truyền cái gì? Tuyên truyền cho ai? Tuyên truyền để làm gì? Tuyên truyền cách thế nào?

Như vậy, tuyên truyền là một trong những bộ phận quan trọng của công tác tư tưởng, có nhiệm vụ phổ biến, truyền bá hệ tư tưởng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến quần chúng nhân dân. Tuyên truyền gắn liền với cổ động, nên tuyên truyền còn là sự cổ vũ, động viên, thúc đẩy quần chúng hăng hái tham gia các phong trào, biến nhận thức, niềm tin thành nhiệt huyết của đại chúng, hình thành cách mạng. Tuyên truyền góp phần quan trọng trong việc nâng cao nhận thức, hình thành và củng cố niềm tin, giáo dục lý luận, đạo đức, lối sống, lễ sống; bồi dưỡng phương pháp, kỹ năng hành động cho cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân.

1.1.2. Biên giới, biên giới quốc gia

Biên giới là cửa ngõ, là tuyến đầu trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, nơi thực hiện giao lưu và hợp tác quốc tế. Vùng biên giới có tài nguyên phong phú, có nhiều khả năng phát triển công nghiệp, lâm nghiệp, nông nghiệp, du lịch và dịch vụ, do đó, vùng biên giới có vị trí chiến lược cực kỳ quan trọng về kinh tế, chính trị, quốc phòng, an ninh, đối ngoại trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Quốc gia là một khái niệm địa lý và chính trị, trừu tượng về tinh thần, tình cảm và pháp lý, để chỉ một lãnh thổ có chủ quyền, một chính quyền và những con người của dân tộc trên lãnh thổ đó; họ gắn bó với nhau bằng luật pháp, quyền lợi, văn hóa, tôn giáo, ngôn ngữ, chữ viết qua quá trình lịch sử lập quốc,

và những con người chấp nhận nền văn hóa cũng như lịch sử lập quốc của đó chịu sự chi phối của chính quyền, họ cùng nhau chia sẻ quá khứ cũng như hiện tại và xây dựng một tương lai chung trên vùng lãnh thổ có chủ quyền.

Biên giới quốc gia theo Đại từ điển tiếng Việt định nghĩa “là đường và mặt phẳng thẳng đứng đi qua đường đó, xác định giới hạn lãnh thổ của một quốc gia trên đất liền, vùng nước, vùng trời và dưới lòng đất” [64, tr. 157].

Biên giới quốc gia trên đất liền là đường biên giới được xác định trên bộ, trên đảo, trên sông, trên hồ và biển nội địa. Biên giới trên bộ thường được ấn định bằng việc ký kết điều ước quốc tế và biên giới hoặc lãnh thổ giữa các quốc gia có chung đường biên giới.

Biên giới quốc gia trên biển được hoạch định và đánh dấu bằng các tọa độ trên hải đồ là ranh giới phía ngoài lãnh hải của đất liền, lãnh hải của đảo, lãnh hải của quần đảo của Việt Nam được xác định theo Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 và các điều ước quốc tế giữa Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và các quốc gia hữu quan. Các đường ranh giới phía ngoài vùng tiếp giáp lãnh hải, vùng đặc quyền về kinh tế và thềm lục địa xác định quyền chủ quyền, quyền tài phán của Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam theo Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 và các điều ước quốc tế giữa Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và các quốc gia hữu quan.

Biên giới quốc gia trong lòng đất là mặt thẳng đứng từ biên giới quốc gia trên đất liền và biên giới quốc gia trên biển xuống lòng đất. Ranh giới trong lòng đất thuộc vùng biển là mặt thẳng đứng từ các đường ranh giới phía ngoài của vùng đặc quyền về kinh tế, thềm lục địa xuống lòng đất xác định quyền chủ quyền, quyền tài phán của Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam theo Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982 và các điều ước quốc tế giữa Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và các quốc gia hữu quan.

Biên giới quốc gia trên không là mặt thẳng đứng từ biên giới quốc gia trên đất liền và biên giới quốc gia trên biển lên vùng trời [9].

Còn Luật Biên giới quốc gia định nghĩa: *“Biên giới quốc gia của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là đường và mặt thẳng đứng theo đường đó để xác định giới hạn lãnh thổ đất liền, các đảo, quần đảo, trong đó có quần đảo Hoàng Sa và quần đảo Trường Sa, vùng biển, lòng đất, vùng trời của nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam”* [49, tr. 8].

Khu vực biên giới là một bộ phận của lãnh thổ quốc gia có chính diện, chiều sâu và tiếp liền với đường biên giới quốc gia; khu vực biên giới có chế độ pháp lý riêng do Chính phủ ban hành nhằm bảo vệ an toàn biên giới. Tùy thuộc vào vị trí địa lý lãnh thổ quốc gia mà Chính phủ ban hành quy chế: Khu biên giới đất liền, khu vực biên giới biển và khu vực biên giới trên không.

Theo Nghị định 34/2000/NĐ-CP, ngày 18/8/2000 của Chính phủ về quy chế khu vực biên giới đất liền nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam thì: *“Khu vực biên giới đất liền nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (sau đây gọi tắt là khu vực biên giới) bao gồm các xã, phường, thị trấn có địa giới hành chính tiếp giáp với đường biên giới quốc gia trên đất liền. Mọi hoạt động trong khu vực biên giới phải tuân theo quy định của pháp luật Việt Nam và điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ký kết. Trường hợp điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam ký kết có quy định khác với Nghị định này và các văn bản quy phạm pháp luật về biên giới quốc gia thì áp dụng quy định của điều ước quốc tế”* [42].

Xây dựng và bảo vệ biên giới quốc gia là thực hiện tổng thể các biện pháp để bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, bảo vệ tài nguyên, môi sinh, môi trường, lợi ích quốc gia trên khu vực biên giới; giữ gìn an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội ở khu vực biên giới. Do vị trí địa lý và chính trị, trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc Việt Nam, việc xây dựng và bảo vệ biên giới quốc gia luôn là một vấn đề đặc biệt quan trọng đối với sự ổn định và phát triển đất nước. Xây dựng và bảo vệ biên giới quốc gia là một nội dung của xây dựng và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ quốc gia, là một biện pháp hiệu

quả chống lại sự xâm phạm chủ quyền lãnh thổ quốc gia. Trong hòa bình, bảo vệ biên giới quốc gia là tổng thể các biện pháp mà hệ thống chính trị, xã hội, các lực lượng vũ trang khu vực biên giới áp dụng nhằm tuần tra, giữ gìn nguyên vẹn, chống lại sự xâm phạm biên giới quốc gia. Khi có xung đột hoặc chiến tranh, các biện pháp bảo vệ biên giới quốc gia được thể hiện rõ qua các trạng thái sẵn sàng chiến đấu: Thường xuyên, tăng cường và cao.

1.1.3. Biên phòng

Theo Từ điển tiếng Việt, “biên phòng” có nghĩa là “*canh giữ ở biên giới*” [44].

Thuật ngữ này xuất hiện từ khá sớm trong lịch sử dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Điển hình là mùa Xuân năm Nhâm Tý (1432), sau khi dẹp xong cuộc nổi loạn của Đèo Cát Hãn - Tù trưởng Mường Lễ, châu Ninh Viễn (nay là tỉnh Lai Châu) cầu kết với Kha Lại (người Ai Lao) làm phản ở biên giới phía Tây Bắc, trên đường hồi Kinh, vua Lê Thái Tổ đã sáng tác hai bài thơ. Một bài được khắc trên vách núi đá tỉnh Lai Châu, một bài khắc trên vách núi đá tỉnh Hòa Bình; trong đó, bài thơ lưu lại tại Hòa Bình có câu: “*Biên phòng hảo vị trừ phương lược/ Xã tắc ưng tu kế cứu an*” (dịch nghĩa là: *Biên phòng phải lo sẵn phương lược/ Giữ nước cần tính kế lâu dài*). Đây là lời huấn thị có giá trị sâu sắc trên cả phương diện lý luận và thực tiễn, thể hiện tư duy, tầm nhìn chiến lược của vua Lê Thái Tổ trong việc định ra đường lối lãnh đạo toàn dân thực hiện sự nghiệp giữ nước nói chung, kế sách bảo vệ biên giới quốc gia nói riêng [2].

Nhìn lại tiến trình lịch sử dân tộc ta cho thấy, ngay từ khi thành lập nhà nước Văn Lang, cũng như trải qua hàng nghìn năm dựng nước và giữ nước, Tổ tiên ta luôn quan niệm: Biên cương là “phên giậu” của Tổ quốc, sự bình yên hay biến loạn nơi biên giới đều liên quan đến sự an nguy của đất nước, nên đã hết sức coi trọng việc xây dựng, bảo vệ biên giới, tập trung vào những khu vực, địa bàn xung yếu. Đặc biệt, các triều đại phong kiến trung ương tập quyền Việt Nam, khi trị vì đất nước, đều hết sức chú trọng hoạch định đường lối xây dựng

các vùng đất tiếp giáp các nước lân bang vững mạnh, gắn kết giữa miền xuôi với miền ngược, nhằm giữ vững ổn định khu vực biên giới, phát huy sức mạnh của lực lượng tại chỗ, nhất là các “thổ binh”, “dân binh”... bảo vệ các “huong, lộ, phủ, châu, trấn” vùng biên cương Tổ quốc.

Ngày nay, nhiệm vụ quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia được xác định là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, của cả hệ thống chính trị và cả nước; dựa vào dân, lấy dân làm gốc, nhân dân là chủ thể, “mỗi người dân biên giới là cột mốc sống”; lực lượng vũ trang nhân dân làm nòng cốt, BDBP là lực lượng chuyên trách, lực lượng chiến đấu đầu tiên, bám trụ đến cùng để bảo vệ và giữ vững biên giới quốc gia trong tình hình mới.

1.1.4. Báo in

Báo in là một trong những loại hình báo chí ra đời sớm nhất, lâu đời nhất so với các loại hình báo chí khác.

Phó Giáo sư, Tiến sĩ Dương Xuân Sơn định nghĩa: “*Báo in (newspaper) gồm báo và tạp chí, là những ấn phẩm định kỳ chuyển tải nội dung thông tin mang tính thời sự và được phát hành rộng rãi trong xã hội thông qua các công cụ như máy in, mực in và giấy in*” [54, tr. 65].

Luật Báo chí định nghĩa: “*Báo in là loại hình báo chí sử dụng chữ viết, tranh, ảnh, thực hiện bằng phương tiện in để phát hành đến bạn đọc, gồm báo in, tạp chí in*” [50].

Như vậy, báo in là một loại hình báo chí chuyên tải nội dung các vấn đề, sự kiện bằng văn bản, ký tự, hình ảnh, đồ họa... thông qua giấy in nhằm cung cấp thông tin phục vụ công chúng. Báo in là loại hình báo chí ra đời sớm nhất trong lịch sử nhân loại. Nhờ vận dụng những thành tựu khoa học kỹ thuật mới đã giúp cho báo in có những bước tiến trong công nghệ như quy trình làm báo. Đồng thời, báo in cũng ngày càng phong phú, chất lượng hơn về nội dung thông tin và hình thức trình bày.

Báo in được thực hiện dưới nhiều hình thức: Nhật báo, tuần báo, bán nguyệt san, nguyệt san, lưỡng nguyệt san... Riêng ở các nước phát triển thì có

báo buổi sáng, báo buổi chiều, báo bình dân, báo quốc gia, báo địa phương, nhật báo đặc biệt... Mỗi loại báo in như vừa nêu có trình bày, nội dung phản ánh, đối tượng độc giả khác nhau, thời gian phát hành khác nhau.

1.1.5. Báo điện tử

Theo Luật Báo chí: “*Báo điện tử là loại hình báo chí sử dụng hình ảnh, chữ viết, âm thanh, được truyền dẫn trên môi trường mạng...*” [50].

Báo điện tử là loại hình báo chí được thực hiện trên mạng thông tin máy tính, tuy chỉ vừa mới xuất hiện trong vài năm gần đây, nhưng đã có một chỗ đứng nhất định trong lòng độc giả. Sự xuất hiện của báo mạng điện tử đã gây ra những xáo trộn đối với các loại hình báo chí khác khi tạo nên cuộc cạnh tranh với truyền hình, phát thanh, báo in và báo điện tử đang chiếm ưu thế, khẳng định sức mạnh của một loại hình báo ra đời sau nhưng đầy tiềm năng.

Lượng thông tin mà báo mạng đưa ra không hề thua kém những loại hình báo chí khác về sự đa dạng, phong phú. Một trong những lợi thế khác của báo mạng chính là khả năng lưu trữ dường như là vô tận các thông tin. Người đọc có thể tìm kiếm các tài liệu cần thiết, sau đó có thể dễ dàng lưu các thông tin đó để phục vụ cho mục đích của bản thân. Những tài liệu đó sẽ được lưu trữ một cách an toàn mà không chịu ảnh hưởng của thời gian, không gian.

1.1.6. Phụ trương

Luật Báo chí quy định: “*Phụ trương là trang tăng thêm ngoài số trang quy định và được phát hành cùng số chính của báo in*” [50].

Điều kiện xuất bản phụ trương được quy định như sau:

Thứ nhất, phải có tôn chỉ, mục đích phù hợp với tôn chỉ, mục đích của cơ quan báo chí; đối tượng phục vụ.

Thứ hai, phải có phương án về tổ chức và nhân sự bảo đảm hoạt động của phụ trương.

Thứ ba, phải có tên và hình thức trình bày phụ trương.

Tại Việt Nam, cơ quan báo chí gửi hồ sơ đề nghị cấp phép về Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông. Thành phần hồ sơ gồm:

- Văn bản đề nghị của cơ quan chủ quản báo chí.

- Đề án xuất bản phụ trương: Nêu rõ sự cần thiết và cơ sở pháp lý; chứng minh đầy đủ việc đáp ứng các điều kiện cho việc xuất bản phụ trương; tên gọi phụ trương; kết cấu và nội dung thông tin chủ yếu (tôn chỉ, mục đích, ngôn ngữ thể hiện, các nội dung chính trong ấn phẩm, kỳ hạn xuất bản...); phương thức phát hành.

- Tờ khai xin cấp phép xuất bản phụ trương.

- Văn bản của Sở Thông tin và Truyền thông cấp tỉnh chứng nhận có đủ điều kiện để xuất bản phụ trương (đối với các cơ quan báo chí ở tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương).

- Mẫu trình bày tên gọi của phụ trương (mãng-sét).

Trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày nhận đủ hồ sơ theo quy định, Cục Báo chí sẽ có trách nhiệm xem xét việc giải quyết; trường hợp không cấp, Cục Báo chí trả lời bằng văn bản và nêu rõ lý do.

1.2. Quan điểm của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới

Việt Nam có đường biên giới trên đất liền dài gần 5.000km tiếp giáp với Trung Quốc ở phía Bắc, với Lào ở phía Tây và Campuchia ở phía Tây Nam, đi qua 25 tỉnh biên giới của Việt Nam và 21 tỉnh của các nước láng giềng. Nước ta có 28 tỉnh, thành ven biển với bờ biển dài khoảng 3.260km, hơn 3.000 hòn đảo ven bờ và 2 quần đảo Hoàng Sa, Trường Sa. Biên giới được coi là “phên giậu”, là “hàng rào” ngoại vi phân định chủ quyền giữa các quốc gia liên quan. “Phên giậu”, “hàng rào” vững chắc sẽ góp phần quan trọng vào việc bảo đảm chủ quyền lãnh thổ, an ninh đất nước [58].

Từ trước đến nay, nhiệm vụ bảo vệ biên giới không chỉ thể hiện tư duy của Đảng ta trong các nghị quyết đại hội, mà còn trở thành một trong những nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên, lâu dài đối với toàn Đảng, toàn quân, toàn dân, của cả hệ thống chính trị, được xác định là nhiệm vụ chiến lược đặc biệt quan trọng trong chiến lược xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Đặc biệt, sau hơn 30 năm đổi mới, trước yêu cầu ngày càng cao của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, để tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo nhiệm vụ xây dựng, quản lý, bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới, ngày 28/9/2018, Bộ Chính trị (khóa XII) đã ban hành Nghị quyết 33-NQ/TW về Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia, trong đó, Đảng ta đã xác định 5 quan điểm căn quán triệt thực hiện.

Một là, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước và sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc, là nhân tố quyết định đến cùng sự thắng lợi của sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia.

Hai là, quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, của cả hệ thống chính trị và cả nước; dựa vào dân, lấy dân làm gốc, nhân dân là chủ thể, “mỗi người dân biên giới là cột mốc sống”; lực lượng vũ trang nhân dân làm nòng cốt, BDBP là lực lượng chuyên trách, lực lượng chiến đấu đầu tiên, bám trụ đến cùng để bảo vệ và giữ vững biên giới quốc gia.

Ba là, quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia đặt trong tổng thể hai nhiệm vụ chiến lược: Xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Kết hợp giữa xây dựng, quản lý với bảo vệ biên giới quốc gia, lấy xây dựng là trung tâm, quản lý, bảo vệ là trọng yếu, thường xuyên. Phát triển kinh tế - xã hội gắn với củng cố, tăng cường quốc phòng, an ninh, đối ngoại, phát huy sức mạnh tổng hợp để quản lý, bảo vệ và phòng thủ vững chắc biên giới quốc gia.

Bốn là, kiên quyết, kiên trì đấu tranh, bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc ở KVBG. Giải quyết mọi bất đồng, tranh chấp chủ quyền, lãnh thổ bằng biện pháp hòa bình trên cơ sở pháp luật, thông lệ quốc tế, “vừa hợp tác, vừa đấu tranh” và sẵn sàng kết hợp các biện pháp, hình thức khác làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn và hoạt động xâm phạm, xâm chiếm biên giới quốc gia.

Năm là, phát huy sức mạnh toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại, dựa vào nội lực là chính, kết hợp với tăng cường, mở rộng hợp tác quốc tế, xây

dựng, quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia hòa bình, ổn định, hữu nghị, hợp tác, phát triển, văn minh, hiện đại; phòng thủ vững chắc biên giới quốc gia [8].

1.3. Quan điểm của Đảng và Nhà nước về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới

Bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia là một nhiệm vụ rất nặng nề và hết sức thiêng liêng, cao cả, bởi đó chính là nhiệm vụ gìn giữ tài sản vô giá mà ông cha ta đã phải đổi bằng xương máu trong lịch sử tồn tại và phát triển của quốc gia, dân tộc. Để làm được điều này, công tác tư tưởng đóng vai trò vô cùng quan trọng, có ý nghĩa chiến lược lâu dài, trong đó, Đảng ta luôn xác định, báo chí là “vũ khí sắc bén”. Nhiệm vụ đặt ra là phải liên kết các thành viên trong xã hội thành một khối thống nhất trên cơ sở một lập trường chính trị chung, thái độ trách nhiệm tích cực nhằm thực hiện những mục tiêu đề ra. Điều đó được thể hiện ở một số khía cạnh sau:

Thứ nhất, báo chí tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về các vấn đề liên quan đến bảo vệ biên giới; đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc, bịa đặt của các thế lực thù địch, phản động về chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia.

Báo chí đề cập sâu đến các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ liên quan đến công tác bảo vệ biên giới như: Quyết định số 16 ngày 22/2/1989 của Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ) về việc tổ chức Ngày Biên phòng 3/3 hằng năm (hiện nay là Ngày Biên phòng toàn dân); Chỉ thị số 394 ngày 2/8/1994 của Thủ tướng Chính phủ về tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Ngày Biên phòng toàn dân; Nghị quyết số 11 ngày 8/8/1995 của Bộ Chính trị về xây dựng lực lượng BDBP trong tình hình mới; Pháp lệnh BDBP năm 1997; Luật Biên giới quốc gia năm 2003; Chỉ thị số 01 ngày 9/1/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc tổ chức phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới; Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 28/9/2018 của Bộ Chính trị về Chiến lược bảo vệ biên giới...

Bên cạnh đó, báo chí tích cực đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, vạch trần và làm thất bại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, phản động trong và ngoài nước lợi dụng vấn đề biên giới, lãnh thổ để xuyên tạc, chống phá Đảng, Nhà nước và sự nghiệp xây dựng, quản lý, bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia. Kiên quyết đấu tranh chống các thế lực cơ hội chính trị, phản động lợi dụng các vấn đề tôn giáo, dân tộc, nhân quyền xuyên tạc sự thật, kích động, gây hận thù, chia rẽ dân tộc, tôn giáo ở KVBG, phá vỡ khối đại đoàn kết dân tộc.

Thứ hai, báo chí góp phần định hướng, giáo dục chính trị, tư tưởng, tạo sự đồng thuận, thống nhất trong các cấp, các ngành và các tầng lớp nhân dân về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

Báo chí là một hoạt động đặc biệt mang đặc tính chính trị - xã hội. Mỗi tác phẩm báo chí được công bố, phát hành rộng rãi đều trực tiếp hay gián tiếp tác động đến nhận thức, tâm tư, tình cảm và tư tưởng của quần chúng cũng như hành vi của cộng đồng. Vai trò định hướng của báo chí chính là không ngừng nâng cao nhận thức chính trị, tính tự giác của quần chúng nhân dân; góp phần tạo nên nhận thức xã hội, định hướng tư tưởng và tạo lập dư luận xã hội theo đúng định hướng tuyên truyền của Đảng.

Báo chí cũng giáo dục tư tưởng chính trị, trách nhiệm công dân, giáo dục pháp luật, tham gia cổ vũ, động viên và củng cố lòng tin của nhân dân vào Đảng, Nhà nước vào sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc nói chung, sự nghiệp bảo vệ biên giới nói riêng. Thông qua các tác phẩm báo chí, cán bộ, nhân dân, đặc biệt là ở KVBG ngày càng nhận thức rõ hơn vai trò và trách nhiệm của mình trong việc tham gia quản lý, bảo vệ biên giới. Đồng thời, nâng cao cảnh giác trước các âm mưu, thủ đoạn, chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch.

Thứ ba, báo chí kịp thời phản ánh đời sống vật chất, tinh thần, tâm tư, nguyện vọng của quân và dân nơi biên giới, đồng thời phát hiện, nêu gương người tốt, việc tốt, điển hình tiên tiến, cổ vũ, động viên các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ bảo vệ biên giới.

Điều này được thể hiện rất rõ nét, bởi trong thời gian qua, nhờ những thông tin trên báo chí mà Đảng, Nhà nước nắm được thực trạng tình hình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng - an ninh trên các tuyến biên giới. Từ đó, đã chỉ đạo các cấp, các ngành có liên quan quan tâm đầu tư thỏa đáng về cơ sở vật chất, hạ tầng, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đồng bào các dân tộc ở KVBG, chăm lo xây dựng lực lượng chuyên trách bảo vệ biên giới, duy trì mối quan hệ hữu nghị, hợp tác với các nước láng giềng... Bên cạnh đó, thông qua công tác tuyên truyền trên báo chí mà nhiều tấm gương tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong sự nghiệp bảo vệ biên giới đã được lan tỏa sâu rộng trong toàn xã hội.

Thứ tư, báo chí kịp thời phản ánh các hoạt động của BDBP và các lực lượng chức năng đứng chân trên địa bàn biên giới trong đấu tranh phòng, chống các loại tội phạm, vi phạm pháp luật ở KVBG; nâng cao nhận thức và ý thức chấp hành pháp luật cho cán bộ, chiến sĩ và nhân dân ở KVBG. Đây là vai trò hết sức quan trọng bởi hiện nay, tình hình các loại tội phạm diễn biến hết sức phức tạp trên các tuyến biên giới, nổi lên là tội phạm buôn bán, vận chuyển ma túy xuyên quốc gia, mua bán người qua biên giới, buôn lậu, gian lận thương mại trên biển, xâm phạm chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc...

Thực tế, trong những năm qua, các cơ quan báo, đài Trung ương và địa phương đã đăng tải, phát sóng hàng vạn tin, bài, phóng sự, kịp thời thông tin về các đường dây tội phạm nguy hiểm, ảnh hưởng đến an ninh quốc gia; đồng thời phản ánh các hoạt động của BDBP và các lực lượng chức năng trong công tác đấu tranh phòng chống các loại tội phạm qua biên giới. Thông qua các tác phẩm báo chí đã cung cấp cho công chúng tình hình các loại tội phạm trên các tuyến biên giới cũng như phương thức, thủ đoạn hoạt động của các đối tượng để chủ động phòng ngừa, đấu tranh và tố giác tội phạm...

Đặc biệt, báo chí là một trong những cơ quan chủ lực trong việc thực hiện Đề án “Tăng cường phổ biến, giáo dục pháp luật cho cán bộ, nhân dân vùng biên biên giới, hải đảo giai đoạn 2017-2021”. Các cơ quan báo chí tăng cường

công tác tuyên truyền, duy trì và xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, tăng thời lượng, tần suất thông tin về đấu tranh phòng, chống các loại tội phạm qua biên giới, phổ biến các quy định của pháp luật liên quan đến quy chế biên giới, di dịch cư tự do, tảo hôn, hôn nhân cận huyết thống trên vùng biên giới...

Thứ năm, báo chí là kênh thông tin quan trọng về tuyên truyền đối ngoại, mở rộng sự hiểu biết lẫn nhau giữa Việt Nam với các nước láng giềng, góp phần xây dựng biên giới bình yên, hội nhập và phát triển.

Theo đánh giá của Ban Chỉ đạo công tác thông tin đối ngoại Bộ Quốc phòng tại Hội nghị giao ban 6 tháng đầu năm 2019, thời gian qua, các cơ quan thông tấn, báo chí đã chú trọng tiến hành tốt các nội dung thông tin, tuyên truyền đối ngoại quốc phòng đảm bảo đúng nguyên tắc, quan điểm, đường lối, chức năng, nhiệm vụ, góp phần tích cực vào việc thực hiện nhiệm vụ đối ngoại quốc phòng và đường lối đối ngoại của Đảng. Báo chí đã cung cấp thông tin chính thống, có định hướng về chính sách và những nỗ lực của Việt Nam trong duy trì quan hệ với các nước láng giềng và các nước trong khu vực cũng như trên thế giới, góp phần giúp bạn đọc ở ngoài nước thay đổi cách nhìn nhận và đánh giá về Việt Nam theo hướng khách quan và toàn diện hơn.

Phát biểu tại Hội nghị trực tuyến sơ kết công tác hội nhập quốc tế và đối ngoại quốc phòng 6 tháng đầu năm 2019, Thượng tướng Nguyễn Chí Vịnh, Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Thường vụ Quân ủy Trung ương, Thứ trưởng Bộ Quốc phòng, nhấn mạnh: *“Công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại có nhiều chuyển biến tiến bộ. Các cơ quan báo chí và các đơn vị đã bám sát chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, chủ động thông tin, tuyên truyền công tác đối ngoại, đảm bảo đúng nguyên tắc, quan điểm, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước về quân sự, quốc phòng; nội dung, hình thức tuyên truyền ngày càng phong phú, đa dạng”* [46].

Như vậy, Đảng, Nhà nước luôn chú trọng và phát huy vai trò của báo chí để cùng với các cấp, các ngành và hệ thống chính trị tiến hành một cách có hiệu

quả sự nghiệp quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia. Báo cáo của Bộ Tư lệnh BDBP cũng đã cho thấy, năm 2018, các cơ quan báo chí đã đăng, phát trên 2.300 tin, bài, phóng sự tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới và các hoạt động của BDBP. Bộ Tư lệnh BDBP đã giới thiệu 187 đoàn/615 lượt phóng viên đi thực tế tại các tuyến biên giới, tuyên truyền, phản ánh sinh động các hoạt động xây dựng đơn vị, huấn luyện sẵn sàng chiến đấu; công tác đấu tranh phòng chống các loại tội phạm, buôn lậu, gian lận thương mại ở KVBG; xây dựng, củng cố cơ sở chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường quốc phòng - an ninh trên địa bàn biên giới; các hoạt động đối ngoại quốc phòng, đối ngoại biên phòng, ngoại giao nhân dân giữa Việt Nam và các nước láng giềng... [10].

1.4. Đặc điểm của báo in, báo điện tử

1.4.1. Đặc điểm của báo in

Là một trong những loại hình báo chí đặt nền móng cho sự ra đời và phát triển của các loại hình báo chí khác, báo in chuyển tải nội dung thông tin thông qua văn bản bao gồm chữ in, hình vẽ, tranh ảnh, sơ đồ, biểu đồ... Người đọc hoàn toàn chủ động trong việc tiếp nhận thông tin thông qua việc bố trí thời điểm đọc, cách đọc, tốc độ đọc... Tùy vào thời gian rảnh rỗi của người đọc mà họ có thể đọc bất cứ lúc nào. Điều này khác với phát thanh và truyền hình khi công chúng có thể nghe, xem bất cứ lúc nào, nhưng thông tin không được liền mạch vì phải phụ thuộc vào khung chương trình của nhà đài. Bên cạnh đó, độc giả báo in cũng có thể lướt nhanh để nắm bắt thông tin và lựa chọn thông tin nào mình nên đọc trước theo sở thích của mình.

So với các loại hình báo chí khác, báo in luôn yêu cầu cao tính chuẩn xác, khách quan vì khi mỗi ấn phẩm được phát hành, rất khó để tiến hành chỉnh sửa nếu để xảy ra sai sót, điều đó chỉ có thể đính chính thông tin vào các số báo tiếp theo. Ngoài ra, báo in có giá trị lưu trữ cao, quy trình sản xuất cũng tương đối chặt chẽ, phong phú về thể loại và chủ động hơn trong cách trình bày báo in có giá trị nội dung và thẩm mỹ rất cao. Do có những đặc điểm như đã đề cập ở trên nên báo in có những thế mạnh nhất định so với các loại hình báo chí khác. Khi

người đọc tiếp nhận thông tin qua mắt thì đồng thời, trí não hoạt động và tập trung cao độ nên khả năng lưu trữ thông tin rất tốt. Trong khi đó, với phát thanh hay truyền hình thì khán, thính giả chỉ có thể “nghe lướt” hoặc “xem lướt” nên việc tiếp nhận thông tin khá bập bõm, khó lưu lại trong trí não.

Trong cuốn “Cơ sở lý luận báo chí”, Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Văn Dũng nhận định về thế mạnh của báo in: “*Báo in có thể thông tin, phân tích, giải thích và giải đáp những vấn đề phức tạp một cách hệ thống, sâu sắc, với độ tin cậy cao; báo in tác động vào thị giác, do đó có lợi thế thu phục lý trí và tình cảm con người bằng tính logic và chiều sâu của nghệ thuật lập luận thông qua các luận điểm, luận cứ, luận chứng và số liệu chân thực*” [16].

Quy trình sản xuất của báo in tương đối chặt chẽ, qua nhiều khâu kiểm soát thông tin với nhiều cấp độ khác nhau nên thông tin thường được đảm bảo tính chính xác. Báo in có thể thông tin, phân tích, giải thích và giải đáp những vấn đề phức tạp một cách hệ thống, sâu sắc, với độ tin cậy cao, công chúng nhớ lâu hơn so với các loại hình báo chí khác. Trong khi đó, đối với loại hình phát thanh, truyền hình, nhiều chương trình chỉ phát một lần, ít lặp lại và phụ thuộc vào trình tự thời gian phát sóng nên công chúng rất khó theo dõi và khó lưu trữ những thông tin cần thiết.

Về phương diện kỹ thuật, báo in đơn giản hơn rất nhiều so với các loại hình báo chí khác. Từ việc tác nghiệp của phóng viên cũng tương đối đơn giản với máy tính, máy ảnh, máy ghi âm gọn nhẹ, đến việc dàn trang, chế bản, trình bày báo in cũng tương đối thuận tiện. Trong khi đó, cả phát thanh, truyền hình và báo mạng điện tử đòi hỏi phải có các hệ thống máy móc kỹ thuật cao như máy phát sóng (phát thanh, truyền hình) hoặc server (báo mạng), sử dụng các hình ảnh động (flash), âm thanh (voice, music), đồ họa, video... Điều này đồng nghĩa với việc cơ quan báo chí phải đầu tư trang thiết bị hiện đại và đào tạo nguồn nhân lực để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ tuyên truyền.

Tuy nhiên, báo in cũng có một số hạn chế như: Khâu phát hành kém thì khả năng lan tỏa của tờ báo bị hạn chế; tốn kém chi phí phát hành và in ấn; khó khăn trong việc vận chuyển đến vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo... Trong

khi đó, hiện nay, khi các thiết bị công nghệ như điện thoại di động, máy tính, máy tính bảng... đang trở nên phổ biến thì nhu cầu đọc báo in của công chúng ngày càng giảm mạnh.

1.4.2. Đặc điểm của báo điện tử

Báo điện tử là loại hình báo chí sử dụng chữ viết, hình ảnh, âm thanh, được truyền dẫn trên môi trường mạng, gồm báo điện tử và tạp chí điện tử. Đây là loại hình báo chí ra đời muộn nhất so với các loại hình báo chí truyền thống ra đời trước đó. Loại hình báo chí này gắn liền với sự ra đời và phát triển của mạng internet với dung lượng thông tin rất lớn, tương tác thông tin nhanh, phát hành không bị trở ngại về không gian và thời gian, biên giới quốc gia. Báo điện tử là kết quả của sự tích hợp giữa công nghệ và truyền thông, giữa các loại hình báo chí truyền thống, đem lại những giá trị rất lớn cho xã hội. Báo điện tử có những đặc điểm cơ bản sau:

- *Tính tương tác cao:* Không dừng lại ở sự tương tác giữa độc giả với tòa soạn, báo điện tử có sự tương tác nhiều chiều giữa độc giả với nhà báo, độc giả với độc giả, hay độc giả với nhân vật trong tác phẩm báo chí. Quá trình tương tác trên báo điện tử nhanh chóng và thuận tiện hơn nhiều so với các loại hình báo chí khác. Ngay sau mỗi tác phẩm báo chí đăng trên trang báo mạng điện tử đều có mục phản hồi, ngoài ra, còn có rất nhiều kênh tương tác khác như feedback, vote, email, forum... tiện cho độc giả dễ dàng đóng góp ý kiến của mình. Điều này khó thấy trên báo hình, phát thanh hay báo giấy.

- *Khả năng đa phương tiện:* Báo điện tử là một loại hình báo chí tổng hợp, tích hợp nhiều công nghệ (multimedia). Ngay trong một tác phẩm báo mạng có thể tích hợp cả báo viết, phát thanh, truyền hình. Khi đọc báo mạng, độc giả có thể chủ động xem những tác phẩm mình quan tâm ở bất kỳ trang nào giống như báo in, đồng thời cũng được trực quan những hình ảnh, video clip, lắng nghe những âm thanh mà không hề bị phụ thuộc vào các yếu tố thời gian, không gian. Sự tích hợp này giúp cho báo điện tử có được những yếu tố hấp dẫn của các loại hình báo chí khác, vì thế mà trở nên sinh động hơn, hấp dẫn hơn.

- *Khả năng liên kết lớn*: Từ một bài báo, độc giả có thể dễ dàng tìm kiếm những thông tin liên quan thông qua các liên kết để tìm hiểu sâu hơn về vấn đề quan tâm. Hoặc từ một trang báo, có thể dễ dàng đi đến các web liên kết khác chỉ với một thao tác click chuột. Khả năng liên kết của báo điện tử thật sự mở ra một kho thông tin vô hạn cho độc giả.

- *Khả năng lưu trữ và tìm kiếm dễ dàng*: Báo điện tử cho phép lưu trữ bài viết theo hệ thống khoa học với một lượng thông tin được lưu trữ qua hệ thống máy chủ. Cùng với đó là khả năng tìm kiếm dễ dàng nhờ vào các mục tìm kiếm với các từ khóa được đính kèm trên mỗi trang báo mạng điện tử. Có thể xem theo ngày, xem theo bài, hoặc theo chủ đề... Nếu không có điều kiện đọc ngay lúc online, độc giả báo mạng có thể lưu bài viết lại để đọc sau, hoặc có thể đọc lại nhiều lần tùy thích, mà thao tác hoàn toàn đơn giản. Điều này với truyền hình hay phát thanh là vô cùng khó.

- *Tính xã hội hóa cao, khả năng cá thể hóa tốt*: Nhờ vào sự phủ sóng của mạng internet, báo mạng điện tử không có giới hạn về khoảng cách, thêm vào đó là tính tương tác cao, do đó, tính xã hội hóa rất cao. Ngược lại, báo điện tử cũng có khả năng cá thể hóa tốt, thể hiện ở chỗ người đọc được chủ động lựa chọn tờ báo, trang báo, bài báo theo nhu cầu, đọc bao lâu tùy thích. Ngoài ra, báo điện tử có độ lan tỏa rộng, dễ dàng đính chính, chi phí thấp do chỉ phải post bài một lần duy nhất, đồng thời thông tin lại có giá trị sử dụng cao hơn do được đọc theo nhu cầu của độc giả [54].

Báo điện tử có một số thế mạnh như:

Thứ nhất, báo điện tử không bị giới hạn khuôn khổ, số trang nên có khả năng truyền tải thông tin không giới hạn. Vì vậy, có thể cung cấp một lượng thông tin rất lớn, phong phú và chi tiết. Ngoài ra, những thông tin này còn được báo điện tử xâu chuỗi lại với nhau theo các chủ đề thông qua siêu liên kết, tạo điều kiện thuận lợi cho việc tiếp cận thông tin của độc giả. Không những thế, thông tin trên báo điện tử còn được lưu trữ lâu dài và khoa học theo từng ngày

tháng, chủ đề, chuyên mục, tạo thành cơ sở dữ liệu để bạn đọc có thể tìm kiếm nhanh chóng và hiệu quả.

Thứ hai, báo điện tử không bị phụ thuộc vào khoảng cách địa lý nên thông tin được truyền tải khắp toàn cầu. Ở các nước phát triển, hạ tầng viễn thông được đầu tư đồng bộ nên người dân dễ dàng tiếp cận các dịch vụ, từ điện thoại, truy cập internet băng thông rộng, xem truyền hình (truyền hình trực tuyến, cả truyền hình cáp). Vì thế, báo điện tử trở thành một phương tiện truyền tải thông tin thiết yếu hàng ngày của người dân.

Thứ ba, báo điện tử đã tạo ra bước ngoặt về quy trình sản xuất thông tin. Thông tin từ khi thu nhận đến khi phát hành đều được diễn ra rất nhanh chóng với những thao tác hết sức đơn giản. Về lý thuyết, một người có thể làm tất cả các bước trong một công đoạn và tất cả các công đoạn trong cả quy trình sản xuất báo điện tử. Vì vậy, xét về chi phí cho cả người sản xuất và công chúng đều ít tốn kém hơn các loại hình báo chí khác. Ngoài việc đầu tư một lần cho sử dụng nhiều lần, báo điện tử không bị tốn kém trong việc in ấn, phát hành và chỉ phát hành một bản duy nhất cho tất cả các độc giả. Còn độc giả có thể chủ động tiếp nhận một lượng thông tin lớn, phong phú, đa dạng.

Thứ tư, báo điện tử là sự tổng hợp của công nghệ đa phương tiện, nghĩa là không chỉ chuyển tải văn bản, hình ảnh như báo in, mà cả âm thanh, video như phát thanh, truyền hình và các chương trình tương tác. Tính năng “ba trong một” của báo điện tử sẽ tạo dựng được sức mạnh truyền thông mới và vững chắc trong tương lai.

Thứ năm, báo điện tử có tần suất và tốc độ truyền tin một cách nhanh chóng không giới hạn. Không cần phải chờ đến giờ ra báo, phát sóng, cứ khi nào có thông tin mới là báo điện tử đưa lên mạng internet. Vì vậy, thông tin trên báo điện tử được cập nhật liên tục 24/24 giờ.

Thứ sáu, xét về tiềm năng tài chính thì với mật độ sử dụng internet rộng khắp với chi phí rẻ và nhiều tiện ích như hiện nay, báo điện tử chiếm một thị phần không nhỏ về quảng cáo. Đây cũng là công cụ hỗ trợ đắc lực trong việc

quảng bá cho các ấn phẩm báo in, đồng thời khuếch trương hình ảnh, thương hiệu cho các cơ quan báo chí mọi nơi, mọi lúc. Mặt khác, với báo điện tử, công chúng còn được khuyến khích và tạo cơ hội để tích cực tham gia vào quá trình sản xuất và truyền tải thông tin. Nhờ những ưu điểm như khả năng đa phương tiện và tính tương tác cao, báo điện tử đã giúp cho mối quan hệ giữa nhà báo và công chúng trở nên chặt chẽ, gần gũi và thường xuyên hơn.

Tuy nhiên, báo điện tử cũng có những hạn chế nhất định. Trước hết, do yêu cầu thông tin nhanh nên nhiều thông tin có độ chính xác không cao, thậm chí sai lệch, gây hoang mang dư luận. Đối tượng tiếp cận báo điện tử chủ yếu là những người nắm bắt và tiếp thu sản phẩm công nghệ một cách nhanh chóng hoặc những người có điều kiện tiếp cận với internet. Điều này rất hạn chế đối với công chúng ở vùng sâu, vùng xa, những nơi chưa có mạng internet hoặc những người không biết sử dụng mạng. Ngoài ra, muốn xem được báo điện tử, chúng ta phải bỏ chi phí mua các thiết bị hỗ trợ kết nối mạng internet và chi phí dịch vụ mạng hằng tháng...

1.5. Tiêu chí đánh giá chất lượng tác phẩm báo chí

1.5.1. Nội dung

Nội dung của một tác phẩm báo chí thường phản ánh chân thực, khách quan những sự kiện, vấn đề, sự việc có thực xảy ra trong cuộc sống hằng ngày, mang tính thời sự, có ý nghĩa xã hội và được công chúng quan tâm. Đây là khâu quan trọng trong quy trình sáng tạo tác phẩm, bởi vì, tác phẩm có hấp dẫn công chúng hay không sẽ phụ thuộc vào những vấn đề mà nó đề cập và cách thức thể hiện nó. Nội dung của tác phẩm báo chí cần phải rõ chủ đề tư tưởng, đảm bảo được những yêu cầu về tính thời sự, tính xác thực và tính định hướng trực tiếp của những thông tin mà nó phản ánh.

- *Yêu cầu về tính thời sự:* Thông tin kịp thời về những cái mới, đó là những sự việc, sự kiện, con người, hoàn cảnh, tình huống... vừa mới xảy ra, đang xảy ra, chắc chắn sẽ xảy ra; cung cấp cho công chúng thông tin về những sự thật nóng bỏng của đời sống. Một tác phẩm báo chí hay phải là tác phẩm phát

hiện được các giá trị thông tin mới phù hợp nhu cầu của số đông độc giả. Các giá trị thông tin mới đó giúp cho công chúng nắm bắt kịp thời bản chất sự kiện để có những phản ứng một cách tích cực.

- *Yêu cầu về tính xác thực*: Phải phản ánh sự thật một cách chính xác, có địa điểm, có nhân chứng và thời gian, không gian cụ thể. Tuyệt đối không được bịa đặt hoặc thêm bớt một cách tùy tiện trong quá trình thông tin về sự thật. Tác phẩm báo chí hàm chứa lượng thông tin về các sự kiện, các vấn đề nảy sinh trong cuộc sống một cách trọn vẹn, kịp thời, đảm bảo sự khách quan, trung thực, đúng bản chất, mang lại lợi ích thiết thực cho công chúng. Cái hay của báo chí không phải chỉ là hương, hoa, ý tưởng trầm sâu như cái hay của văn chương, nghệ thuật, mà đó chính là sự tác động trực tiếp về nội dung tư tưởng tạo ra sự lan tỏa thông tin mang lại hiệu quả cao trong xã hội.

- *Yêu cầu về tính định hướng trực tiếp*: Tác giả phải thể hiện một thái độ và lập trường rõ ràng trong bài viết. Lập trường này dựa trên cơ sở là luật pháp, đạo đức, truyền thống... của cộng đồng. Nội dung được thẩm thấu vào từng tác phẩm báo chí thông qua thế giới quan, nhân sinh quan, khả năng chọn lựa, thể hiện tác phẩm của nhà báo. Mỗi sự kiện, mỗi vấn đề được thể hiện trong tác phẩm đều phải tuân theo tôn chỉ, mục đích, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước.

1.5.2. Hình thức

Hình thức của tác phẩm báo chí phải thỏa mãn nhu cầu mỹ cảm, tác động sâu sắc đến tình cảm và suy nghĩ của đối tượng. Thông tin báo chí phải được chuyển tải bằng các hình thức, phương pháp thể hiện thuyết phục, dễ hiểu. Nó không chỉ làm cho công chúng thích thú, mà còn khơi gợi được sự suy nghĩ theo hướng đúng và thúc đẩy hành động tích cực của họ.

Trong tác phẩm báo chí, hình thức chính là tác động hợp thành của nhiều yếu tố gồm nghệ thuật sử dụng ngôn từ, các quy định của thể loại, những biện pháp kết cấu và kỹ thuật trình bày. Tất cả nhằm biểu hiện nội dung của tác phẩm, tạo nên dạng tồn tại mang tính chỉnh thể, tính thống nhất của tác phẩm. Nói ngắn

gọn, hình thức của tác phẩm báo chí là toàn bộ các yếu tố chứa đựng, biểu hiện và chuyển tải nội dung của tác phẩm báo chí. Hình thức của tác phẩm báo chí thường được xem xét trên 3 yếu tố chính là kết cấu, ngôn ngữ và thể loại.

- *Kết cấu*: Là sự tạo thành và liên kết các bộ phận trong bố cục của tác phẩm, là sự tổ chức, sắp xếp các yếu tố, các chất liệu làm nên nội dung của tác phẩm trên cơ sở đời sống khách quan và theo một chiều hướng tư tưởng nhất định. Nói dung dị là cách sắp xếp các yếu tố bên trong tác phẩm như sự kiện, tình tiết, quan hệ và sự tổ chức các yếu tố bên ngoài tác phẩm như phân đoạn, phân chia kỳ, bố trí ảnh theo một trật tự nào đó được gọi là kết cấu. Kết cấu vừa có tính khách quan, vừa có tính chủ quan. Khách quan vì khi miêu tả, tái hiện các sự kiện, hiện tượng trong đời sống nhà báo phải tuân thủ trật tự các chi tiết và kết cấu của đối tượng. Chẳng hạn như tường thuật một trận bóng đá, một kỳ họp Quốc hội, một phiên tòa... Còn chủ quan là vì việc chọn lựa và sử dụng lối kết cấu nào trong tác phẩm còn phụ thuộc vào tư tưởng, ý đồ nghệ thuật, sở trường và phong cách của nhà báo.

Ngoài nhiệm vụ nối kết các yếu tố, chi tiết thành một chỉnh thể thống nhất, kết cấu còn giúp tác giả thể hiện mâu thuẫn, xung đột trong tác phẩm. Nhưng quan trọng hơn là nó góp phần làm sâu sắc chủ đề tư tưởng của tác phẩm. Kết cấu rất đa dạng, song bằng khả năng trừu tượng và sự tổng kết lịch sử báo chí, người ta đã khái quát thành 6 kiểu kết cấu phổ biến.

+ *Kiểu kết cấu theo trình tự thời gian*: Tác phẩm có kết cấu này sẽ tái hiện sự kiện, hiện tượng theo trật tự thời gian tuyến tính. Chi tiết nào xảy ra trước trình bày trước, chi tiết nào xảy ra sau thì trình bày sau. Kiểu kết cấu này thường được sử dụng trong thể loại tường thuật, ghi nhanh, đặc biệt là trong thể loại tường thuật trực tiếp trên sóng phát thanh, truyền hình, báo trực tuyến.

+ *Kiểu kết cấu theo quan hệ trực tiếp*: Tác phẩm có kết cấu này sẽ tái hiện sự kiện, hiện tượng theo thứ tự quan hệ giữa các chi tiết vốn có trong hiện thực khách quan. Đó là các trật tự: Trước - sau, trên - dưới, xa - gần, trong - ngoài, khách - chủ... Kiểu kết cấu này thường được sử dụng trong các thể loại ký chân dung, phóng sự, điều tra, tường thuật...

+ *Kiểu kết cấu theo logic hình thức tư duy*: Tác phẩm có kết cấu này sẽ trình bày sự kiện, hiện tượng, vấn đề quy luật tư duy, nhận thức của con người, theo phương pháp tam đoạn, quy nạp hoặc diễn dịch. Kiểu kết cấu này thường được dùng trong các thể loại bình luận, xã luận, chuyên luận, sớ tay phóng viên...

+ *Kiểu kết cấu đối lập so sánh*: Tác phẩm có kết cấu này sẽ trình bày các sự kiện, chi tiết theo hai hướng đối lập nhau như: Ta - địch, tốt - xấu, thiện - ác, tích cực - tiêu cực, giàu - nghèo, cũ - mới, già - trẻ... Kiểu kết cấu này thường được sử dụng trong các thể loại phóng sự, bình luận, tiểu phẩm...

+ *Kiểu kết cấu hình tháp ngược*: Tác phẩm có kết cấu này sẽ trình bày các chi tiết, thông tin theo thứ giảm dần tính chất quan trọng và trực tiếp. Kiểu kết cấu này thường dùng trong các tác phẩm thông tấn (tin, phỏng vấn, tường thuật...).

+ *Kiểu kết cấu liên tưởng*: Tác phẩm có kết cấu này nhà báo thường trình bày các sự kiện, vấn đề, chi tiết xung quanh một “trục” trung tâm - một quan niệm, một nhận định nào đó. Những sự kiện, vấn đề liên quan gắn bó với “trục” trung tâm thông qua những mối quan hệ phong phú mà đôi khi đó chỉ là một liên tưởng bất ngờ. Mỗi chi tiết trong kiểu kết cấu này góp phần khẳng định, làm tôn giá trị của quan điểm, nhận định trung tâm từ một bình diện rộng. Người ta thường gặp kiểu kết cấu này trong một số bài ghi nhanh, chuyên luận hay ký báo chí.

- *Ngôn ngữ*: Đây là yếu tố quan trọng hàng đầu trong tác phẩm báo chí. Ngôn ngữ là phương tiện chuyển tải toàn bộ nội dung tác phẩm báo chí, vì thế, hiệu quả của báo chí không thể tách rời khả năng sử dụng ngôn ngữ. Ngôn ngữ báo chí có 3 đặc trưng nổi bật sau:

+ *Tính chính xác, khách quan*: Đặc trưng này được quy định bởi chức năng chủ yếu của báo chí là chức năng thông tin - giao tiếp. Nhà báo có nhiệm vụ phản ánh trung thực từ những sự kiện, hiện tượng vốn có như chúng đã và đang diễn ra trong hiện thực đời sống. Ngôn ngữ báo chí phải tái hiện được sự kiện hiện tượng với những chi tiết cụ thể, chính xác. Trong tác phẩm báo chí, các câu hỏi cơ bản 5W+1H được trả lời rõ ràng, khúc chiết bao nhiêu càng tốt bấy

nhiều. Tính chính xác, khách quan của ngôn ngữ báo chí đặt ra yêu cầu tối quan trọng ở nhà báo là phải luôn hết sức thận trọng khi lấy tư liệu, đồng thời cũng phải cân nhắc, chọn lựa trong việc sử dụng từ ngữ, chi tiết, cách diễn đạt nhằm mang lại nội dung rõ ràng, xác định cho tác phẩm.

Một nguyên tắc căn bản của hoạt động báo chí là phải xuất phát từ sự kiện bản thể và ngôn ngữ báo chí phải là ngôn ngữ sự kiện khách quan. Ngôn ngữ báo chí có tính chất tiết kiệm, ngắn gọn và hàm súc. Đặc trưng này được quy định bởi tính thời sự của thông tin báo chí, bởi giới hạn về diện tích trên mặt báo, thời lượng trên sóng phát thanh, truyền hình và điều kiện tiếp nhận thông tin của công chúng. Tính chất ngắn gọn và hàm súc thể hiện ở chỗ trong một dung lượng, thời lượng nhỏ nhất nhưng tác phẩm báo chí phải chuyển tải được một nội dung chính xác, rõ ràng và dễ hiểu nhất.

+ *Tính phổ cập và đại chúng*: Đặc trưng này bắt nguồn từ mục đích và đối tượng phục vụ của báo chí. Mục đích của báo chí là phổ biến thông tin rộng rãi cho mọi người. Đối tượng phục vụ của báo chí là đối tượng công chúng đông đảo, bao gồm nhiều thành phần, lứa tuổi, giới tính và nghề nghiệp khác nhau. Cho nên ngôn ngữ báo chí phải phù hợp với trình độ chung của công chúng, đảm bảo khả năng tiếp nhận của công chúng. Ngôn ngữ báo chí là ngôn ngữ của đời sống, gần gũi với lời nói và cách nghĩ của số đông công chúng.

Tính phổ cập và đại chúng của ngôn ngữ báo chí thể hiện ở cách dùng từ, cách sử dụng các quy tắc ngữ pháp, cách diễn đạt dung dị, dễ hiểu để giúp người đọc lĩnh hội trọn vẹn nội dung thông tin của tác phẩm. Do vậy, trong ngôn ngữ báo chí, người ta hạn chế sử dụng các từ ngữ chuyên môn, các thuật ngữ khoa học, các từ Hán Việt. Đồng thời, trong tác phẩm báo chí cũng nên hạn chế sử dụng câu bị động, câu phức hợp, nhiều mệnh đề hoặc nhiều thành phần cùng loại. Tuy nhiên, phổ cập và đại chúng không có nghĩa là dung tục hóa, thô thiển hóa ngôn ngữ báo chí, là hạ thấp yêu cầu về mặt văn hóa giao tiếp, là chạy theo thị hiếu của công chúng bình dân. Phổ cập và đại chúng nhưng phải gắn với các chuẩn mực ngữ pháp, với yêu cầu nâng cao trình độ sử dụng tiếng nói của dân tộc. Điều này đòi hỏi

nhà báo phải hướng đến công chúng, đồng thời, công chúng cũng phải tự nâng tầm tiếp nhận của mình lên. Có như vậy, báo chí mới ngày càng hiện đại và phát triển.

- *Thể loại*: Đây là khái niệm chỉ quy luật loại hình của tác phẩm báo chí, tương ứng với một loại nội dung nhất định có một loại hình nhất định, tạo cho tác phẩm một hình thức tồn tại chính thể. Mỗi thể loại tác phẩm báo chí có yêu cầu, đặc trưng riêng về phương pháp, dung lượng, góc độ phản ánh hiện thực đời sống. Thể loại là một yếu tố quan trọng của hình thức tác phẩm báo chí. Tùy theo thể loại mà việc chọn lựa, sắp xếp các chi tiết, sự kiện cũng như sử dụng kết cấu, ngôn ngữ khác nhau.

Chẳng hạn, tác phẩm thuộc loại thông tấn như: Tin, phỏng vấn, tường thuật thì tập trung tái hiện sự kiện, hiện tượng, thường sử dụng kết cấu theo thời gian và thành phần chủ yếu là câu miêu tả. Còn tác phẩm thuộc loại chính luận như bình luận, xã luận, chuyên luận thì thiên về ý tưởng, thường sử dụng kết cấu theo logic hình thức và thành phần chủ yếu là câu phân tích, đánh giá, suy luận, khái quát... Nhà báo ý thức được thể loại mình viết sẽ chủ động trong việc thu thập, xử lý thông tin cũng như lựa chọn kết cấu, giọng điệu, lối viết để vừa đáp ứng yêu cầu về mặt thể loại, vừa thỏa mãn được lượng thông tin và cảm xúc mà người đọc chờ đợi. [1]

Tiểu kết chương 1

Trong chương này, tác giả luận văn tập trung làm rõ một số khái niệm liên quan đến đề tài nghiên cứu như: Tuyên truyền, biên giới, biên phòng, báo in, báo điện tử, phụ trương; đồng thời xác định rõ các quan điểm của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Bên cạnh đó, tác giả cũng đi sâu phân tích vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới; trình bày các đặc điểm, thế mạnh của báo in, báo điện tử; đưa ra các tiêu chí cụ thể về nội dung, hình thức nhằm đánh giá chất lượng tác phẩm báo chí.

Thông qua hệ thống các khái niệm cũng như việc phân tích, đánh giá các nội dung nói trên, tác giả luận văn muốn làm rõ ý nghĩa, tầm quan trọng của sự nghiệp bảo vệ biên giới đối với tiến trình phát triển của đất nước cũng như công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay; đồng thời khẳng định vai trò hết sức quan trọng của báo chí trong hệ thống chính trị, trong đó có những đóng góp tích cực vào việc thông tin, tuyên truyền về các vấn đề biên quan đến biên giới lãnh thổ và sự nghiệp bảo vệ biên giới - nhiệm vụ thiêng liêng và cao quý của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta.

Chương 2: THỰC TRẠNG TUYÊN TRUYỀN VỀ SỰ NGHIỆP BẢO VỆ BIÊN GIỚI TRÊN BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG

2.1. Diện mạo báo chí Biên phòng

Đối với lực lượng Công an nhân dân vũ trang (nay là BDBP), ngay từ những ngày đầu thành lập, Đảng ủy Công an Trung ương và Bộ Công an đã xác định công tác tuyên truyền là nhiệm vụ thường xuyên, chen chót và hết sức quan trọng đối với sự nghiệp quản lý, bảo vệ biên giới. Chính vì vậy, chưa đầy 2 tháng sau khi lực lượng Công an nhân dân vũ trang được thành lập, ngày 22/4/1959, cơ quan báo chí đầu tiên của lực lượng đã ra đời với tên gọi bản tin Công an nhân dân vũ trang (tiền thân của Báo Biên phòng ngày nay). Đây là dấu mốc đầu tiên tạo tiền đề cho sự phát triển của báo chí Biên phòng hiện nay.

Trải qua hơn 60 năm xây dựng và phát triển, báo chí Biên phòng đã có những bước đột phá mạnh mẽ với đội ngũ những người làm báo ở khắp các tỉnh, thành phố biên giới, hải đảo. Hiện nay, ngoài Báo Biên phòng - cơ quan ngôn luận của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP, có một số cơ quan thực hiện chức năng thông tin, tuyên truyền như: Điện ảnh - Truyền hình Biên phòng, Tạp chí Khoa học Biên phòng. Ngoài ra, ở các đơn vị BDBP trên cả nước đều biên chế cán bộ tuyên truyền với nhiệm vụ viết tin, bài và thực hiện các phóng sự truyền hình đăng, phát trên các báo, đài Trung ương và địa phương.

Trong phạm vi đề tài nghiên cứu, tác giả xin giới thiệu sơ lược về các báo được khảo sát, gồm: Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng. Đây là các tuyên truyền thường xuyên và chủ yếu của quân đội và BDBP về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

- Báo Biên phòng

Cách đây hơn 60 năm, ngày 3/3/1959, lực lượng Công an nhân dân vũ trang được thành lập trong bối cảnh đất nước ta đang đứng trước muôn vàn khó khăn, thách thức. Để tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền, động

viên cổ vũ toàn lực lượng hoàn thành tốt nhiệm vụ, ngày 22/4/1959, bản tin Công an nhân dân vũ trang ra số đầu tiên. Sau 6 tháng hoạt động, ngày 23/10/1959, Ban Chỉ huy Trung ương ra Quyết định số 19/VF về việc thành lập “bộ phận báo chí” nằm trong Phòng Tuyên huấn, Cục Chính trị Công an nhân dân vũ trang. Sự phản ánh đa dạng, phong phú, nhiều nội dung hấp dẫn từ nội địa đến biên giới với những tin, bài sắc sảo, ngắn gọn, súc tích về "Người tốt, việc tốt", thành tích xây dựng và chiến đấu của quân và dân ta trên bản tin Công an nhân dân vũ trang đã được lãnh đạo Bộ Công an hết sức khen ngợi, đánh giá cao. Đặc biệt, nhiều lần các đồng chí lãnh đạo Bộ Công an lên họp ở Trung ương đều được Bác Hồ khen về bản tin Công an nhân dân vũ trang. Có những tin, bài về “người tốt, việc tốt” được Bác đánh dấu bằng mực đỏ để Người quyết định tặng Huy hiệu cho cán bộ, chiến sĩ được nêu gương.

Ngày 1/8/1960, bản tin Công an nhân dân vũ trang được đổi tên thành bản tin Công an vũ trang. Ngày 13/2/1962, bản tin Công an vũ trang được Bộ Tư lệnh Công an nhân dân vũ trang ra quyết định chuyển thành Báo Công an vũ trang và được Sở Báo chí Trung ương cấp giấy phép xuất bản. Tháng 3/1962, Báo Công an vũ trang ra số đầu tiên, khổ rộng 28x38cm. Đây là thời điểm quan trọng đánh dấu bước phát triển mới của tờ báo đầu tiên của lực lượng Công an nhân dân vũ trang với nhiệm vụ tuyên truyền, cổ vũ cán bộ, chiến sĩ thực hiện tốt nhiệm vụ bảo vệ an ninh biên giới, bờ biển, giới tuyến nội địa (trong thời kỳ đất nước chia cắt); góp phần xây dựng Công an nhân dân vũ trang mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Năm 1965, Báo Công an vũ trang sáp nhập và trở thành Báo Công an nhân dân, thực hiện nhiệm vụ tuyên truyền cho cả lực lượng Công an nhân dân. Đến năm 1980, báo thay đổi tên gọi là Báo Biên phòng và hoạt động độc lập cho tới ngày nay. Ngày 24/4/2001, trước yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và

bảo vệ biên giới trong thời kỳ đất nước mở cửa, cũng như phục vụ thông tin cho vùng sâu, vùng xa, đồng bào dân tộc thiểu số, Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Thông tin và Truyền thông) đã cấp giấy phép hoạt động báo chí cho Báo Biên phòng. Từ năm 2012, Báo Biên phòng tăng kỳ xuất bản từ 1 kỳ/tuần lên 2 kỳ/tuần, gồm 12 trang, in 4 màu, phát hành 10.000 bản/kỳ dành cho bạn đọc trên khắp cả nước.

Trong quá trình hoạt động từ khi thành lập đến nay, Báo Biên phòng luôn giữ đúng tôn chỉ, mục đích, nhiệm vụ chính trị được giao. Nhờ bám sát hơi thở cuộc sống, hiểu được tâm tư, nguyện vọng của bạn đọc vùng cao, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, Báo Biên phòng đã trở thành người bạn tin cậy của cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc ở KVBG. Báo Biên phòng đã góp phần hiệu quả vào công tác tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đặc biệt là trên lĩnh vực an ninh, quốc phòng và đối ngoại. Báo cũng đã bám sát nhiệm vụ chính trị của các địa phương, kịp thời tuyên truyền, cổ vũ động viên gương người tốt, việc tốt, những kinh nghiệm hay, cách làm sáng tạo của nhân dân biên giới trong phát triển kinh tế, xã hội, văn hóa, giáo dục, củng cố cơ sở chính trị và bảo vệ an ninh ở các vùng biên giới; nâng cao giác ngộ, khơi dậy tiềm năng, sức mạnh tinh thần của đồng bào các dân tộc, chung tay xây dựng và bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia.

Phụ trương An ninh biên giới

Trước yêu cầu ngày càng cao của công tác tuyên truyền về sự nghiệp xây dựng, quản lý, bảo vệ biên giới tình hình mới cũng như sự trưởng thành của lực lượng làm báo Biên phòng, ngày 19/4/2005, Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Thông tin và Truyền thông) đã ra quyết định cấp giấy phép cho Báo Biên phòng xuất bản Phụ trương An ninh biên giới, mỗi tháng 1 kỳ. Từ tháng 1/2012, Phụ trương An ninh biên giới tăng kỳ xuất bản lên mỗi tuần 1 kỳ, số trang tăng từ 24 lên 28 trang/bản. Ấn phẩm ra đời là cầu nối, gắn kết

bền chặt hơn nữa cộng đồng các dân tộc anh em, gắn kết tình quân dân sâu nặng và góp phần nâng cao đời sống tinh thần của của người dân miền núi, biên giới, hải đảo.

Ngoài việc tuyên truyền về đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, Phụ trương An ninh biên giới còn chú trọng tuyên truyền về Luật Biên giới quốc gia, các hiệp định, hiệp nghị, pháp lệnh, quy chế biên giới và những vấn đề liên quan; thường xuyên phản ánh về mối quan hệ hợp tác xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị cùng phát triển giữa nước ta với các nước láng giềng. Tuyên truyền về công tác hoạch định biên giới, phân giới cắm mốc; giới thiệu các thiết chế văn hóa, phong tục tập quán của các dân tộc để khẳng định chủ quyền lãnh thổ của Tổ quốc, chống lại âm mưu thâm độc của các thế lực thù địch phá hoại biên giới, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc.

Kể từ khi phát hành số báo đầu tiên đến nay, Phụ trương An ninh biên giới đã tạo được bước tiến cả về chất và lượng; phản ánh đa dạng mọi lĩnh vực: Chính trị, kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh, đối ngoại, văn hóa - thể thao... trong nước và quốc tế. Trong đó, có những chuyên mục mang tính chất đặc trưng về công tác biên phòng cũng như sự nghiệp bảo vệ biên giới. Nội dung trên An ninh biên giới vừa đảm bảo tính định hướng chính trị, vừa góp phần xây dựng thế giới quan cách mạng, khoa học cho người đọc. Qua đó, góp phần khắc phục những "khoảng trống" trên mặt trận tư tưởng văn hóa ở vùng đồng bào các dân tộc thiểu số, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo; giúp nâng cao nhận thức chính trị, định hướng tư tưởng, văn hóa cho nhân dân khu vực biên giới, biển đảo, đóng góp tích cực trong công tác thông tin, tuyên truyền đối ngoại, thúc đẩy giao lưu và hội nhập quốc tế...

Báo điện tử Biên phòng

Ngày 15/5/2007, Cục Báo chí, Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Thông tin và Truyền thông) cấp Giấy phép số 183/GP-BC cho phép báo Biên

phòng thiết lập Trang tin điện tử và ngày 1/8/2007, chính thức hòa mạng trên internet. Sự kiện này mang ý nghĩa quan trọng đối với công tác tuyên truyền của báo Biên phòng nói riêng và lực lượng BDBP nói chung. Trang tin điện tử Biên phòng là “cánh tay nối dài”, giúp truyền tải một khối lượng lớn thông tin về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và hoạt động của lực lượng BDBP đến cán bộ, chiến sĩ và bạn đọc trên cả nước một cách nhanh hơn, cập nhật hằng ngày, thay vì hằng tuần như ấn phẩm Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới.

Sau 6 năm hoạt động, ngày 31/7/2013, Bộ Thông tin và Truyền thông đã cấp giấy phép hoạt động cho Báo điện tử Biên phòng, trở thành 1 trong 3 kênh thông tin quan trọng của Báo Biên phòng, là món ăn tinh thần không thể thiếu của cán bộ, chiến sĩ BDBP và đồng bào các dân tộc ở KVBG. Báo điện tử Biên phòng đã truyền tải lượng thông tin lớn, phong phú, đa dạng đến bạn đọc; phản ánh thực tiễn chiến đấu, công tác của cán bộ, chiến sĩ BDBP và nhân dân biên giới; góp phần đáng kể trong công tác tuyên truyền, giáo dục về nhiệm vụ, công tác biên phòng và sự nghiệp bảo vệ biên giới.

Phát huy thế mạnh của internet và sự phát triển của công nghệ thông tin, Báo điện tử Biên phòng liên tục được cơ quan chủ quản đầu tư nâng cấp, đổi mới giao diện, tích hợp đa phương tiện, mở rộng nội dung thông tin, hình thức phong phú, đa dạng. Báo điện tử Biên phòng ra đời đã và đang giải quyết có hiệu quả những hạn chế, bất cập của 2 ấn phẩm báo in, qua đó cung cấp thông tin cho bạn đọc một cách kịp thời, đầy đủ, trực quan và hết sức tiện lợi. Hiện nay, hầu hết các đồn, trạm Biên phòng và địa bàn biên giới đều được phủ sóng internet của Tập đoàn Viettel. Trong khi đó, giá các thiết bị cầm tay như điện thoại thông minh, máy tính bảng ngày càng rẻ, do đó, bạn đọc dễ dàng tiếp cận thông tin về biên giới, biển đảo với chi phí hợp lý và chủ động.

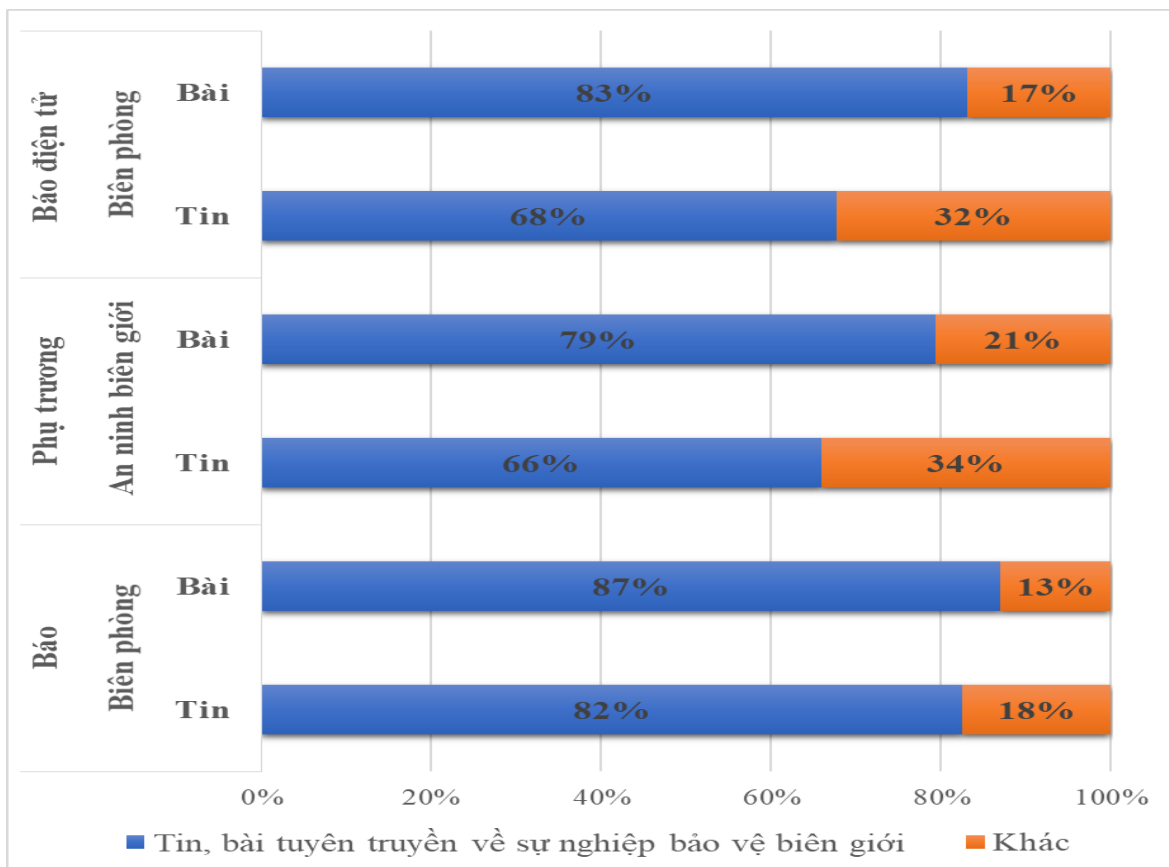
2.2. Tần suất, mật độ thông tin về sự nghiệp bảo vệ biên giới

Tác giả tiến hành thống kê tổng số các tin, bài được đăng tải trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng từ tháng 5/2018 đến tháng 5/2019. Đồng thời, thống kê số lượng các tin, bài có nội dung tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên 3 báo.

Bảng 2.1: Số lượng tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới

	Báo Biên phòng		Phụ trương An ninh biên giới		Báo điện tử Biên phòng	
	Tin	Bài	Tin	Bài	Tin	Bài
Tổng số tin, bài đăng tải trên các báo	2.578		1.496		6.682	
	1.413	1.165	455	1.041	4.525	2.157
Tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới	1.165 (82,4%)	1.013 (86,9%)	300 (65,9%)	826 (79,3%)	3.062 (67,7%)	1.792 (83,1%)

Bảng 2.1 cho thấy, nội dung thông tin về sự nghiệp bảo vệ biên giới chiếm tỷ lệ tin, bài rất lớn trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng. Theo kết quả điều tra xã hội học, có 89,3% số người được hỏi cho rằng, Báo Biên phòng “thường xuyên” tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Tỷ lệ này trên Phụ trương An ninh biên giới được công chúng đánh giá là 71,7% và Báo điện tử Biên phòng là 64,5%.

Biểu đồ 2.1: Tỷ lệ tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng

Nguồn: *Kết quả khảo sát*

Qua phân tích thông điệp cho thấy, nội dung các tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới được thể hiện dưới các khía cạnh sau:

- Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới.
- Xây dựng hệ thống chính trị, xây dựng thế trận biên phòng toàn dân.
- Giữ gìn an ninh trật tự ở KVBG.
- Tinh đoàn kết gắn bó quân dân.
- Hoạt động giao lưu biên giới và đối ngoại biên phòng.

Bảng 2.2: Số lượng và tỷ lệ các tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới theo các nội dung chính

(Thời gian khảo sát: Từ tháng 5/2018 đến tháng 5/2019)

	Báo Biên phòng	Phụ trương An ninh biên giới	Báo điện tử Biên phòng
Tổng số tin, bài tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới	2.178	1.126	4.854
Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới	296 (13,6%)	200 (17,8%)	728 (15%)
Xây dựng hệ thống chính trị, xây dựng thế trận biên phòng toàn dân	428 (19,7%)	169 (15%)	859 (17,7%)
Giữ gìn an ninh trật tự ở khu vực biên giới	639 (29,3%)	418 (37,1%)	1.451 (29,9%)
Tình đoàn kết gắn bó quân - dân	525 (24,1%)	202 (17,9%)	1.209 (24,9%)
Hoạt động ngoại giao biên giới và đối ngoại biên phòng	290 (13,3%)	137 (12,2%)	607 (12,5%)

2.3. Các nội dung chính được thể hiện

2.3.1. Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới

Kết quả khảo sát cho thấy, số lượng các tin, bài về nội dung này trên Báo Biên phòng chiếm 13,6%; Phụ trương An ninh biên giới chiếm 17,8%; Báo điện tử Biên phòng chiếm 15%. Nội dung thông tin khá phong phú, chứa đựng giá trị tư tưởng sâu sắc, có tính tuyên truyền, giáo dục cao, có sức thuyết phục lớn. Nhiều tin, bài tuyên truyền sâu rộng tư tưởng Hồ Chí Minh về sự nghiệp bảo vệ biên giới cũng các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Quốc hội, Chính phủ liên quan đến công tác này. Đặc biệt, có nhiều bài viết chuyên sâu của các chuyên gia, nhà khoa học, lãnh đạo các bộ, ngành Trung ương và địa phương, qua đó cung cấp cho bạn đọc một lượng thông tin lớn, có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc.

Diễn hình, trong bài “Bảo vệ biên giới là sự nghiệp của toàn dân” đăng trên báo điện tử Biên phòng ngày 28/9/2018, Thiếu tướng Đỗ Danh Vượng, Bí thư Đảng ủy, Chính ủy BĐBP đã nhấn mạnh: “Ngày 22/2/1989, Hội đồng Bộ trưởng (nay là Chính phủ) đã ban hành Quyết định số 16/HĐBT lấy ngày 3/3 hằng năm là “Ngày Biên phòng” trong cả nước. Tại Kỳ họp thứ 3, ngày 17/6/2003, Quốc hội khóa XI đã thông qua Luật Biên giới quốc gia, trong đó quy định lấy ngày 3/3 hằng năm là Ngày Biên phòng toàn dân. Đây là cơ sở pháp lý quan trọng, là bước phát triển mới và toàn diện để tăng cường hiệu lực quản lý Nhà nước về biên giới quốc gia; đồng thời huy động và phát huy sức mạnh tổng hợp của các tầng lớp nhân dân, mọi tổ chức xã hội tham gia xây dựng, quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia; xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển với các nước láng giềng...”.

Bên cạnh đó, Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng cũng thường xuyên đăng tải các bài viết có nội dung đấu tranh phản

bác các luận điệu sai trái, vạch trần âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo, nhân quyền, dân quyền để chống phá cách mạng nước ta. Các tác phẩm vừa đảm bảo tính thời sự, cập nhật những vấn đề mới, nóng, vừa có sự phân tích, lý giải thấu đáo. Người đọc không chỉ thu nhận thông tin, mà còn đối chiếu với thực tiễn tình hình trên các tuyến biên giới để từ đó nhận thức rõ vấn đề và chủ động đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, giữ vững niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, điều hành của chính quyền các cấp, xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân...

Diễn hình là các bài viết: “Tuyên truyền giúp người dân phòng ngừa các luận điệu xuyên tạc của kẻ xấu” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 19/6/2018); “Lòng yêu nước và sự nguy tạo” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 3/9/2018); “Bài học cay đắng của những “cánh chim lạc lối” (Báo Biên phòng số 44, ra ngày 1/6/2018); “Ảo ảnh Vương quốc Mông” (Báo Biên phòng số 25, ra ngày 27/3/2019); “Cảnh giác với hoạt động truyền đạo trái pháp luật vào vùng dân tộc Mông” (Phụ trương An ninh biên giới số 30, ra ngày 29/7/2018); “Ngăn chặn hoạt động phá hoại tư tưởng vào vùng dân tộc thiểu số ở nước ta” (Phụ trương An ninh biên giới số 41, ra ngày 14/10/2018); “Cảnh giác với thủ đoạn phá hoại về mặt tư tưởng của địch” (Phụ trương An ninh biên giới số 13, ra ngày 31/3/2019)...

Thông qua các bài viết được lập luận chặt chẽ, logic, khoa học, có tính lý luận cao và sát với tình hình thực tế đã giúp cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc nơi biên biên giới nhận thức đầy đủ, sâu sắc về quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, các chương trình hành động của các Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương, cũng như xác định rõ sứ mệnh của mỗi người dân trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc nói chung, sự nghiệp xây dựng, quản lý và BVBG nói riêng. Qua đó, thấu hiểu giá trị của việc gìn giữ “phên giậu, bờ cõi” quốc gia, coi đó là nhiệm vụ thiêng liêng, bất khả xâm phạm, được cha ông ta dày công gây dựng, gìn giữ từ hàng ngàn đời nay,

như Bác Hồ đã từng dạy: “Các Vua Hùng đã có công dựng nước, Bác cháu ta phải cùng nhau giữ lấy nước”.

Tuy nhiên, có một thực tế là các tin, bài về nội dung này phần nào mang tính chính trị khô khan nên rất ít được bạn đọc quan tâm và yêu thích. Kết quả điều tra xã hội học đã nói lên điều đó khi chỉ có 5,4% số người được hỏi yêu thích nội dung này trên Báo điện tử Biên phòng. Đối với Báo Biên phòng là 7,3% và Phụ trương An ninh Biên giới là 11,3%.

2.3.2. Xây dựng hệ thống chính trị và thế trận biên phòng toàn dân

Xây dựng hệ thống chính trị cơ sở nói chung, hệ thống chính trị cơ sở ở KVBG nói riêng là vấn đề có ý nghĩa chiến lược, lâu dài trong sự nghiệp cách mạng cũng như sự nghiệp xây dựng, quản lý và bảo vệ biên giới. Mặc dù là cấp thấp nhất trong tổ chức của hệ thống chính trị các cấp, song hệ thống chính trị cơ sở là cấp rất quan trọng, vì trực tiếp giải quyết các công việc của người dân, gần dân, sát dân nhất. Trên địa bàn biên giới, hệ thống chính trị cơ sở có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc tổ chức và vận động đồng bào các dân tộc thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và tham gia quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia; góp phần tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc và huy động mọi nguồn lực để phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh trên địa bàn biên giới.

Bên cạnh đó, với tầm nhìn chiến lược, Đảng ta đã chỉ rõ: Xây dựng, quản lý và bảo vệ biên giới là trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, của tất cả các ngành, các cấp, các đoàn thể và của cả hệ thống chính trị. Xây dựng thế trận biên phòng toàn dân là nghệ thuật tổ chức, bố trí, sử dụng lực lượng và là một bộ phận trong nghệ thuật quản lý, bảo vệ biên giới. Trong đó, lực lượng BDBP là nòng cốt, chuyên trách để tiến hành các hoạt động quản lý, BVBG, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ chiến lược xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nhận thức rõ vai trò, ý nghĩa và tầm quan trọng của việc tuyên truyền về xây dựng hệ thống chính trị cơ sở và củng cố thể trận biên phòng toàn dân ở KVBG, trong thời gian qua, các báo đã tập trung tuyên truyền chủ đề này một cách sâu đậm, co trọng tâm, trọng điểm. Theo kết quả khảo sát, số lượng tin, bài về chủ đề này trên Báo Biên phòng chiếm 19,7%; Phụ trương An ninh biên giới chiếm 15%; Báo điện tử Biên phòng chiếm 17,7%. Thông qua các bài viết với “chất liệu” được khai thác từ thực tiễn, các tác giả đã cung cấp cho bạn đọc cái nhìn chân thực, khách quan và sinh động về bức tranh chính trị vùng biên giới. Qua đó đã khẳng định: Cơ sở chính trị ở các xã biên giới vững mạnh sẽ tạo nên sức mạnh tinh thần và vật chất hết sức to lớn đối với thể trận biên phòng toàn dân, là điều kiện cơ bản để nhân dân ổn định sản xuất, xây dựng cuộc sống mới và chung sức cùng với các cấp, các ngành giữ yên “bờ cõi” của Tổ quốc.

Diễn hình, trong bài “Nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở Đảng” (Báo Biên phòng số 66, ra ngày 17/8/2018), tác giả Trần Đức đã trích dẫn ý kiến của đồng chí Hoàng Bá Hường, Phó Trưởng ban Tổ chức Tỉnh ủy Quảng Ninh: *“Việc triển khai đảng viên là cán bộ BDBP tham gia sinh hoạt tại các chi bộ thôn, bản biên giới là yêu cầu khách quan, là chủ trương sáng tạo, đúng, trúng và rất cần thiết, kịp thời, hiệu quả; vừa mang tính cấp thiết trước mắt, vừa mang tính cơ bản, chiến lược lâu dài nhằm tăng cường phối hợp lãnh đạo trong sự nghiệp xây dựng, quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới. Thời gian tới, chúng tôi sẽ tham mưu cho Tỉnh ủy Quảng Ninh thực hiện nhân rộng mô hình này ở địa bàn biên giới, hải đảo của tỉnh”*.

Trong bài “Điểm tựa của mọi điểm tựa trên biên giới” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 22/2/2019), tác giả Nguyễn Bích đã đề cập tới Chương trình “Điểm tựa của bản làng” do Tạp chí Cộng sản, Ủy ban Dân tộc và Bộ Tư lệnh BDBP phối hợp tổ chức nhằm tôn vinh 163 đại biểu là những

tấm gương sáng trong tham gia bảo vệ đường biên, cột mốc biên giới. Tiêu biểu như ông Hồ Đức Diệp, dân tộc Pa Cô - Vân Kiều, ở thôn Kỳ Ne, xã A Ngo, huyện Đakrông, tỉnh Quảng Trị - người tiên phong, gương mẫu trong vận động nhân dân ở hai bên biên giới Việt - Lào tự giác giữ gìn đường biên, cột mốc. Tác giả bài viết cũng đã trích dẫn ý kiến đánh giá của đồng chí Trần Quốc Vượng, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư: *“Trong mọi thời điểm, người có uy tín luôn là linh hồn của bản làng, đóng vai trò rất quan trọng trong quản lý cộng đồng; là hạt nhân đoàn kết, tập hợp sức mạnh đồng bào để phát triển kinh tế, bảo tồn các giá trị, bản sắc văn hóa dân tộc, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, cảnh giác trước mọi âm mưu, thủ đoạn chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc của các thế lực thù địch, xây dựng “thế trận lòng dân” vững chắc bảo vệ biên cương của Tổ quốc”*.

Trong bài “Nhân dân đã thực sự là chủ thể trong sự nghiệp bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia” (Báo Biên phòng số 73, ra ngày 12/9/2018), tác giả Hương Mai khẳng định: *“Sau khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 9/1/2015 về việc tổ chức phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới, Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP và cấp ủy, chỉ huy các đơn vị BDBP đã tham mưu cho cấp ủy, chính quyền các địa phương tổ chức bố trí các cụm dân cư ở khu vực biên giới và tổ chức ngư dân bám biển đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh ở địa phương. Qua triển khai thực hiện, nhân dân ở KVBG đã cung cấp hàng nghìn tin có giá trị phục vụ đắc lực cho nhiệm vụ đấu tranh với các hành động xâm canh, xâm cư, vi phạm quy chế biên giới, hoạt động của các loại tội phạm. Trên tuyến biên giới biển, các đơn vị BDBP cũng tham mưu thành lập và duy trì hoạt động có hiệu quả hàng nghìn tổ, đội tàu thuyền, bển bãi an toàn với hàng vạn phương tiện của ngư dân để giúp nhau bám biển sản xuất và tham gia bảo vệ chủ quyền biển, đảo thiêng liêng của Tổ quốc...”*.

Bám sát các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam và Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BĐBP, lãnh đạo cơ quan báo chí Biên phòng đã cụ thể hóa bằng việc quy hoạch các chuyên trang, chuyên mục mang tính chất cố định về nội dung này trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng để tập trung tuyên truyền một cách thường xuyên. Qua đó, giúp cán bộ, đảng viên nhận thức sâu sắc về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động của hệ thống chính trị, góp phần thực hiện tốt công tác lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền các cấp, tạo sự đồng thuận trong xã hội, đoàn kết các dân tộc, đẩy mạnh phong trào cách mạng của quần chúng, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ, mục tiêu đề ra.

Các bài viết tiêu biểu về nội dung này là: “Lũy thép” trên vành đai biên giới” (Báo Biên phòng số 42, ra ngày 7/6/2018); “Bạn đồng hành” của đồn Biên phòng” (Báo Biên phòng số 3, ra ngày 9/1/2019); “Già làng Tây Nguyên - Những cánh chim không mỏi” (Báo Biên phòng số 24, ra ngày 22/3/2019); “Ông Ba Nghĩa “ăn, ngủ” với đường biên” (Phụ trương An ninh biên giới số 36, ra ngày 9/9/2018); “Những tấm gương sáng nơi phen giậu Tổ quốc” (Phụ trương An ninh biên giới số 33, ra ngày 19/8/2018); “Những “cột mốc” trên biên giới” (Phụ trương An ninh biên giới số 17, ra ngày 28/4/2019); “Toàn dân đồng hành cùng sự nghiệp bảo vệ biên giới” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 12/10/2018); “Trưởng bản Thò Ma giữ mốc biên cương” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 25/2/2019); “Vững vàng thế trận lòng dân” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 4/3/2019)...

Các bài viết đã truyền đi thông điệp mạnh mẽ và có tác dụng rất lớn trong việc nâng cao nhận thức của các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương và các tầng lớp nhân dân về xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cơ sở, tham gia quản lý, bảo vệ biên giới. Tuy nhiên, do nhiều nguyên nhân khác nhau nên nội dung này cũng chưa được bạn đọc đánh giá cao. Kết quả điều tra xã hội

học cho thấy, số người yêu thích nội dung này chỉ chiếm 15% đối với Báo điện tử Biên phòng, 16% đối với Báo Biên phòng và 18% đối với Phụ trương An ninh Biên giới.

2.3.3. Giữ gìn an ninh trật tự ở KVBG

Biên giới quốc gia là hàng rào pháp lý ngăn cách chủ quyền quốc gia và không gian hợp tác phát triển với các nước mà trước hết là với các nước láng giềng. Vấn đề bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia đang được Đảng, Nhà nước và các ngành các cấp từ Trung ương đến địa phương đặc biệt quan tâm và coi đây là một nhiệm vụ chiến lược cực kỳ quan trọng trong giai đoạn hiện nay. Thực tế cho thấy, muốn làm tốt công tác quản lý, bảo vệ biên giới thì trước hết, phải duy trì ổn định tình hình an ninh trật tự, đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả các loại tội phạm và tệ nạn xã hội ở KVBG. Điều này sẽ tạo điều kiện cho an ninh quốc gia được củng cố vững chắc, hiệu lực quản lý của Nhà nước được tăng cường, cuộc sống của người dân được bình yên, hạnh phúc. Đáng chú ý, những năm gần đây, tình hình an ninh trật tự cũng như hoạt động của các loại tội phạm, gian lận thương mại, tệ nạn xã hội ở KVBG diễn biến hết sức phức tạp. Tình hình xâm phạm an ninh quốc gia, vi phạm Quy chế KVBG, nạn xâm canh, xâm cư, di cư tự do, vượt biên trái phép... đang đặt ra nhiều thách thức đối với chính quyền địa phương và các lực lượng chức năng đứng chân trên địa bàn biên giới.

Để chuyên tải kịp thời những thông tin về chủ đề này đến công chúng, trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng đã có nhiều tin, bài với nội dung phong phú, hấp dẫn, thu hút sự quan tâm của bạn đọc. Theo kết quả khảo sát, nội dung này có số lượng tin, bài chiếm tỷ lệ lớn nhất so với các nội dung còn lại trên cả 3 báo được khảo sát. Cụ thể, trên Phụ trương An ninh biên giới chiếm 37,1%; trên Báo Biên phòng chiếm 29,3% và Báo điện tử Biên phòng chiếm 29,9%. Kết quả điều tra xã hội học cho thấy, hiệu quả tuyên truyền rất rõ nét khi số người yêu thích nội dung này đều chiếm tỷ lệ rất lớn trên cả 3 báo. Cụ thể, đối với Báo điện tử

Biên phòng là 49,6%, Phụ trương An ninh Biên giới là 45% và Báo Biên phòng là 39%.

Nhìn chung, các tin, bài rất giàu giá trị thông tin và có độ chính xác cao, được dư luận quan tâm vì phản ánh những vấn đề nóng xảy ra ở KVBG cũng như những thực trạng đáng báo động trong xã hội. Điển hình như: “Phá thành công Chuyên án 168H, thu 179 bánh heroin” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 13/7/2018); “Bắt giữ đối tượng bị truy nã bỏ trốn qua biên giới” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 5/8/2018); “Đánh sập đường dây vận chuyển 300kg “ma túy đá” qua biên giới” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 21/3/2019); “Ngăn chặn tình trạng “tận diệt” hải sản trên vùng biển Hà Tĩnh” (Báo Biên phòng số 44, ra ngày 1/6/2018); “Phát huy sức mạnh nhân dân trong phòng chống buôn lậu và tệ nạn xã hội” (Báo Biên phòng số 91, ra ngày 14/11/2018); “Tăng cường đấu tranh chống di cư tự do ở Nậm Lạnh” (Báo Biên phòng số 44, ra ngày 31/5/2019); “Vượt biên trái phép ra nước ngoài làm thuê: Bài toán chưa có lời giải” (Phụ trương An ninh biên giới số 20, ra ngày 20/5/2018); “Nóng bỏng tội phạm mua bán người qua biên giới” (Phụ trương An ninh biên giới số 43 và 44, ra ngày 28/10 và 4/11/2018)...

Thực hiện Đề án “Tăng cường phổ biến, giáo dục pháp luật cho cán bộ, nhân dân vùng biên giới, hải đảo giai đoạn 2017-2021”, cùng với hệ thống chính trị, báo chí đóng góp vai trò quan trọng trong công tác tuyên truyền với hàng chục nghìn tin, bài, phóng sự được đăng, phát trên các báo, đài Trung ương đến địa phương. Là cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo Đề án, Bộ Tư lệnh BDBP đã chỉ đạo công tác tuyên truyền một cách thường xuyên, liên tục nội dung này trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng. Thông qua các tác phẩm báo chí, bạn đọc không chỉ nắm bắt được thông tin tình hình, các vụ việc xảy ra trên biên giới, mà còn nắm rõ phương thức, thủ đoạn hoạt động của các loại tội phạm, hệ lụy của các tệ nạn xã hội để chủ động phòng tránh và tích cực phối hợp với các cơ quan chức năng đấu tranh ngăn chặn.

Trong bài “Giúp phụ nữ tránh bẫy mua bán người” (Báo Biên phòng số 63, ra ngày 8/8/2018), tác giả Hải Thượng nêu thực trạng: “*Thời gian gần đây, lợi dụng mạng xã hội như facebook, zalo..., các đối tượng mua bán người đã lừa gạt phụ nữ, thậm chí cả các em học sinh còn đang ngồi trên ghế nhà trường phổ thông trở thành các nạn nhân của chúng*”. Trong bài viết này, tác giả đã trích dẫn số liệu của các cơ quan chức năng về tình trạng mua bán người trên các tuyến biên giới, đề cập một số vụ việc điển hình và phân tích nguyên nhân, đề ra giải pháp đấu tranh ngăn chặn.

2.3.4. Tình đoàn kết gắn bó quân - dân

Lịch sử hàng nghìn năm của dân tộc ta đã chứng minh một chân lý: Nhân dân là nguồn sức mạnh to lớn để bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ quốc gia. Thấm nhuần được chân lý này, trong suốt chặng đường hơn 60 năm xây dựng, chiến đấu và trưởng thành, để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ của những người canh giữ cương thổ của Tổ quốc, lực lượng BDBP luôn nhất quán thực hiện phương châm: “Đồn là nhà, biên giới là quê hương, đồng bào các dân tộc là anh em ruột thịt”; luôn là lực lượng “gần dân, hiểu dân”, thường xuyên “bám trụ, bám dân, bám địa bàn”, thực hiện “cùng ăn, cùng ở, cùng làm, cùng nói tiếng dân tộc”, bảo vệ dân, bảo vệ đường biên giới.

Lòng dân yên thì biên giới mới vững mạnh, do đó, xuyên suốt mọi hoạt động của BDBP đều gắn với nhân dân. Những hình ảnh đẹp về tình quân dân gắn bó máu thịt; những việc làm nghĩa tình của BDBP để dân hiểu, dân tin; những nỗ lực của các cấp, các ngành nhằm chăm lo xây dựng KVBG giàu mạnh, phát triển... đã được phản ánh đa dạng và sinh động với tần suất thường xuyên trên báo chí Biên phòng. Kết quả khảo sát cho thấy, số lượng tác phẩm về nội dung này trên Báo Biên phòng chiếm 24,1%; Phụ trương An ninh biên giới chiếm 17,9%; Báo điện tử Biên phòng chiếm 24,9%.

Trên các báo đã có nhiều bài viết về hoạt động của BDBP trong tham mưu, đề xuất với cấp ủy, chính quyền địa phương triển khai các chương trình

phát triển kinh tế - xã hội mang lại hiệu quả thiết thực ở KVBG. Nhiều bài viết đi sâu khai thác các mô hình xóa đói, giảm nghèo của BĐBP giúp đồng bào các dân tộc ở KVBG có cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Có những bài viết gây xúc động lòng người với hình ảnh cán bộ, chiến sĩ BĐBP quên mình giúp dân trong phòng, chống lụt bão, cứu hộ, cứu nạn, hay hình ảnh những người thầy thuốc mang quân hàm xanh, thầy giáo mang quân hàm xanh không quản ngại nắng mưa, đèo dốc để bám dân, bám bản, tận tụy phục vụ nhân dân...

Các bài viết tiêu biểu về nội dung này là: “Công trình quân dân trên biên giới Lóng Sập” (Báo Biên phòng số 62, ra ngày 3/8/2018); “Phía sau món quà “Đồng hành cùng phụ nữ biên cương” (Báo Biên phòng số 71, ra ngày 5/9/2018); “Sa Trầm - nơi tỏa sáng tình người” (Báo Biên phòng số 44, ra ngày 31/5/2019); “Tiệm cắt tóc di động của lính Biên phòng” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ra ngày 23/5/2018); “Ghi ở nơi con lũ quét đi qua” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 21/11/2018); “Những người gom mầm xanh hy vọng” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 24/4/2019); “Miệt mài với con chữ ở Con Muông” (Phụ trương An ninh biên giới số 22, ra ngày 3/6/2018); “Giúp nhân dân biên giới thoát nghèo” (Phụ trương An ninh biên giới số 15, ra ngày 14/4/2019); “Sáng tình quân dân trong cơn đại nạn” (Phụ trương An ninh biên giới số 19, ra ngày 13/5/2018); “Tám lá chắn” bảo vệ dân trong thiên tai” (Phụ trương An ninh biên giới số 19, ra ngày 27/5/2018)...

Trong bài “Ghi ở nơi con lũ quét đi qua” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 21/11/2018), nữ phóng viên Phương Oanh đã chủ động xâm nhập hiện trường sau trận lũ quét kinh hoàng xảy ra ở sạt lở xã Phước Đồng, thành phố Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa. Chị đã kịp thời ghi lại những khoảnh khắc đẹp, câu chuyện đẹp về những người lính không quản ngại gian khổ, hy sinh, luôn đặt tính mạng, tài sản của nhân dân lên trên hết để thực thi nhiệm vụ. Phát huy thế mạnh của báo điện tử, những thông tin nóng hổi đã nhanh chóng được chuyển tải tới bạn đọc qua mạng internet: *“Vượt chân núi khoảng 500m, chúng tôi hướng về khu vực tâm điểm của vụ sạt lở. Cả một khu dân cư rộng*

lớn vừa bị san bằng dưới lớp đất, đá dày gần 2m. Đó đây, những bức tường rách toác, ngã sập, những mái tôn bị đổ ọan, xiêu vẹo. Hàng trăm chiến sĩ các lực lượng vũ trang của tỉnh cùng BDBP Khánh Hòa đang nỗ lực đào đất, dịch chuyển từng hòn đá tảng để tìm kiếm người mất tích...”. Sau đó, bài viết đã nhanh chóng được bạn đọc chia sẻ qua mạng xã hội với hàng nghìn lượt “thích” và bình luận, trong đó có nhiều ý kiến bày tỏ ngưỡng mộ và yêu quý những người lính “vì nước quên thân, vì dân phục vụ”.

Trong bài “Giúp nhân dân biên giới thoát nghèo” (Phụ trương An ninh biên giới số 15, ra ngày 14/4/2019), tác giả Viết Hà đã có một cách tiếp cận khá sáng tạo, đó là trích dẫn lời chia sẻ của Thượng tá Lê Đình Huân, Đồn trưởng Đồn Biên phòng Làng Mô, BDBP Quảng Bình: *“Trước đây, nhắc đến xã Trường Sơn, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình hay Đồn Biên phòng Làng Mô, ai cũng phải chùn chân, vì đến được nơi đây phải vượt dòng Long Đại rồi lên thác, xuống ghềnh mãi mới tới nơi. Bây giờ, tuyến đường Hồ Chí Minh nối liền nhánh Đông - Tây Trường Sơn được hoàn thành, từ thành phố Đồng Hới lên Làng Mô chỉ mất hơn một tiếng đồng hồ. Đường sá thuận tiện, lại được sự giúp đỡ nhiệt tình của cán bộ, chiến sĩ BDBP, cuộc sống người dân Làng Mô từng ngày khởi sắc”*. Cuối bài viết, tác giả trích dẫn ý kiến của ông Nguyễn Sơn Hải, Phó Chủ tịch UBND xã Trường Sơn như khẳng định một lần nữa những gì người chỉ huy đồn Biên phòng đã đề cập ở đầu bài viết: *“Cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Làng Mô gắn bó mật thiết với đồng bào, hỗ trợ đồng bào xây dựng mô hình trồng lúa nước, trồng dứa. Hiện nay, chúng tôi đã nhân rộng mô hình này ra toàn xã. Đồn còn xây hệ thống nước sạch, dạy xóa mù chữ... góp phần nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho đồng bào. Những việc làm của Đồn Biên phòng Làng Mô đã vun đắp tình đoàn kết quân dân, góp phần xây dựng thế trận biên phòng toàn dân vững chắc, chung tay bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia”*.

Thông qua các tác phẩm báo chí được đăng tải trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng đã giúp bạn đọc có cái nhìn tổng quan về tình hình kinh tế - xã hội ở KVBG, đồng thời, lan tỏa những hình ảnh, câu chuyện có ý nghĩa nhân văn cao đẹp về tình quân dân. Từ đó, các chương trình, phong trào, mô hình: “BĐBP chung sức xây dựng nông thôn mới và tham gia xóa đói giảm nghèo KVBG”, “Cán bộ Biên phòng tăng cường xã”, “Điểm sáng văn hóa vùng biên”, “Xuân Biên phòng ấm lòng dân bản”, “Mái ấm và bò giống cho người nghèo nơi biên giới, hải đảo”, “Con nuôi đồn Biên phòng”... đã được bạn đọc trên cả nước biết đến nhiều hơn.

Thông qua những hình ảnh đẹp về người lính trên báo chí Biên phòng, đồng bào các dân tộc trên địa bàn biên giới thêm tin vào sự lãnh đạo Đảng, Nhà nước, sức mạnh của Quân đội, tích cực chung sức, đồng lòng với chính quyền địa phương và lực lượng BĐBP bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, xây dựng biên giới bình yên, giàu mạnh. Xét về hiệu quả tuyên truyền, các tin, bài về nội dung này cũng được bạn đọc đón nhận rất tích cực. Điều này được thể hiện rõ nét qua kết quả điều tra xã hội khi có tới 25,5% người được hỏi đánh giá là yêu thích nội dung này trên Báo Biên phòng, tiếp đến là Báo điện tử Biên phòng với 22% và Phụ trương An ninh biên giới là 18,7%.

2.3.5. Hoạt động ngoại giao biên giới, đối ngoại biên phòng

Xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, ổn định là vấn đề đặc biệt quan trọng của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Quan điểm nhất quán này của Đảng và Nhà nước ta phù hợp với lợi ích và luật pháp của Việt Nam, phù hợp với công ước và luật pháp quốc tế, cũng như lợi ích của các quốc gia có liên quan. Tuy nhiên, trong những năm qua, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục diễn biến phức tạp, tác động không nhỏ đến việc triển khai công tác về biên giới, lãnh thổ. Dưới sự chỉ đạo sát sao và quan tâm đặc biệt của Đảng và Nhà nước, các tỉnh, thành phố biên giới và các lực lượng chức năng đứng chân trên địa bàn đã đẩy mạnh các hoạt động đối

ngoại với các địa phương tiếp giáp và lực lượng bảo vệ biên giới của nước láng giềng.

Đối với báo chí Biên phòng, đây là nội dung được tuyên truyền khá thường xuyên trên 2 ấn phẩm báo in và báo điện tử. Các tin, bài về nội dung này khá phong phú, đa dạng, gắn liền với các sự kiện và hoạt động đặc thù về ngoại giao nhân dân và đối ngoại biên phòng giữa Việt Nam và các nước láng giềng. Phần lớn các tin, bài phản ánh về mối quan hệ hữu nghị, hợp tác trong công tác quản lý, BVBG giữa lực lượng BDBP Việt Nam và các lực lượng bảo vệ biên giới của Trung Quốc, Lào và Campuchia. Bên cạnh đó là các hoạt động hội nghị, hội đàm, tọa đàm, ký kết, giao lưu, kết nghĩa... giữa chính quyền và nhân dân các tỉnh, thành phố biên giới của Việt Nam với các nước láng giềng.

Các tin, bài tiêu biểu về nội dung này là: “Hiệu quả từ mô hình kết nghĩa hai bên biên giới” (Báo Biên phòng số 41, ra ngày 23/5/2018); “Giúp bạn đào tạo cán bộ, góp phần làm sâu sắc tình đoàn kết, hữu nghị Việt Nam - Lào - Campuchia” (Báo Biên phòng số 67, ra ngày 22/8/2018); “Chặng đường sách lược ngoại giao thân hữu, thực chất và hiệu quả” (Báo Biên phòng số 93, ra ngày 21/11/2018); “Đối ngoại biên phòng góp phần bảo vệ chủ quyền lãnh thổ” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 26/5/2018); “Cùng đoàn kết để bảo vệ biên giới, xây đắp sự phồn thịnh cho tiểu vùng sông Mê Kông” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 29/7/2018); “Xây dựng biên giới Việt - Lào thủy chung hiếm có” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 21/10/2018); “Thăm tình quân dân trên biên giới Việt - Lào” (Phụ trương An ninh biên giới số 18, ra ngày 5/5/2019); “Chung vui trong một “mái nhà” Đông Dương” (Phụ trương An ninh biên giới số 44, ra ngày 4/11/2018); “Những đổi thay trên vùng đất kết đôi” (Phụ trương An ninh biên giới số 17, ra ngày 28/4/2019); “Nghĩa tình không biên giới” (Phụ trương An ninh biên giới số 19, ra ngày 12/5/2019)...

Trong bài: “Chặng đường sách lược ngoại giao thân hữu, thực chất và hiệu quả” (Báo Biên phòng số 93, ra ngày 21/11/2018), nhóm phóng viên báo

Biên phòng đã ghi nhanh về Chương trình “Giao lưu hữu nghị Quốc phòng biên giới Việt Nam - Trung Quốc” lần thứ 5, diễn ra từ ngày 19 đến 21/11/2018, tại Cao Bằng (Việt Nam) và Quảng Tây (Trung Quốc) với quy mô lớn nhất từ trước đến nay. Đây cũng là kỳ giao lưu nhìn lại chặng đường 5 năm triển khai sáng kiến tổ chức mô hình đối ngoại biên phòng và ngoại giao nhân dân giữa hai nước Việt Nam - Trung Quốc. Đồng thời, khẳng định sự quan tâm của lãnh đạo cấp cao hai nước trong thực hiện các thỏa thuận hợp tác song phương, đặc biệt là hợp tác trong lĩnh vực quốc phòng biên giới.

Nhìn chung, số lượng các tin, bài về hoạt động ngoại giao biên giới và đối ngoại biên phòng còn chiếm tỷ lệ khá khiêm tốn so với nội dung khác đã nêu ở trên. Cụ thể, trên Báo Biên phòng chỉ chiếm 13,3%; Phụ trương An ninh biên giới chiếm 12,2% và Báo điện tử Biên phòng chiếm 12,5%. Theo kết quả điều tra xã hội học, chỉ có 7% số người được hỏi yêu thích nội dung này trên Phụ trương An ninh biên giới. Trong khi đó, Báo điện tử Biên phòng là 8% và Báo Biên phòng có tỷ lệ người yêu thích nội dung này cao nhất với 15%.

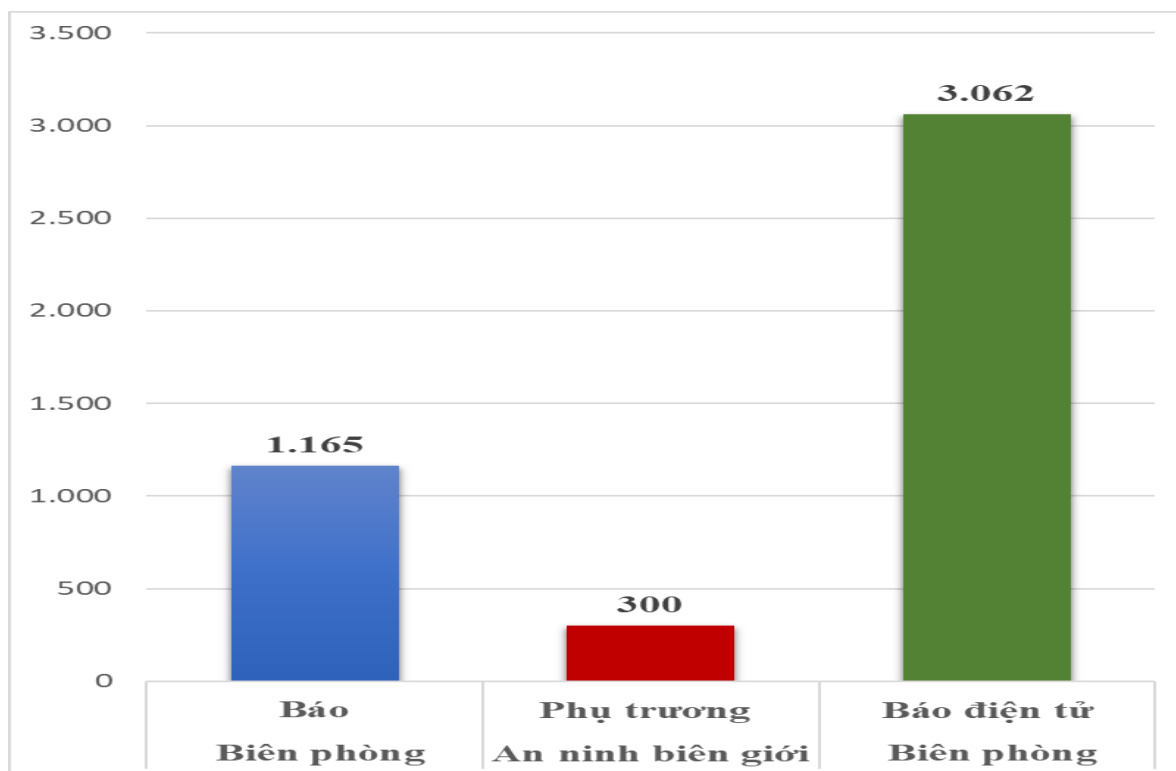
2.4. Hình thức chuyên tải thông tin

2.4.1. Thể loại

Bảng 2.3: Số lượng tác phẩm báo chí phân theo các thể loại báo chí

	Báo Biên phòng	Phụ trương An ninh biên giới	Báo điện tử Biên phòng
Tổng số tin, bài	2.178	1.126	4.854
Tin	1.165 (53,5%)	300 (26,6%)	3.062 (63,1%)
Phản ánh	656 (30,1%)	547 (48,6%)	1.277 (26,3%)
Phóng sự - Ghi chép	87 (4%)	119 (10,6%)	214 (4,4%)
Phỏng vấn	79 (3,6%)	64 (5,7%)	160 (3,3%)
Thể loại khác	191 (8,8%)	96 (8,5%)	141 (2,9%)

- Thể loại tin báo chí

Biểu đồ 2.2: Thống kê số lượng tin báo chí trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng

Nguồn: Kết quả khảo sát

Biểu đồ 2.2 cho thấy, số lượng tin báo chí sử dụng trên Báo điện tử Biên phòng lớn hơn nhiều lần so với Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới. Điều đó cho thấy, Ban Biên tập đã chú trọng phát huy thế mạnh của báo điện tử trong việc cung cấp thông tin đa dạng, kịp thời tới công chúng. Xét về cơ cấu các thể loại báo chí được sử dụng trên 3 báo thì số lượng tin báo chí chiếm tỷ lệ lớn nhất trên Báo điện tử Biên phòng với 63,1%. Trong khi đó, trên Báo Biên phòng là 53,5% và Phụ trương An ninh biên giới là 26,6%.

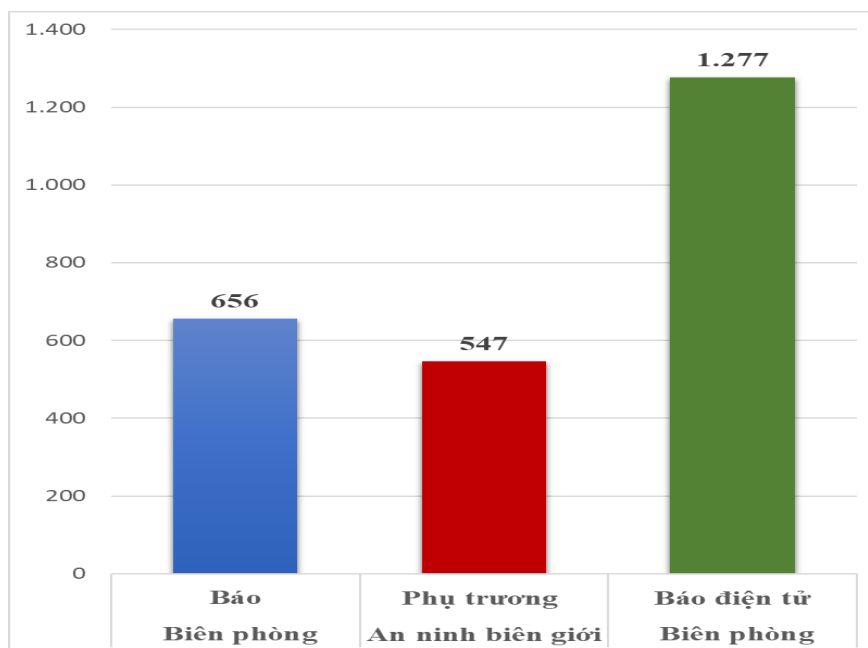
Nhìn chung, nội dung thông tin trên 3 báo đề cập rất nhiều khía cạnh, từ lĩnh vực thời sự, chính trị đến quốc phòng, an ninh, kinh tế, văn hóa, xã hội, phản ánh đầy đủ các sự kiện của Đảng, Nhà nước, quân đội, thông tin tình hình trên cá tuyến biên giới. Đặc biệt, những thông tin về quân sự - quốc

phòng, an ninh - pháp luật thu hút sự quan tâm của đông đảo bạn đọc, trong đó có những thông tin mang tính chất độc quyền do phóng viên tiếp cận hiện trường hoặc khai thác từ các cơ quan chức năng của BDBP. Ví dụ như việc phá các chuyên án về buôn bán, vận chuyển ma túy, buôn lậu, mua bán người, vận chuyển pháo nổ, hàng cấm; thông tin về cứu hộ, cứu nạn trên biển, các trận lũ quét ở khu vực biên giới...

Các tin nổi bật như: “Tạm giữ phương tiện vận chuyển 55.000 lít dầu DO không rõ nguồn gốc” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 25/5/2018); “Triệt phá đường dây vận chuyển ma túy “khủng” từ biên giới vào Việt Nam tiêu thụ” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 15/11/2018); “Phát hiện hơn 9 tấn nghi là ngà voi tại cảng Tiên Sa” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 28/3/2019); “Hơn 10 giờ đắm mình trong lũ cứu dân” (Báo Biên phòng số 47, ra ngày 13/5/2018); “Bắt 2 đối tượng vận chuyển 32kg ma túy tổng hợp dạng đá và 10 bánh heroin” (Báo Biên phòng số 26, ra ngày 26/10/2018); “Đổi thoại về di cư an toàn, phòng chống di cư trái phép” (Phụ trương An ninh biên giới số 13, ra ngày 31/3/2019); “Đồn Biên phòng cảng Kỳ Hà cứu nạn kịp thời tàu cá cùng 51 ngư dân (Phụ trương An ninh biên giới số 15, ra ngày 14/4/2019)...

Tuy nhiên, trên Báo Biên phòng (2 kỳ/tuần) và Phụ trương An ninh biên giới (1 kỳ/tuần), phần lớn nội dung thông tin mang tính chất sự kiện, tường thuật, công báo, dự báo, ít có các tin vấn đề, tin tổng hợp... Trong khi đó, việc phát hành báo chí đến các đồn, trạm Biên phòng và các thôn, bản ở khu vực biên giới rất khó khăn (thông thường từ 5-10 ngày) nên nhiều thông tin đến tay bạn đọc đã lỗi thời, thậm chí có những diễn tiến, tình tiết mới chưa được cập nhật... Ngoài ra, phong cách viết tin trên các báo còn khá cứng nhắc, rập khuôn, tít và nội dung còn dài, ít khi đính kèm ảnh nên thiếu hấp dẫn...

- Thể loại bài phản ánh

Biểu đồ 2.3: Thống kê số lượng bài phản ánh trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng

Nguồn: Kết quả khảo sát

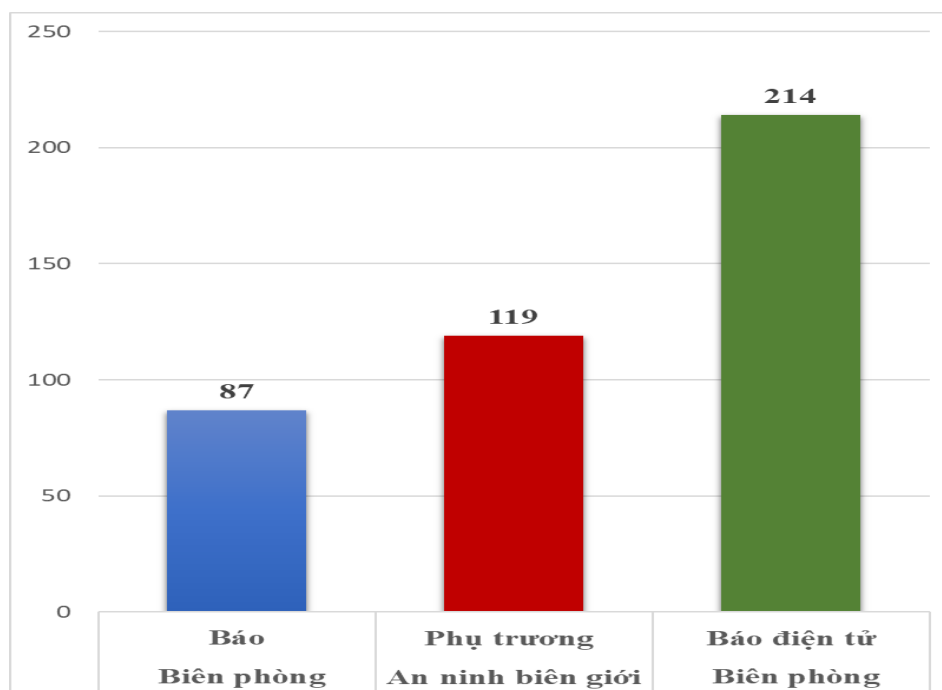
Biểu đồ 2.3 cho thấy, xét về số lượng thì bài phản ánh trên Báo điện tử Biên phòng nhiều hơn 2 lần so với Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới. Xét về cơ cấu các thể loại báo chí được sử dụng trên 3 báo thì Phụ trương An ninh biên giới là ấn phẩm có tỷ lệ bài phản ánh lớn hơn các thể loại còn lại (chiếm 48,6%). Trong khi đó, trên Báo Biên phòng, số lượng bài phản ánh chiếm 30,1% và trên Báo điện tử Biên phòng chiếm 28% so với các thể loại còn lại.

Các bài phản ánh trên 3 báo có nội dung đa dạng, gồm: Phản ánh các hoạt động của BDBP trong tham mưu, phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương xây dựng cơ sở chính trị, củng cố quốc phòng, an ninh; các mô hình giúp dân phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội; các phong trào toàn dân tham gia bảo vệ biên giới, phòng chống các loại tội phạm, tệ nạn xã hội ở KVBG; phản ánh những khó khăn, gian khổ của quân và dân trên các vùng biên giới;

gương người tốt, việc tốt trong các lĩnh vực; phản ánh tình đoàn kết, hữu nghị giữa chính quyền, nhân dân biên giới của Việt Nam với chính quyền, nhân dân các nước láng giềng...

Các tác phẩm tiêu biểu cho thể loại bài phản ánh như: “Người đảng viên của bản làng” (Báo Biên phòng số 66, ra ngày 17/8/2018); “Bà đỡ” của đồng bào Khmer” (Báo Biên phòng số 38, ra ngày 10/5/2019); “Giữ nụ cười trẻ thơ Ia Mo” (Báo Biên phòng số 44, ra ngày 31/5/2019); “Vun đắp quan hệ láng giềng hữu nghị Việt - Trung” (Phụ trương An ninh biên giới số 34, ra ngày 26/8/2018); “Sức bật từ “tàu 67” (Phụ trương An ninh biên giới số 5, ra ngày 3/2/2019); “Biên giới còn có những người thầy mặc áo lính” (Báo điện tử Biên phòng, ra ngày 27/11/2018); “Những “quả ngọt” đầu mùa huấn luyện” (Báo điện tử Biên phòng, ra ngày 30/4/2019)...

- *Thể loại phóng sự - ghi chép*

Biểu đồ 2.4: Thống kê số lượng bài phóng sự - ghi chép trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng

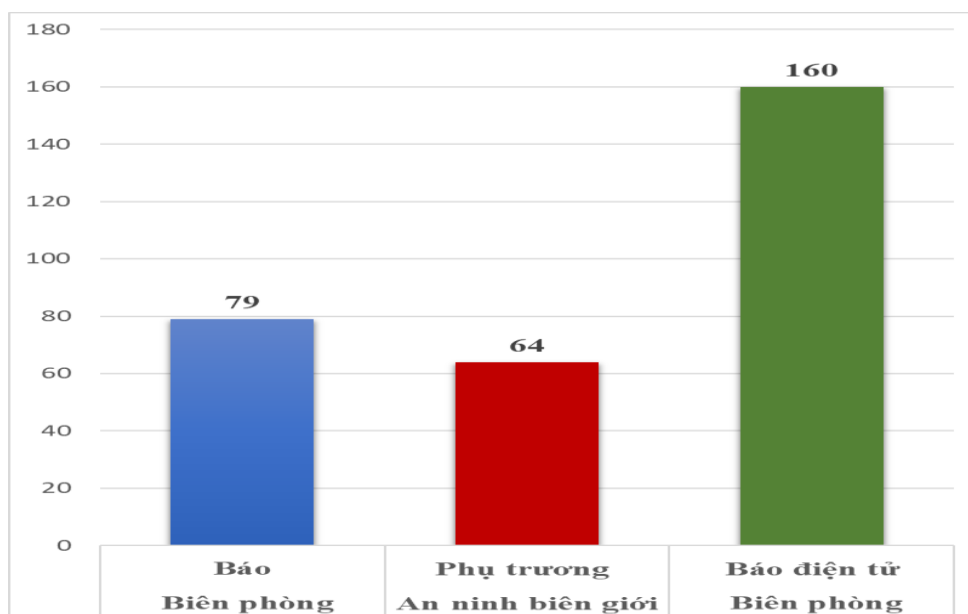
Nguồn: *Kết quả khảo sát*

So với 2 ấn phẩm báo in thì Báo điện tử Biên phòng có sự chênh lệch về số lượng các bài phóng sự - ghi chép. Xét về cơ cấu các thể loại báo chí thì số lượng bài phóng sự - ghi chép chỉ chiếm tỷ lệ khiêm tốn trên cả 3 báo. Cụ thể, thể loại này chỉ chiếm 4% trên Báo Biên phòng, 4,4% trên Báo điện tử Biên phòng, trong khi Phụ trương An ninh biên giới nhỉnh hơn một chút với 10,6%. Nếu xét về phương diện nội dung, đây là thể loại “hót” nhất trên các báo bởi được ấn định bằng chuyên trang và sự tham gia của các “cây phóng sự” nổi tiếng như Hải Luận, Lê Văn Chương, Trương Thúy Hằng, Thái Kim Nga... - những nhà báo giàu kinh nghiệm và đã từng đoạt nhiều giải thưởng báo chí cấp Trung ương, bộ, ngành, địa phương về đề tài biên giới, hải đảo.

Nhiều phóng viên đã lăn lộn tác nghiệp ở cơ sở để mang tới bạn đọc những tác phẩm phóng sự giàu giá trị tư tưởng, nóng hổi tính thời sự và hết sức chân thực, hấp dẫn. Tiêu biểu là: “Sự thật về đường dây tàng trữ, vận chuyển lâm sản trái phép tại Tây Nguyên” (Báo Biên phòng số 37 và 38, ra ngày 9 và 11/5/2018); “Những trái tim hướng về đỉnh Chư Tan Kra huyền thoại” (Báo Biên phòng số 61, ra ngày 1/8/2018); “Nón nghiêng” biên thù (Phụ trương An ninh biên giới số 10, ra ngày 6/5/2018); “Lưới lửa” trên biên giới Tây Nam” (Phụ trương An ninh biên giới số 46-47, ra ngày 18 và 25/11/2018); “Chốt gác đêm trên sông Sê Pôn” (Phụ trương An ninh biên giới số 42, ra ngày 21/10/2018)...

- Thể loại bài phỏng vấn

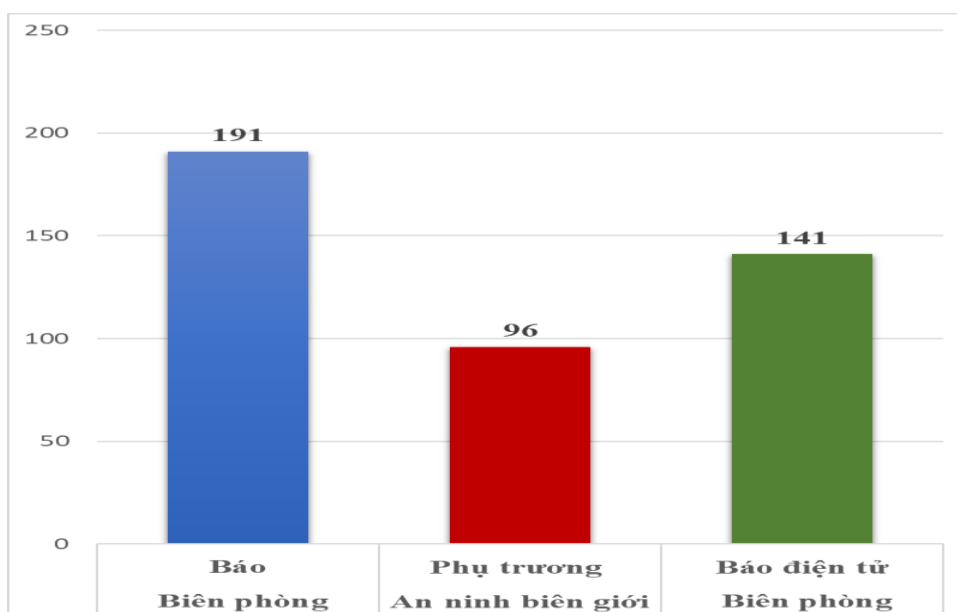
Biểu đồ 2.5: Thống kê số lượng bài phỏng vấn trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng

Nguồn: Kết quả khảo sát

Biểu đồ 2.5 cho thấy, Báo điện tử Biên phòng có số lượng bài phỏng vấn nhiều hơn 2 ấn phẩm báo in. Xét về cơ cấu các thể loại báo chí thì bài phỏng vấn chỉ chiếm 3,6% trên Báo Biên phòng, 5,7% trên Phụ trương An ninh biên giới và 3,3% trên Báo điện tử Biên phòng. Nhân vật trong các bài phỏng vấn thường là lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Bộ Quốc phòng, các Bộ, ngành, địa phương và cán bộ, chỉ huy BDBP các cấp... Nội dung phỏng vấn chủ yếu là các vấn đề liên quan đến biên giới lãnh thổ, chủ quyền quốc gia, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân, biên phòng toàn dân, an ninh nhân dân; công tác đối ngoại quốc phòng, đối ngoại biên phòng, giao lưu biên giới; các vấn đề kinh tế - xã hội gắn với quốc phòng - an ninh ở KVBG; các nghị quyết, chỉ thị, chiến lược, đề án, chương trình, kế hoạch phong trào triển khai trên địa bàn biên giới, hải đảo... Qua đó, cung cấp cho bạn đọc những thông tin mang tính thời sự về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và các cấp, các ngành liên quan đến sự nghiệp xây dựng, quản lý và bảo vệ biên giới.

Các tác phẩm tiêu biểu cho thể loại bài phỏng vấn là: “Địa chỉ tin cậy của các nạn nhân bị mua bán người qua biên giới” (Báo điện tử Biên phòng, đăng ngày 2/11/2018); “Đoàn kết xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị và phát triển” (Báo điện tử Biên phòng ngày 3/3/2019); “Đưa pháp luật đến với nhân dân hai bên biên giới Việt - Trung” (Báo Biên phòng số 41, ra ngày 23/5/2018); “Tạo hành lang pháp lý đầy đủ cho BDBP bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia” (Báo Biên phòng số 63, ra ngày 8/8/2018); “Đảm bảo an toàn tuyệt đối cho sự kiện chính trị quan trọng của đất nước” (Báo Biên phòng số 19, ra ngày 6/3/2019); “Tiếp tục đẩy mạnh phong trào kết nghĩa cụm dân cư hai bên biên giới” (Phụ trương An ninh biên giới số 47, ra ngày 25/11/2018); “Biên giới, biển đảo và BDBP luôn trong trái tim tôi” (Phụ trương An ninh biên giới 2, ra ngày 13/1/2019); “Tuổi trẻ BDBP xung kích xây dựng biên giới bình yên” (Phụ trương An ninh biên giới số 12, ra ngày 24/3/2019); “Trách nhiệm của người làm báo với chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia” (Phụ trương An ninh biên giới số 24, ra ngày 17/6/2019)...

- Các thể loại báo chí khác

Biểu đồ 2.6: Thống kê số lượng tác phẩm thuộc các thể loại khác trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng

Nguồn: Kết quả khảo sát

Tuy chiếm tỷ lệ không lớn trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng nhưng các thể loại khác như: Xã luận, bình luận, chuyên luận, bài phê bình, tiểu phẩm báo chí, câu chuyện báo chí... được sử dụng khá hiệu quả trong việc tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Nổi bật là chuyên mục “Tiêu điểm” trên Báo Biên phòng, chuyên mục “Câu chuyện trong tuần” trên Phụ trương An ninh biên giới hội tụ những cây bình luận, chính luận sắc sảo, đây là những người có chuyên môn sâu về báo chí, am hiểu sâu sắc về xã hội, giàu kinh nghiệm nghề nghiệp. Các vấn đề được đề cập trong các tác phẩm thuộc thể loại bình luận rất giàu tính thời sự và được dư luận đặc biệt quan tâm, trong đó có những vấn đề “nóng” về tranh chấp chủ quyền lãnh thổ, bảo đảm an ninh quốc gia, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hội nhập và phát triển...

Qua bút pháp chính luận với văn phong sắc sảo, lập luận khúc chiết, số liệu cụ thể, các bài viết đã thể hiện tiếng nói của cơ quan báo chí về những vấn đề mang tầm chiến lược của đất nước, qua đó thông tin kịp thời và định hướng dư luận. Tiêu biểu là các bài viết: “Xuất nhập cảnh trái phép qua biên giới làm thuê: Tiềm ẩn nhiều rủi ro” (Báo điện tử Biên phòng đăng ngày 12/3/2019); “Cảnh giác với nạn lừa đảo, ép buộc lao động trên tàu cá” (Báo điện tử Biên phòng đăng ngày 17/10/2018); “Giúp con chữ “bén rễ” nơi khó khăn” (Báo Biên phòng số 71, ra ngày 5/9/2018); “Cẩn trọng trước “loại hình” lũ lụt mới” (Báo Biên phòng số 62, ra ngày 3/8/2018); “Một rào cản cần tháo gỡ” (Báo Biên phòng số 58, ra ngày 20/7/2018); “Đừng biến lòng yêu nước thành hành vi vi phạm pháp luật” (Phụ trương An ninh biên giới số 24, ra ngày 17/6/2018); “Khi dân quyết tâm giữ rừng” (Phụ trương An ninh biên giới số 44, ra ngày 4/11/2018); “Tháo nút thắt di cư tự do” (Phụ trương An ninh biên giới số 50, ra ngày 16/12/2018)...

Một thể loại khác cũng được sử dụng rất hiệu quả trong công tác tuyên truyền, đó là tiểu phẩm báo chí. Thể loại này được sử dụng ở chuyên mục

“Chuyện ở bản” trên Báo Biên phòng và “Chuyện dọc đường” trên Phụ trương An ninh biên giới. Với bút pháp chính luận - nghệ thuật, sử dụng ngôn ngữ đối thoại, các câu chuyện được đề cập rất giàu tính chân thực và chứa đựng giá trị nhân văn sâu sắc. Các chủ đề được đưa vào tác phẩm thường liên quan mật thiết đến đời sống hằng ngày của đồng bào các dân tộc ở các thôn, bản biên giới như: Hành vi xâm canh, xâm cư, di cư tự do, vi phạm quy chế biên giới, vượt biên trái phép, tiếp tay cho buôn lậu, tuyên truyền đạo trái pháp luật, nghe theo lời kẻ xấu phá hoại đường biên, cột mốc...

Thông qua những mẫu đối thoại, tranh luận với ngôn ngữ gần gũi, tự nhiên giữa hai nhân vật, tác giả không những mang đến thông tin cho bạn đọc, mà còn giúp họ phân biệt được lẽ đúng - sai, những vấn đề tích cực - tiêu cực, cái nên làm - không nên làm... Đây là một hình thức tuyên truyền rất hiệu quả, có tác dụng loại bỏ cái xấu, tôn vinh cái đẹp, có tính giáo dục cộng đồng dân cư biên giới vốn có trình độ dân trí thấp, nhận thức về các vấn đề trong xã hội còn nhiều hạn chế. Các tác phẩm tiêu biểu như: “Không để đức tin bị lợi dụng” (Báo Biên phòng số 47, ra ngày 13/6/2018); “Bắt chồng” ở tuổi vị thành niên là vi phạm pháp luật” (Báo Biên phòng số 48, ra ngày 15/6/2018); “Chặn ngay hành động phá hoại” (Báo Biên phòng số 24, ra ngày 22/3/2019); “Đừng ảo tưởng” (Báo Biên phòng số 35, ra ngày 1/5/2019); “Bản... nát” (Phụ trương An ninh biên giới số 7, ra ngày 17/2/2019)...

Tóm lại, nhìn từ phương diện thể loại báo chí, Báo điện tử Biên phòng chiếm ưu thế về tin, điều đó đã chứng minh được thế mạnh của báo điện tử trong bối cảnh công nghệ thông tin và internet phát triển rất mạnh mẽ. Kết quả khảo sát trên 3 báo cho thấy, tuy số lượng các tin, bài thông tấn còn chiếm tỷ lệ lớn, nhưng bù lại, nội dung đề cập sâu và sát với sự nghiệp bảo vệ biên giới. Trong khi đó, các thể loại báo chí như chính luận, chính luận - nghệ thuật tuy chiếm tỷ lệ nhỏ trong cơ cấu thể loại báo chí nhưng có hiệu quả tuyên truyền, giáo dục rất cao vì nội dung hấp dẫn, bút pháp mềm mại, chứa đựng những thông điệp sâu sắc.

2.4.2. Ngôn ngữ

Đối với một tác phẩm báo chí nói riêng, một sản phẩm báo chí hoàn chỉnh nói chung, yếu tố ngôn ngữ đóng vai trò vô cùng quan trọng. Ngôn ngữ báo chí có nhiệm vụ thông tin với những yêu cầu cơ bản như tính chính xác, đại chúng, định lượng, ngắn gọn, cụ thể, biểu cảm... Một bài báo đem đến cho bạn đọc những thông tin đạt được các yêu cầu này sẽ là một bài báo có chất lượng, được độc giả nhiệt thành đón nhận. Theo Giáo sư John Hohenborg: *“Không thể cầu thả trong việc sử dụng ngôn ngữ ở các ngành truyền thông được. Ngôn ngữ ở đây phải chuyển được tin tức, ý kiến và tư tưởng tới quần chúng càng hữu hiệu càng tốt. Trình độ văn phạm của báo chí ít ra cũng phải cao bằng trình độ của những độc giả hoặc khán, thính giả có học thức, nếu không, báo chí mất ngay sự kính trọng của quần chúng...”* [30].

Đối với báo chí Biên phòng, đối tượng tiếp nhận thông tin chủ yếu là cán bộ, chiến sĩ BĐBP và đồng bào các dân tộc thiểu số ở vùng cao, biên giới, hải đảo. Đây là nhóm công chúng có những đặc trưng về nghề nghiệp, môi trường sống, trình độ văn hóa, nhận thức, sự đa dạng về lứa tuổi, giới tính, thành phần dân tộc... Chính vì thế, trên ấn phẩm Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng đều rất chú trọng đến phương diện ngôn ngữ với những ưu tiên về tính đại chúng, trong sáng, gần gũi, ngắn gọn, cụ thể, chính xác, dễ đọc, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ làm theo, phù hợp trình độ dân trí của đa số người dân. Cũng do đặc điểm như vậy nên đến nay, việc phiên âm tiếng nước ngoài vẫn được duy trì để tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình tiếp cận thông tin của bạn đọc.

Tuy nhiên, do đặc thù thông tin chủ yếu khu biệt về chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, các hoạt động của BĐBP và đồng bào các dân tộc trên biên giới nên nhiều nội dung tuyên truyền được lặp đi lặp lại gây sức ép lên phương diện ngôn ngữ. Hệ quả là có nhiều bài viết được kết cấu theo một mô-típ có sẵn, có nhiều từ, cụm từ thường xuyên xuất hiện trên mặt báo gây

nhằm chán cho bạn đọc. Bên cạnh đó, các tác phẩm báo chí từ tin, bài phản ánh đến phóng sự, ghi chép, dung lượng còn dài, kể cả tít, sa-pô, phần nội dung... Kết quả khảo sát cho thấy, từ tháng 5/2018 đến tháng 5/2019, trong tổng số 8.290 tác phẩm trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng, số lượng các tít báo có dung lượng dưới 9 từ chỉ chiếm 30,4%, từ 9 đến 15 từ chiếm 46,4%, trên 15 từ chiếm 23,2%.

Đáng chú ý, các bài phản ánh trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng thường có dung lượng trên 900 từ; các bài phóng sự - ghi chép thường có dung lượng từ 1.300-1.500 từ. Điều này rõ ràng gây sức ép lên việc trình bày báo, ảnh hưởng đến tính thẩm mỹ của trang báo, làm cho tác phẩm báo chí thiếu tính hấp dẫn về hình thức. Xét trên phương diện ngôn ngữ như vậy là không phù hợp với xu thế báo chí hiện đại, đi ngược lại với nhu cầu “đọc lướt” của số đông bạn đọc hiện nay.

2.4.3. Ảnh, đồ họa, infographic

Kết quả khảo sát cho thấy, Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới đã có sự đổi mới về phong cách trình bày, trong đó có tít dẫn, tít chính, tít phụ, tít xen, sa-pô, box thông tin...; bố cục tương đối rõ ràng, mạnh mẽ, kích cỡ hình ảnh đa dạng, trực quan, sinh động; các chuyên trang, chuyên mục được sắp xếp khoa học, tạo được điểm nhấn và thuận lợi cho bạn đọc trong việc tiếp cận thông tin; nội dung các tác phẩm được thể hiện ngắn gọn, súc tích, phù hợp với xu hướng của bạn đọc hiện nay. Đối với báo điện tử, giao diện được thiết kế hiện đại và đẹp mắt, tích hợp một số trình đa phương tiện, các chuyên mục rõ ràng giúp bạn đọc dễ thao tác và tiếp cận thông tin.

Tuy chưa được sử dụng thường xuyên, song các báo đã có sự chú trọng nhất định đến yếu tố hình ảnh, đồ họa, infographic... Ngoài Báo điện tử Biên phòng được đổi mới giao diện theo hướng trực quan, dễ tiếp cận, dễ thao tác thì Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới cũng tích cực đổi mới phong cách trình bày theo hướng sử dụng nhiều cửa sổ thông tin. Trong đó,

Hình 2.1 cho thấy, phong cách trình bày báo tương đối lạc hậu, kích cỡ ảnh quá nhỏ so với tổng thể giao diện trang báo, trong khi tít và nội dung tin, bài có dung lượng quá dài làm cho trang báo trở nên thiếu hấp dẫn.

2.4.4. Tương tác tòa soạn - bạn đọc

Tương tác báo chí là sự tác động qua lại giữa công chúng và tòa soạn, bao gồm những ý kiến, thái độ thể hiện quan điểm của công chúng về nội dung tác phẩm báo chí. Tính tương tác có vai trò rất quan trọng trong hoạt động truyền thông nói chung và hoạt động báo chí nói riêng, thúc đẩy sự cập nhật tin tức trên báo chí. Tính tương tác giúp rút ngắn khoảng cách giữa tòa soạn và bạn đọc, góp phần giúp cơ quan báo chí hiểu hơn về thị hiếu, xu hướng tiếp nhận thông tin của công chúng. Thông qua các ý kiến nhận xét, bình luận, góp ý của bạn đọc, tòa soạn có thể định hướng thông tin tuyên truyền, phát hiện ra vấn đề hoặc tiếp tục đi sâu vào các nội dung mà bạn đọc quan tâm, thắc mắc.

Hiện nay, hầu hết các cơ quan báo chí thường biên chế bộ phận bạn đọc chịu trách nhiệm tiếp nhận mọi thông tin phản hồi của công chúng tới tòa soạn. Đó có thể là những góp ý về nội dung, hình thức tác phẩm báo chí, cũng có thể là sự phản hồi về những thông tin đã được đăng tải hay các thắc mắc cần giải đáp, các đơn thư gửi đến tòa soạn đề nghị xác minh làm rõ một vấn đề nào đó... Ở tòa soạn Báo Biên phòng hiện nay, việc tương tác với bạn đọc trên báo in hết sức hãn hữu do không có bộ phận chuyên trách công tác này. Trên ấn phẩm Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới không quy hoạch trang bạn đọc, thậm chí không bố trí các box phản hồi tới công chúng.

Trong khi đó, đối với Báo điện tử Biên phòng, việc tương tác với bạn đọc diễn ra khá thường xuyên và hiệu quả. Theo Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Thị Trường Giang: *“Các báo mạng điện tử hiện nay dường như đều thấy cần thiết phải trang bị những ứng dụng để tự động cho phép cập nhật những bài báo của mình lên các mạng xã hội. Trên Facebook, Twitter, Zing me..., số lượng*

các liên kết được chia sẻ liên tục thay đổi theo xu hướng lớn lên hàng ngày. Đồng nghĩa với đó là số lượt người truy cập vào các tài khoản của các tờ báo cũng tăng lên... Việc sử dụng các mạng xã hội đã giúp báo chí quảng bá hình ảnh, tên tuổi, chất lượng thông tin đến với hàng tỷ người trong cộng đồng mạng. Không chỉ vậy, nó còn tạo thêm sự phong phú, nhiều lựa chọn về thông tin cho các thành viên. Sự hội nhập sâu vào các phương tiện truyền thông xã hội là một bước đi quan trọng đánh dấu sự cải thiện tin, bài và gắn gũi hơn với các nguồn tin” [28].

Thực tế, trong thời gian qua, bộ phận chuyên trách của Báo điện tử Biên phòng đã chọn lọc một số tin, bài nổi bật từ báo in, báo điện tử để đưa lên trang fanpage trên nền tảng mạng xã hội Facebook. Nhờ đó, bạn đọc có thể dễ dàng để bày tỏ cảm xúc, chính kiến, quan điểm, suy nghĩ của mình hoặc có thể bình luận, chia sẻ bài viết một cách dễ dàng. Đây cũng là một “kênh” để tòa soạn tham khảo trong việc tổ chức tuyên truyền theo hướng vừa đảm bảo tôn chỉ, mục đích của báo, vừa đáp ứng tốt hơn nhu cầu của độc giả.

Hình 2.2: Giao diện trang fanpage Báo điện tử Biên phòng

Kết quả khảo sát trang fanpage Báo điện tử Biên phòng cho thấy, một số bài viết có tới hàng nghìn lượt bày tỏ cảm xúc và hàng trăm lượt bình luận

của bạn đọc, chủ yếu xoay quanh các chủ đề về an ninh trật tự trên biên giới, biển đảo, các chuyên án, vụ án đánh bắt tội phạm ma túy, hàng lậu, mua bán người... Nhiều bài viết về gương người tốt, việc tốt, những tấm gương sáng trong tham gia bảo vệ đường biên, cột mốc cũng thu hút số lượng lớn lượt tương tác và chia sẻ của bạn đọc. Ngoài ra, thông qua trang fanpage, nhiều bạn đọc đã cung cấp các thông tin về tình hình kinh tế - xã hội, các vụ việc vi phạm pháp luật ở KVBG hoặc phản ánh những vấn đề tiêu cực trong xã hội... Đây trở thành những thông tin hữu ích để Ban Biên tập nắm và chỉ đạo phóng viên xác minh thông tin, đăng ký đề tài viết bài nhằm phục vụ tốt hơn nhu cầu của công chúng và dư luận xã hội.

Tiểu kết chương 2

Trong chương này, tác giả đã tập trung vào làm rõ các vấn đề: Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng trong công tác thông tin, tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới từ phương diện nội dung đến hình thức thể hiện tác phẩm báo chí. Cụ thể, tác giả đã tiến hành thống kê, tổng hợp các tác phẩm báo chí liên quan đến sự nghiệp bảo vệ biên giới trên 3 báo theo 5 nội dung chính được thể hiện. Về phương diện hình thức, tác giả đã tiến hành tổng hợp và đi sâu phân tích từng thành tố như thể loại báo chí, ngôn ngữ, hình ảnh, đồ họa... được sử dụng trên 3 báo.

Bên cạnh đó, tác giả cũng tiến hành điều tra xã hội học đối với 2 nhóm bạn đọc chủ yếu của Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng, đó là cán bộ, chiến sĩ BDBP và cán bộ, nhân dân các xã biên giới với số lượng 640 người. Tuy phạm vi khảo sát không rộng (lựa chọn 16 tỉnh, thành phố trên 4 tuyến biên giới) song có đủ đại diện của các tuyến biên giới đất liền và biên giới biển. Kết quả điều tra xã hội học đã cung cấp nhiều thông tin quan trọng giúp tác giả đánh giá hiệu quả tuyên truyền về sự nghiệp BVBG trên các báo nói trên.

**Chương 3. THÀNH CÔNG, HẠN CHẾ VÀ CÁC GIẢI PHÁP
NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TUYÊN TRUYỀN VỀ SỰ NGHIỆP
BẢO VỆ BIÊN GIỚI TRÊN BÁO CHÍ BIÊN PHÒNG**

3.1. Thành công, hạn chế

3.1.1. Thành công

Là phương tiện thông tin, tuyên truyền thường xuyên và chủ yếu của Quân đội nói chung, lực lượng BDBP nói riêng, trong thời gian qua, báo chí Biên phòng đã có bước phát triển mạnh mẽ về quy mô, tổ chức, không ngừng đổi mới, nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Bám sát định hướng tuyên truyền của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, sự chỉ đạo của Quân ủy Trung ương - Bộ Quốc phòng, Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP, báo chí Biên phòng đã trở thành “món ăn tinh thần” không thể thiếu đối với cán bộ, chiến sĩ BDBP và cán bộ, nhân dân ở KVBG. Kết quả điều tra xã hội học cũng đã phần nào cho thấy điều đó khi có trên 60% số người được hỏi đánh giá hiệu quả tuyên truyền “tốt” và “rất tốt” đối với 3 báo. Tuy nhiên, so với 2 ấn phẩm báo in thì Báo điện tử Biên phòng có tỷ lệ đánh giá “rất tốt” thấp hơn và “trung bình” cao hơn.

Bảng 3.1: Kết quả điều tra xã hội học về hiệu quả tuyên truyền

Hiệu quả tuyên truyền	Rất tốt	Tốt	Trung bình	Kém
Báo Biên phòng	22%	51,5%	26,5%	0%
Phụ trương An ninh biên giới	15,2%	55,8%	29%	0%
Báo điện tử Biên phòng	10,5%	52,4%	37,1%	0%

Theo Đại tá Văn Ngọc Quế, Phó Chủ nhiệm Chính trị BDBP: “Trong thời gian qua, báo chí Biên phòng đã tích cực, chủ động đổi mới, nâng cao chất lượng nội dung và hình thức, tạo nên bản sắc riêng trong hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam. Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP, trực tiếp là Cục Chính trị BDBP, công tác tuyên truyền trên báo chí Biên phòng đã có nhiều đổi mới, mỗi ngày một hoàn thiện và trở nên đa dạng, nhiều chiều có

định hướng. Thành tích nổi bật của báo chí Biên phòng là tạo được những bước nhảy vọt cả về chất và lượng trong hoạt động báo chí, cả về nội dung, hình thức và cả về cơ sở vật chất, tổ chức, biên chế, cơ chế hoạt động, công nghệ làm báo, trở thành một kênh truyền thông đa phương tiện có uy tín trong lực lượng vũ trang và đồng hành đi lên cùng với sự trưởng thành của lực lượng BDBP”.

Thượng tá Nhân Hồng Hắc, Tổng Biên tập Báo Biên phòng cho biết: *“Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng là những kênh thông tin hết sức quan trọng để tuyên truyền các Nghị quyết của Hội nghị Trung ương, Nghị quyết của Quốc hội, Chính phủ, Chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, đặc biệt là các đạo luật đã được sửa đổi, ban hành liên quan đến sự nghiệp bảo vệ biên giới; thông tin, phản ánh toàn diện và kịp thời về các sự kiện và sinh hoạt chính trị quan trọng của đất nước; tích cực đấu tranh bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, phản bác các quan điểm, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, góp phần củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước, Quân đội; tích cực phát hiện, nêu gương các nhân tố mới, các điển hình tiên tiến trong sự nghiệp bảo vệ biên giới; đẩy mạnh các hoạt động thông tin đối ngoại, quảng bá sâu rộng hình ảnh đất nước, con người Việt Nam tới bạn bè các nước láng giềng, trong khu vực và trên thế giới...”*

So với báo chí của các quân, binh chủng trong toàn quân thì báo chí Biên phòng vượt trội hơn hẳn về quy mô tổ chức và có sự đa dạng về loại hình báo chí với 2 ấn phẩm báo in gồm: Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới. Ngoài ra, Báo điện tử Biên phòng với những thế mạnh nhất định đã cung cấp một lượng thông tin rất lớn tới công chúng (trong hệ thống báo chí quân đội, Báo điện tử Biên phòng chỉ xếp sau Báo điện tử Quân đội nhân dân về số lượng tin, bài và lượng người truy cập). Báo chí Biên phòng còn được biết đến với các chương trình truyền hình, các phóng sự, ký sự dài kỳ về đề tài biên giới, biển đảo. Nổi bật là “Ký sự Biên phòng”, “Ký sự biển đảo”, “Những trang sử biên thù”... được phát sóng trên các đài Trung ương và địa phương đã có sức lan tỏa

sâu rộng trong xã hội, giúp công chúng hiểu hơn về biên giới, biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Kết quả khảo sát Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng cho thấy, nội dung tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới được thể hiện khá rõ nét trong cơ cấu chủ đề, tần suất thông tin và giá trị tư tưởng của các tác phẩm báo chí. Qua đó, vừa có giá trị thông tin đối với công chúng, vừa có tính giáo dục, cổ vũ, động viên quần chúng nhân dân. Không chỉ phục vụ bạn đọc, báo chí Biên phòng còn là kênh thông tin hữu ích, tin cậy để các ban, bộ, ngành Trung ương và các địa phương nắm bắt tình có hình liên quan nhằm phục vụ công tác lãnh đạo, chỉ đạo. Mặt khác, đây cũng là kênh thông tin chính thống và chuyên biệt về các vấn đề liên quan đến biên giới, hải đảo được các cơ quan thông tấn, báo chí trong và ngoài nước thường xuyên khai thác để phục vụ cho mục đích thông tin và truyền thông. Đặc biệt, 2 ấn phẩm báo in và Báo điện tử Biên phòng đã tác động rất tích cực đối với các nhóm công chúng. Cụ thể:

- Đối với cấp ủy, chính quyền các cấp:

Những thông tin tuyên truyền trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng đã góp phần quan trọng giúp cấp ủy, chính quyền các địa phương, đặc biệt là các tỉnh, thành phố biên giới nhìn nhận đầy đủ hơn về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia. Từ đó, có những chủ trương, chính sách, chương trình hành động cụ thể để quan tâm đầu tư thích đáng cho KVBG cũng như lực lượng nòng cốt, chuyên trách bảo vệ biên giới. Đồng thời, thông qua những vấn đề báo chí phản ánh, cấp ủy, chính quyền các địa phương có thêm kênh thông tin để tham chiếu, từ đó có điều kiện đi sâu, đi sát cơ sở, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của nhân dân để kịp thời giải quyết những vấn đề nảy sinh trên địa bàn, chăm lo xây dựng KVBG ngày càng vững mạnh.

- Đối với cán bộ, chiến sĩ BDBP:

Đây vừa là nhóm đối tượng được đề cập trong các tác phẩm báo chí, vừa là nhóm công chúng chủ yếu của báo chí Biên phòng. Thông qua những thông tin, những câu chuyện chân thực được đăng tải trên báo chí Biên phòng đã có tác

dụng rất lớn trong việc cổ vũ, động viên cán bộ, chiến sĩ tích cực cống hiến tài năng, tâm huyết cho nhiệm vụ giữ gìn “phên giậu” của Tổ quốc. Báo chí Biên phòng cũng là “cánh tay nối dài” để những người lính mang quân hàm xanh làm tốt công tác dân vận, đẩy mạnh tuyên truyền về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Qua đó, giúp đồng bào các dân tộc trên địa bàn biên giới nâng cao nhận thức về mọi mặt, thống nhất ý chí và hành động, xây dựng biên phòng toàn dân gắn với thể trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân ở KVBG.

- Đối với nhân dân biên giới:

Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng đã phản ánh một cách khá toàn diện về mọi mặt của đời sống xã hội, tuyên truyền về các nhân tố mới, các điển hình tiên tiến, khơi dậy và phát huy phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, bảo vệ đường biên, cột mốc; những kinh nghiệm hay trong lao động sản xuất, phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh, xây dựng cơ sở chính trị để bảo vệ vững chắc vùng biên. Các tác phẩm được đăng tải trên báo chí Biên phòng với tính tuyên truyền, giáo dục cao đã tác động rất lớn đến nhận thức và hành động của cư dân biên giới. Từ đó, bà con thấy rõ được trách nhiệm của mình trong việc giữ vững ổn định địa bàn biên giới, gìn giữ khối đại đoàn kết dân tộc, nhận thức rõ âm mưu và ý đồ của kẻ xấu, cùng nhau bảo vệ đường biên, cột mốc, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị và phát triển.

Đánh giá về báo chí Biên phòng, ông Lê Mạnh Hùng, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương cho biết, trong những năm qua, các ấn phẩm báo in và Báo điện tử Biên phòng đã góp phần đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng, đặc biệt là cấp ủy Đảng, chính quyền và nhân dân ở KVBG, hải đảo. Báo chí Biên phòng đã tích cực tuyên truyền, chuyển tải tới bạn đọc các đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tuyên truyền, phổ biến, nhân rộng các điển hình tập thể, cá nhân tiên tiến, những mô hình hay, cách làm giỏi, tăng cường củng cố cơ sở chính trị, phát triển kinh tế, xã hội ở KVBG, hải

đảo của Tổ quốc. Tăng cường sự thống nhất về tư tưởng và hành động, sự đoàn kết, đồng thuận của toàn dân, giữ vững ổn định chính trị, xã hội ở KVBG, hải đảo. Tập thể cán bộ, phóng viên, biên tập viên đã có nhiều nỗ lực trong việc cải tiến nội dung cũng như hình thức các ấn phẩm, thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị được phân công.

Theo ông Đặng Khắc Lợi, Phó Cục trưởng Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông, báo chí Biên phòng luôn thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của một cơ quan báo chí chính thống. Các tác phẩm của báo chí Biên phòng đã phản ánh đậm nét hình ảnh cán bộ, chiến sĩ BDBP thực hiện nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia; phản ánh sinh động đời sống của đồng bào vùng biên giới, hải đảo... Bên cạnh đó, đưa thông tin kịp thời các vấn đề thời sự của đất nước, đặc biệt là các vấn đề nóng bỏng ở vùng biên giới như công tác đấu tranh chống các loại tội phạm xâm hại an ninh quốc gia, trật tự an toàn ở KVBG. Báo chí Biên phòng đã thực hiện tốt vai trò là cơ quan ngôn luận của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP, phản ánh hiện thực sinh động cuộc sống lao động sản xuất và bảo vệ biên giới của đồng bào và cán bộ, chiến sĩ BDBP trên mọi miền biên cương Tổ quốc. Các tác phẩm không những có tác dụng cổ vũ, động viên ý chí quyết tâm, tinh thần năng động, sáng tạo của quân và dân ta, mà còn góp phần tuyên truyền làm nổi bật hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ” trong thời kỳ mới; khẳng định uy tín, vị trí, vai trò của lực lượng BDBP đối với nhiệm vụ hệ trọng của đất nước.

Thiếu tướng Nguyễn Văn Đức, Cục trưởng Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam khẳng định: Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP, báo chí Biên phòng đã giữ vững định hướng chính trị, đảm bảo tôn chỉ, mục đích, tập trung vào hoàn thành tốt công tác tuyên truyền về nhiệm vụ quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, xây dựng nền biên phòng toàn dân vững mạnh. Các ấn phẩm báo in và báo điện tử Biên phòng đã được độc giả trong và ngoài Quân đội quan tâm, là người

bạn thân thiết, tin cậy của cán bộ, chiến sĩ BDBP và nhân dân ở KVBG, hải đảo của Tổ quốc.

Ông Vũ Hữu Hoạt, Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền, Ủy ban Dân tộc nhấn mạnh: Báo chí Biên phòng đã bám sát định hướng tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Ủy ban Dân tộc và cơ quan chủ quản là Bộ Tư lệnh BDBP. Đặc biệt, đã tuyên truyền thực hiện chính sách dân tộc đến cán bộ, chiến sĩ BDBP và đồng bào các dân tộc ở KVBG, hải đảo. Qua các ấn phẩm và báo điện tử đã phản ánh kịp thời gương người tốt, việc tốt, các mô hình làm kinh tế giỏi, vươn lên thoát nghèo, xây dựng nông thôn mới, góp phần phát triển kinh tế, xã hội trong đồng bào vùng dân tộc và miền núi. Cùng với đó, tuyên truyền hiệu quả về công tác quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia; đấu tranh chống “diễn biến hòa bình” với nhiều góc nhìn đa chiều, phản bác các quan điểm, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, giúp đồng bào nâng cao ý thức cảnh giác, không nghe lời kẻ xấu, góp phần củng cố niềm tin của cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc ở KVBG, hải đảo đối với Đảng, Nhà nước, Quân đội. Báo chí Biên phòng đã trở thành người bạn thân thiết, tin cậy của cán bộ, chiến sĩ BDBP và đồng bào các dân tộc trên mọi miền biên cương Tổ quốc; trở thành nguồn thông tin chính thống về sự nghiệp xây dựng, quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia (*phụ lục 3*).

3.1.2. Hạn chế

- *Vấn đề đổi mới, cập nhật thông tin*

Đối với hoạt động báo chí, thông tin rất quan trọng và cần thiết đối với con người, đặc biệt là trong bối cảnh khoa học kỹ thuật và công nghệ thông tin triển nhanh như vũ bão hiện nay. Tuy vậy, qua khảo sát trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng cho thấy, việc đổi mới về thông tin nói chung, thông tin về sự nghiệp bảo vệ biên giới nói riêng trên cả 3 báo còn tồn tại khá nhiều bất cập.

Trước hết, đối với Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới, tỷ lệ cơ cấu tin, bài chưa phù hợp với đặc thù thông tin của 2 ấn phẩm này. Đáng chú

ý, thể loại tin trên Báo Biên phòng chiếm tới 53,5% tổng số các thể loại báo chí sử dụng trên ấn phẩm này. Trong khi đó, báo ra mỗi tuần 2 kỳ vào thứ 3 và thứ 5 hằng tuần. Do đó, khi báo đến các đồn, trạm Biên phòng, nhiều thông tin đã quá lỗi thời. Đây là chưa kể, tin tức trên Báo Biên phòng hầu hết là tin sự kiện, trong đó, nhiều tin mang tính chất nội bộ, còn tin theo dạng vấn đề là hết sức hạn hữu. Đối với Phụ trương An ninh biên giới, thể loại tin chiếm tới 26,6% tổng số thể loại báo chí sử dụng trên ấn phẩm này. Việc quy hoạch tin là cần thiết, song cần cơ cấu cần hợp lý hơn, đồng thời không ngừng đổi mới phong cách viết tin để vừa cung cấp được những thông tin cần thiết tới bạn đọc, vừa không mất giá trị thông tin trong một khoảng thời gian nhất định nào đó.

Đối với Báo điện tử Biên phòng, thể loại tin chiếm tới 61,4% trên tổng số các thể loại báo chí sử dụng là hoàn toàn phù hợp với xu hướng báo chí hiện nay. Tuy nhiên, thông qua việc phỏng vấn sâu và điều tra công chúng đã cho thấy, việc đổi mới, cập nhật thông tin nhìn chung vẫn còn chậm; nhiều thông tin vụn vặt, mang tính chất nội bộ, cách đưa tin khá giống nhau; các sự kiện từ lúc xảy ra đến thời điểm được đưa lên mạng internet chênh lệch nhau khá xa về mặt thời gian.... Điều đáng lưu ý là hiện nay, quy trình sản xuất Báo điện tử Biên phòng qua ít nhất 4 khâu. Cụ thể, kỹ thuật viên đưa nội dung tin, bài vào phần quản trị báo điện tử và trình bày bố cục; Thư ký tòa soạn Báo điện tử Biên phòng thẩm định, biên tập lần 1; Trưởng ban Báo điện tử Biên phòng thẩm định, biên tập lần 2; Ban Biên tập biên tập tiến hành biên tập, duyệt đăng. Trong khi đó, việc đẩy tin được ấn định theo khung giờ chứ không được cập nhật liên tục dẫn đến thông tin rất muộn so với các báo điện tử nói chung. Là một báo điện tử trong quân đội vốn đặt tiêu chí về chính trị, chặt chẽ lên làm đầu nên việc vận hành quy trình như vậy sẽ góp phần hạn chế đến mức thấp nhất các sai sót có thể xảy ra. Tuy nhiên, điều đó sẽ không thể đáp ứng được tính thời sự vốn được coi là ưu điểm của báo điện tử.

Một nguyên nhân chủ quan khác khiến thông tin chậm, chất lượng chưa đáp ứng được yêu cầu là do cơ chế và yếu tố nguồn nhân lực. Đơn cử là việc Ban

Biên tập quy định phóng viên viết tin trong thời gian tối đa 3 tiếng đồng hồ sau khi sự kiện kết thúc nên người đi dự sự kiện khá “thảnh thơi”. Trong khi đó, qua khảo sát chi thấy, phần lớn các tin được viết theo dạng mô-típ, rập khuôn một cách cứng nhắc, ít có những tin theo hình tháp ngược hoặc rút lõi thông tin quan trọng để giật tít, đưa vào phần trích dẫn nhằm thu hút bạn đọc.

- Vấn đề cơ cấu các thể loại báo chí

Tuy các báo sử dụng khá đa dạng các thể loại báo chí, song cơ cấu có phần chưa hợp lý, nhất việc cơ cấu quá nhiều tin sự kiện trên Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới không phù hợp với đặc điểm phát hành đến địa bàn biên giới, hải đảo. Theo phóng viên Hồ Văn Phúc, Tổ thường trú phía Nam, Báo Biên phòng: *“Việc đưa thông tin trên Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới hiện nay, dung lượng tin quá dài. Vì thế, trên báo in, chúng ta chỉ nên đưa những tin vắn để bạn đọc có thể đọc lướt, còn lại nội dung tuyên truyền chủ yếu là thông qua các bài viết”*. Trong khi đó, đối với Báo điện tử Biên phòng, Thiếu tá Trần Đức, Trưởng ban Phóng viên cho rằng: *“Cùng một sự kiện, một hoạt động nhưng triển khai đồng loạt tại các địa phương, đơn vị thì cách chuyển tải thông tin lên Báo điện tử Biên phòng còn chung chung, cách đưa tin giống nhau, gây nhàm chán cho bạn đọc...”*.

Đối với thể loại phóng sự - ghi chép, tuy nội dung thông tin khá chất lượng và có hiệu quả tuyên truyền rõ nét, song tỷ lệ các bài viết về nội dung này còn khiêm tốn. Cùng với đó, các thể loại mang tính chất bàn luận chuyên sâu như xã luận, bình luận, chuyên luận hay thể loại giàu tính chính luận nghệ thuật như tiểu phẩm báo chí, tuy được “quy hoạch cứng” trên 2 ấn phẩm báo in, song chưa có nhiều bài viết về vấn đề chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia. Dạng bài phỏng vấn tuy được sử dụng khá phổ biến trên các báo song nội dung về sự nghiệp bảo vệ biên giới cũng chưa được đề cập thường xuyên, thông tin chưa sâu, hỏi - đáp có phần “công thức”, khuôn mẫu, thiếu tính sáng tạo, chưa đi sâu vào những vấn đề gai góc nên hiệu quả tuyên truyền chưa cao. Trong khi đó, số lượng các bài dạng phản ánh chiếm tỷ lệ rất lớn, nhưng thông tin mới chỉ dừng lại ở việc nêu sự kiện, hiện tượng, vấn đề, nhiều bài viết còn mang nặng báo cáo, công thức...

- Vấn đề cơ cấu nội dung và chất lượng thông tin

Các hoạt động phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, xây dựng địa bàn biên giới tập trung khá nhiều bài viết, nhưng nhìn chung, nội dung chưa sinh động, hình thức thể hiện thiếu hấp dẫn. Nhiều bài viết về chủ đề này vẫn có những thông tin trùng lặp, cách tiếp cận vấn đề chưa sâu, chưa đa chiều, thể hiện tác phẩm theo kiểu mô-típ. Bên cạnh đó, các hoạt động đảm bảo an ninh trật tự xã hội, phòng chống các tội phạm trên địa bàn biên giới, tuy có số lượng tác phẩm nhiều nhất so với các nội dung còn lại, song thông tin chưa đa dạng, chỉ dừng lại ở việc phản ánh theo sự kiện, vụ việc, chưa tiếp cận được các vấn đề mới, nóng bỏng, cấp thiết ở vùng biên giới như an ninh tôn giáo, an ninh nông thôn, an ninh quốc gia... Ngoài ra, các hoạt động như xây dựng cơ sở chính trị vững mạnh ở KVBG, xây dựng thể trận biên phòng toàn dân, đối ngoại biên phòng, ngoại giao nhân dân... là những nội dung hết sức quan trọng đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới, tuy nhiên chưa có nhiều bài viết chuyên sâu dưới dạng chuyên gia mà mới chỉ dừng lại ở việc thông tin, phản ánh vấn đề, nội dung khô khan, thiếu hấp dẫn.

- Vấn đề tiếp cận sản phẩm báo chí Biên phòng của bạn đọc

Đối với báo in, công tác phát hành hành đóng vai trò hết sức quan trọng, bởi tác phẩm báo chí có nội dung, hình thức hấp dẫn đến mấy, nhưng nếu không đến được với bạn đọc thì sẽ không có ý nghĩa về phương diện tuyên truyền. Với đặc thù phát hành đến địa bàn biên giới, hải đảo vốn rất khó khăn nên Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới chưa tiếp được nhiều bạn đọc ở KVBG. Kết quả điều tra xã hội học cho thấy, có 38,6% số người được hỏi thừa nhận rằng “chưa bao giờ” đọc Báo Biên phòng và tỷ lệ này trên Phụ trương An ninh biên giới là 28%. Ngoài ra, số người “thường xuyên” đọc 2 ấn phẩm này cũng chiếm tỷ lệ không lớn.

Bảng 3.2: Kết quả khảo sát về mức độ tiếp cận báo chí của bạn đọc

	Thường xuyên	Thỉnh thoảng	Chưa bao giờ
Báo Biên phòng	38,5%	22,9%	38,6%
Phụ trương An ninh biên giới	40,1%	31,9%	28%
Báo điện tử Biên phòng	29,3%	36,2%	45,5%

Trên thực tế, Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới được Bộ Tư lệnh BDBP và Bộ Chỉ huy BDBP các tỉnh, thành phố biên giới đặt mua và cấp miễn phí đến các đồn, trạm Biên phòng và các xã biên giới. Tuy nhiên gần đây, do những khó khăn về kinh phí nên số lượng phát hành ngày càng bị sụt giảm. Nếu như thời điểm 2010, Báo Biên phòng phát hành 20.000 bản/kỳ thì hiện nay chỉ còn 6.000 bản/kỳ. Tương tự, Phụ trương An ninh biên giới từ 20.000 bản/kỳ năm 2010, hiện nay chỉ còn 9.000-10.000 bản/kỳ. Đây là xu thế chung của báo in hiện nay, nhất là các tờ báo được Chính phủ và các bộ, ngành, địa phương đặt hàng để cấp cho các đối tượng bạn đọc nhất định. Tuy nhiên, điều này rõ ràng ảnh hưởng rất lớn đến công tác tuyên truyền, bởi nhiều nội dung cấp thiết và quan trọng không đến được với nhóm đối tượng bạn đọc mà báo chí Biên phòng muốn hướng đến.

Một vấn đề nữa liên quan đến công tác phát hành là 2 ấn phẩm báo in thường đến tay bạn đọc rất chậm. Nguyên nhân khách quan là hầu hết các tỉnh biên giới đều rất xa xôi, giao thông đi lại khó khăn, thời tiết diễn biến hết sức phức tạp... Hơn nữa, hiện nay, do khó khăn về tài chính nên Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới chỉ được in tại Hà Nội và kênh phát hành duy nhất là qua hệ thống bưu điện để chuyển đi khắp cả nước. Sự chậm trễ trong công tác phát hành báo đã ảnh hưởng rất lớn đến việc tiếp nhận thông tin của công chúng.

Đối với Báo điện tử Biên phòng, tuy không ảnh hưởng bởi rào cản phát hành, song để tiếp cận được thông tin, bạn đọc cần có thiết bị hỗ trợ như máy tính, điện thoại di động và máy tính bảng, với yêu cầu phải có kết nối internet. Kết quả điều tra xã hội học cho thấy, có tới 45,5% số người được hỏi trả lời rằng, “chưa bao giờ” đọc Báo điện tử Biên phòng và số người “thỉnh thoảng” đọc cũng chiếm tới 36,2%. Đây là điều khá bất cập đòi hỏi Ban biên tập phải có những giải pháp để khắc phục.

- Vấn đề hình thức chuyển tải thông tin

Như đã phân tích ở trên, tuy nội dung tổng thể của các ấn phẩm báo in và Báo điện tử Biên phòng khá đồng đều, đảm bảo chất lượng tuyên truyền, song hình thức trình bày báo còn thiếu trực quan, thiếu hấp dẫn bạn đọc. Điều này một phần phụ thuộc phương pháp sáng tạo tác phẩm báo chí của các phóng viên, công tác biên tập, nhưng phần nào đó bị ảnh hưởng bởi các khuôn khổ của báo chí quân đội nên ít khi tạo được sự phá cách. Đánh giá về vấn đề này, Thiếu tá Trần Đức, Trưởng ban Phóng viên Báo Biên phòng cho rằng: *“Việc trình bày Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới còn thiếu đổi mới, việc sử dụng hình ảnh còn ít, độ phân giải thấp, chưa đa dạng khuôn hình nên làm cho trang báo thiếu trực quan, thiếu sinh động, chưa hấp dẫn đối với bạn đọc”*.

3.1.3. Nguyên nhân

- Nguyên nhân thành công

Theo ông Nguyễn Hòa Văn, Giám đốc Công thông tin điện tử Hội Nhà báo Việt Nam, nguyên Tổng Biên tập Báo Biên phòng: *“Trong suốt quá trình hoạt động, báo chí Biên phòng luôn nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Quân ủy Trung ương - Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, trực tiếp là Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP; sự quan tâm giúp đỡ, tạo điều kiện của các bộ, ngành, địa phương biên giới, các cơ quan, đơn vị BDBP và các lực lượng chức năng đứng chân trên địa bàn biên giới. Điều này giúp cho báo chí Biên phòng thực hiện công tác tuyên truyền theo đúng định hướng của Đảng, Nhà nước, thực hiện đúng và đầy đủ theo tôn chỉ, mục đích; đóng góp tích cực, hiệu quả vào sự nghiệp quản lý, bảo vệ biên giới, phát triển kinh tế - xã hội ở KVBG, hải đảo và thực hiện nhiệm vụ chính trị chung của đất nước”*.

Hiện nay, Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng tuy có sự khác biệt về loại hình báo chí, phạm vi phản ánh, đối tượng công chúng, cách thức tổ chức sản xuất..., nhưng đều các báo có chung tôn chỉ, mục đích và được điều hành bởi một Ban Biên tập nên bảo đảm tính

thống nhất, nội dung xuyên suốt, tương trợ lẫn nhau để thực hiện tốt công tác tuyên truyền. Cùng với đó, đội ngũ cán bộ, phóng viên, biên tập viên phần lớn là sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp trong quân đội, được đào tạo bài bản về chuyên môn nghiệp vụ, có bản lĩnh chính trị vững vàng, tinh thần trách nhiệm cao, đóng góp những tác phẩm báo chí có tính định hướng tư tưởng để phản ánh kịp thời những vấn đề nóng bỏng trên mọi miền biên cương Tổ quốc.

- *Nguyên nhân hạn chế:*

Nguyên nhân khách quan: Những năm gần đây, những thông tin liên quan đến biên giới, biển đảo luôn nhận được sự quan tâm của đông đảo công chúng, bởi đây đang là vấn đề “nóng” của khu vực và trên thế giới. Tuy nhiên, đây cũng là nội dung khá chuyên biệt, tương đối nhạy cảm trong quan hệ giữa Việt Nam với các nước láng giềng. Yêu cầu đặt ra là vừa phải bảo đảm tính định hướng của Đảng, Nhà nước, nhưng vừa phải đảm bảo thông tin kịp thời, đa dạng, sinh động, hấp dẫn đối với công chúng. Trong khi đó, địa bàn và đối tượng phản ánh của báo chí Biên phòng tập trung ở vùng sâu, vùng xa - nơi có điều kiện tự nhiên và xã hội đặc biệt khó khăn, giao thông không thuận lợi nên việc tiếp cận các vấn đề gặp nhiều khó khăn. Trong khi đó, báo chí Biên phòng đang vận hành theo cơ chế bao cấp, thiếu các chính sách thông thoáng về hoạt động báo chí nên bản thân đội ngũ làm báo khó tạo nên được bước đột phá.

Nguyên nhân chủ quan: Người đứng đầu cơ quan báo chí cũng như một bộ phận cán bộ, phóng viên chưa nhận thức đầy đủ về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia; chưa thấy hết được vai trò, tầm quan trọng của báo chí trong công tác tuyên truyền, giáo dục cán bộ, chiến sĩ BDBP và cán bộ, nhân dân ở KVBG; chưa chủ động nghiên cứu, nắm bắt nhu cầu tiếp nhận thông tin và thị hiếu của bạn đọc để đổi mới nội dung, hình thức cho phù hợp trong tình hiện nay; trình độ chuyên môn nghiệp vụ của một bộ phận phóng viên, cộng tác viên còn hạn chế, thiếu hụt các cây bút có thể đảm trách những nội dung tuyên truyền chuyên sâu; cơ chế vận hành quy trình sản xuất báo còn bất cập... Điều này làm cho công tác tuyên truyền đôi lúc đi vào lối mòn, thiếu hấp dẫn, hiệu quả không được như kỳ vọng.

3.2. Một số vấn đề đặt ra

Biên giới là “phên giậu” của Tổ quốc. Biên giới có ổn định, lãnh thổ được giữ vững, an ninh chính trị, văn hóa tư tưởng và kinh tế thương mại ổn định và phát triển, trật tự an toàn xã hội được đảm bảo thì mới tạo ra tiền đề để các vùng nội địa phát triển về mọi mặt. Hiện nay, tình hình thế giới, khu vực đang có những bất ổn, tranh chấp chủ quyền giữa các nước đang diễn ra gay gắt khiến cho nhiệm vụ bảo vệ độc lập chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ quốc gia trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Điều đó đòi hỏi cả hệ thống chính trị, các cấp, các ngành phải vào cuộc một cách chủ động và quyết liệt, trong đó, vai trò của báo chí nói chung, báo chí Biên phòng nói riêng cần tiếp tục được khẳng định một cách rõ rệt. Tuy vậy, để làm tốt công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới, báo chí Biên phòng cần nhận diện một số vấn đề sau:

Một là, hiện nay, nguy cơ chiến tranh thế giới trên phạm vi rộng đã được đẩy lùi, tuy nhiên vẫn diễn ra chiến tranh cục bộ ở một số nước, chủ yếu là tranh giành lãnh thổ, tài nguyên, biển đảo... Trong khi đó, nước ta có vị trí địa - chính trị quan trọng trên thế giới, có đường biên giới biển và đất liền với nhiều quốc gia trong khu vực. Trong thời kỳ hội nhập và phát triển, ngày càng có nhiều tập đoàn, công ty liên doanh, liên kết nước ngoài đầu tư vào Việt Nam để khai thác tài nguyên thiên nhiên, trong đó có nhiều dự án được triển khai ở KVBG. Đây chính là điều kiện thuận lợi cho kẻ địch lợi dụng hoạt động, tuyên truyền, lôi kéo quần chúng vào các hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước, làm gia tăng các loại tội phạm xuyên quốc gia, gây khó khăn cho việc bảo đảm an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở KVBG.

Mặt khác, trong môi trường truyền thông đang phát triển mạnh mẽ, các trang mạng xã hội, các báo điện tử và các đài phát thanh của các tổ chức đối lập, phản phản động tăng cường đăng, phát các thông tin xấu, độc, tin giả hoặc lợi dụng một số vấn đề xảy ra trên biên giới để gây kích động, chia rẽ nhân dân với chính quyền. Tất cả những điều này đã tác động không nhỏ đến công tác xây dựng, quản lý và bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia. Vì lẽ đó, tích cực

tham gia một cách có hiệu quả vào tuyên truyền, phổ biến, giải quyết vấn đề biên giới, phát triển quan hệ láng giềng thân thiện, tốt đẹp, hữu nghị là một trách nhiệm xã hội cao cả của báo chí. Điều này càng đặc biệt quan trọng khi nước ta đang tích cực hội nhập mạnh mẽ vào xu thế phát triển chung của thế giới, đang tập trung phát triển kinh tế - xã hội từng bước nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, đặc biệt là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo.

Hai là, mặc dù được Đảng, Nhà nước đã có nhiều chủ trương, chính sách thiết thực, nhưng nhìn chung, đời sống vật chất, tinh thần của đồng bào các dân tộc ở vùng biên giới, hải đảo vẫn còn nhiều khó khăn, trình độ dân trí vẫn còn nhiều hạn chế; khu vực này tập trung nhiều thành phần dân tộc thiểu số sinh sống với đa sắc màu văn hóa, tập quán sinh hoạt, tín ngưỡng khác nhau; địa hình chủ yếu là rừng núi, nhiều đường mòn, lối tắt qua lại biên giới, giao thông đi lại khó khăn... Lợi dụng những yếu tố tự nhiên và xã hội này, các thế lực thù địch trong và ngoài nước đã mọi tìm cách xâm nhập bất hợp pháp qua biên giới và tiến hành các thủ đoạn dụ dỗ, mua chuộc người dân theo ý đồ xấu của chúng; đồng thời lợi dụng chính sách tôn trọng tự do tín ngưỡng của Đảng và Nhà nước để kích động các tín đồ chống lại chính quyền, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc...

Điều này đòi hỏi báo chí Biên phòng phải đi sâu nghiên cứu tình hình thực tiễn trên các tuyến biên giới để kịp thời phản ánh một cách chân thực, khách quan, bao quát và cụ thể về mọi mặt đời sống, chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh; đồng thời khẳng định nhất quán quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về vấn đề biên giới lãnh thổ, xây dựng thế trận biên phòng toàn dân ở KVBG. Mặt khác, có cái nhìn đa chiều, đa diện, có những phân tích, đánh một cách sâu sắc nhằm đập tan các âm mưu, thủ đoạn, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động, đồng thời để dân hiểu, dân tin, dân đồng sức chung lòng cùng với Đảng, Nhà nước, các cấp, các ngành chung tay bảo vệ biên giới.

Ba là, tại Nghị quyết số 33-NQ/TW về Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia, ban hành ngày 28/9/2018, Bộ Chính trị đã đề ra 8 nhiệm vụ, giải pháp, trong

đó có một nhiệm vụ hết sức nặng nề, đó là: “*Đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, tạo sự đồng thuận, thống nhất về tư tưởng, hành động của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và cả hệ thống chính trị trong bảo vệ biên giới quốc gia...*” [8].

Bộ Chính trị nêu rõ: Thường xuyên làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức cho toàn dân về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, luật pháp quốc tế và các điều ước quốc tế liên quan đến biên giới quốc gia; nhận thức đúng âm mưu, thủ đoạn chống phá, hoạt động xâm phạm chủ quyền, lãnh thổ, xâm hại lợi ích quốc gia, dân tộc ở khu vực biên giới. Lựa chọn nội dung, đa dạng hóa các hình thức, phương pháp tuyên truyền, giáo dục, phổ biến pháp luật phù hợp với từng đối tượng, từng địa bàn. Chủ động đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, đối tượng phản động, nhất là ở vùng dân tộc thiểu số, KVBG, vùng sâu, vùng xa, biên, đảo; ngăn chặn kịp thời hoạt động lợi dụng vấn đề tôn giáo, dân tộc để chống phá, lôi kéo di dân tự do; tích cực đấu tranh ngăn chặn kịp thời âm mưu, thủ đoạn kích động, chia rẽ nhân dân với cấp ủy, chính quyền địa phương, chia rẽ đồng bào các dân tộc và khối đại đoàn kết toàn dân. Đẩy mạnh tuyên truyền, hướng dẫn đồng bào KVBG thực hiện nếp sống văn minh gắn với giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc...

Bốn là, ngày 3-4-2019, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc đã ký Quyết định 362/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025. Mục tiêu nhằm xây dựng một số cơ quan báo chí chủ lực, đa phương tiện làm nòng cốt, có vai trò định hướng dư luận xã hội, thông tin đối ngoại. Đồng thời, sắp xếp hệ thống báo chí, khắc phục tình trạng chồng chéo, đầu tư dàn trải, buông lỏng quản lý, hoạt động xa rời tôn chỉ, mục đích. Xây dựng đội ngũ cán bộ quản lý, phóng viên, biên tập viên có đủ phẩm chất, năng lực đáp ứng yêu cầu phát triển báo chí trong tình hình mới. Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí đến năm 2025 cũng xác định, phát triển báo chí đi đôi với quản lý tốt, theo hướng cách mạng, chuyên nghiệp, hiện đại, chất lượng, hiệu

quả đáp ứng nhu cầu thông tin của nhân dân, tuyên truyền đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đoàn kết tập hợp quần chúng, tạo đồng thuận trong xã hội, định hướng tư tưởng và thẩm mỹ, góp phần nâng cao dân trí, phát triển văn hóa và con người Việt Nam. Đặc biệt, Quy hoạch nhấn mạnh việc đổi mới hình thức, nội dung các ấn phẩm đáp ứng yêu cầu thông tin chung và thông tin chuyên biệt của từng nhóm độc giả, vùng miền [58].

Từ những vấn đề nêu trên đã đặt ra cho báo chí Biên phòng nhiều thuận lợi nhưng cũng không ít thách thức. Muốn làm tốt công tác tuyên truyền, cần phải phát huy được sức mạnh nội lực của cơ quan báo chí, đồng thời nghiên cứu triển khai các giải pháp cụ thể, đồng bộ, mang tính chiến lược và dài hơi để có thể làm tròn sứ mệnh của mình.

3.3. Giải pháp nâng cao chất lượng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng

3.3.1. Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước

Sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí là một yêu cầu có ý nghĩa quyết định cho hoạt động báo chí bảo đảm tính cách mạng, dân chủ, khoa học, nhân văn, phục vụ đất nước, phục vụ đại đa số nhân dân. Trong cuốn “*Làm báo: Lý thuyết và thực hành*”, tác giả Trần Quang khẳng định: “*Sự sáng tạo của nhà báo phải phản ánh được mối quan hệ của Đảng với quần chúng... Trước Đảng và nhân dân, nhà báo cần xác định rõ nhiệm vụ chính trị của mình để từ đó giải quyết những công việc chuyên môn cụ thể: Nhiệm vụ tuyên truyền, vận động và tổ chức, tập hợp quần chúng*” [48, tr. 200].

Đối với báo chí Biên phòng, cần cần tiếp tục giữ vững tôn chỉ mục đích, định hướng tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương - Bộ Quốc phòng; sự chỉ đạo sâu sát của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, trực tiếp là Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP. Đặc biệt, tăng cường vai trò, trách nhiệm của cơ quan chủ quản trong việc lãnh đạo, quản lý, phát triển báo chí Biên phòng nhằm phát huy tốt nhất vai trò của báo chí trong thông tin, tuyên truyền, thực hiện các

nhệm vụ công tác tư tưởng, tạo sự thống nhất trong Đảng, đồng thuận của xã hội; coi trọng việc cổ vũ, thúc đẩy nhân tố mới, điển hình tiên tiến, hạn chế những tác động tiêu cực, bất lợi. Bên cạnh đó, đề cao trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan báo chí Biên phòng. Làm tốt công tác định hướng, cung cấp thông tin kịp thời cho báo chí về những vấn đề, sự kiện quan trọng, phức tạp, nhạy cảm. Rà soát, điều chỉnh, bổ sung quy hoạch phát triển hệ thống báo chí Biên phòng tránh chông chéo về chức năng, nhiệm vụ, gây lãng phí nguồn lực. Có thể khẳng định, tăng cường công tác lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước đối với báo chí Biên phòng là một đòi hỏi khách quan và cấp bách của sự nghiệp xây dựng và quản lý, bảo vệ biên giới.

3.3.2. Tăng cường nội dung tuyên truyền trên các tuyến biên giới

- Tuyến biên giới Việt Nam - Trung Quốc:

Tiếp tục tuyên truyền về ý nghĩa lịch sử của việc hoàn thành công tác phân giới, cắm mốc biên giới giữa hai nước và giá trị của việc xây dựng, quản lý đường biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác cùng phát triển. Tuyên truyền các văn bản pháp lý về việc giải quyết, quản lý và bảo vệ biên giới Việt Nam - Trung Quốc, gồm: Hiệp ước biên giới trên đất liền giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa (ký ngày 30/12/1999); 3 văn kiện pháp lý: Nghị định thư về phân giới cắm mốc biên giới trên đất liền Việt Nam - Trung Quốc (ký ngày 18/11/2009), Hiệp định về quy chế quản lý biên giới trên đất liền Việt Nam - Trung Quốc (ký ngày 18/11/2009), Hiệp định về cửa khẩu và quy chế quản lý cửa khẩu biên giới trên đất liền Việt Nam - Trung Quốc (ký ngày 18/11/2009); tuyên truyền Hiệp định hợp tác bảo vệ và khai thác tài nguyên du lịch thác Bản Giốc và Hiệp định về tàu thuyền đi lại tại khu vực đi lại tự do ở cửa sông Bắc Luân.

Bên cạnh đó, đẩy mạnh tuyên truyền, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, luận điệu xuyên tạc, kích động của các thế lực thù địch trong vấn đề biên giới quốc gia; xây dựng mối quan hệ Việt Nam - Trung Quốc hòa bình, ổn định, hữu nghị, hợp tác, cùng phát triển. Tích cực tuyên

truyền về công tác đấu tranh phòng chống các loại tội phạm qua biên giới, nhất là tội phạm ma túy, buôn bán người, tội phạm công nghệ cao...; các hành vi vi phạm pháp luật, vượt biên, xuất nhập cảnh trái phép, truyền đạo trái pháp luật, di cư tự do qua biên giới; công tác bảo đảm an ninh trật tự ở KVBG. Tăng cường tuyên truyền về hoạt động đối ngoại quốc phòng, đối ngoại biên phòng, giao lưu biên giới Việt Nam – Trung Quốc, phổ biến các mô hình, kinh nghiệm hay trong sản xuất kinh doanh, thúc đẩy hoạt động kinh tế, thương mại biên mậu; củng cố xây dựng tình đoàn kết, truyền thống gắn bó lâu đời giữa nhân dân hai nước Việt Nam – Trung Quốc...

- Tuyên biên giới Việt Nam – Lào:

Tiếp tục tuyên truyền việc thực hiện các tuyên bố chung và thỏa thuận của lãnh đạo cấp cao, các thỏa thuận giữa các bộ, ngành, địa phương hai nước; tuyên truyền về các văn bản pháp lý quan trọng liên quan đến biên giới Việt Nam - Lào, trong đó có “Nghị định thư về đường biên giới và mốc quốc giới giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa dân chủ Nhân dân Lào”; “Hiệp định về Quy chế quản lý biên giới và cửa khẩu biên giới trên đất liền giữa Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Chính phủ nước Cộng hòa dân chủ Nhân dân Lào”; việc hai bên đang nỗ lực triển khai thực hiện Thỏa thuận về di cư tự do và hôn nhân không giá thú trong vùng biên giới Việt Nam - Lào. Tập trung tuyên truyền về việc hai bên đang phối hợp xây dựng Quy hoạch và phát triển cửa khẩu biên giới Việt Nam - Lào đến năm 2025, tầm nhìn đến 2035; Quy hoạch tổng thể phát triển thương mại biên giới Việt Nam - Lào đến năm 2025, tầm nhìn 2035; Đề án Chính sách tăng cường các hoạt động giao lưu văn hóa, thể thao và phát triển du lịch giữa các tỉnh biên giới Việt Nam - Lào giai đoạn 2016-2025.

Báo chí Biên phòng cũng cần cung cấp thông tin chính xác, đầy đủ, kịp thời về các vấn đề nảy sinh trong công tác biên giới giữa hai nước Việt Nam - Lào được dư luận quan tâm. Tăng cường tuyên truyền, thông tin đối ngoại về tình đoàn kết, quan hệ hữu nghị đặc biệt Việt Nam - Lào đến các tầng lớp nhân

dân và bạn bè quốc tế, góp phần xây dựng, bồi đắp mối quan hệ hữu nghị giữa hai Nhà nước và nhân dân hai nước. Tuyên truyền đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản cách mạng tìm cách chống phá Đảng, Nhà nước ta, phá hoại tình kết đặc biệt Việt Nam – Lào. Đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền về kết quả công tác phối hợp, hiệp đồng giữa các lực lượng chức năng hai nước trong đấu tranh phòng chống tội phạm xuyên quốc gia, đặc biệt là tội phạm ma túy, khủng bố, buôn người. Phản ánh sinh động về đời sống vật chất, tinh thần và mối quan hệ dân tộc, thân tộc hữu hảo, nghĩa tình giữa cộng đồng dân cư hai bên biên giới Việt Nam – Lào nhằm chung tay xây dựng biên giới hòa bình, ổn định và phát triển.

- Tuyên biên giới Việt Nam – Campuchia:

Tiếp tục tuyên truyền các văn bản pháp lý về biên giới giữa Việt Nam và Campuchia, đặc biệt là “Hiệp ước bổ sung Hiệp ước Hoạch định biên giới quốc gia năm 1985 và Hiệp ước bổ sung năm 2005 giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Vương quốc Campuchia”; “Nghị định thư phân giới cắm mốc biên giới trên đất liền giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và Vương quốc Campuchia”. Đây là 2 văn kiện pháp lý đặc biệt quan trọng, ghi nhận thành quả phân giới cắm mốc biên giới trên đất liền giữa Việt Nam và Campuchia, vừa được Thủ tướng Việt Nam Nguyễn Xuân Phúc và Thủ tướng Campuchia Samdech Techo Hun Sen ký kết ngày 5-10-2019, tại Hà Nội trong khuôn khổ Hội nghị tổng kết công tác phân giới cắm mốc biên giới đất liền Việt Nam - Campuchia giai đoạn 2006-2019.

Cùng với đó, đẩy mạnh tuyên truyền các hiệp định, hiệp ước về biên giới giữa hai nước như: Hiệp ước hòa bình, hữu nghị và hợp tác giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia (ký ngày 18/2/1979); Hiệp ước về vùng nước lịch sử giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia (ký ngày 7/7/1982); Hiệp ước về nguyên tắc giải quyết vấn đề biên giới giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia (ký ngày

20/7/1983); Hiệp ước về quy chế biên giới quốc gia giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia (ký ngày 20/7/1983); Hiệp ước hoạch định biên giới quốc gia giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia (ký ngày 27/12/1985); Hiệp ước giữa nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Campuchia bổ sung Hiệp ước hoạch định biên giới quốc gia năm 1985 (ký ngày 10/10/2005); Kế hoạch triển khai Đề án “Tuyên truyền vấn đề biên giới trên đất liền Việt Nam - Campuchia giai đoạn 2017-2020”...

Đẩy mạnh tuyên truyền về kết quả phân định biên giới, công tác phân giới cắm mốc; về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc xây dựng KVBG hòa bình, hữu nghị, hợp tác cùng phát triển trên cơ sở xác định hệ thống mốc quốc giới, đường biên giới chính quy, hiện đại cũng như việc hoàn thành toàn bộ công tác phân giới, cắm mốc trên thực địa đối với sự phát triển của mỗi quốc gia và khu vực. Tuyên truyền chính xác, kịp thời, cụ thể, đầy đủ tình hình quan hệ giữa hai nước và các địa phương giáp biên giới trên các mặt chính trị, kinh tế, văn hóa - xã hội, quốc phòng - an ninh. Tích cực, chủ động, kịp thời đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, xuyên tạc sự thật lịch sử trong quan hệ giữa hai nước; thông tin, tuyên truyền, giải thích rõ một số vấn đề phức tạp, nhạy cảm liên quan đến công tác phân giới, cắm mốc, đặc biệt ở các khu vực gặp nhiều khó khăn trong thực hiện cắm mốc trên thực địa để tạo được sự đồng thuận cao trong nhân dân hai nước, góp phần xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển Việt Nam – Campuchia...

- Tuyên truyền biên giới biển, hải đảo:

Tiếp tục chú trọng tuyên truyền sâu rộng, có hệ thống trong các tầng lớp nhân dân về vị trí, vai trò chiến lược, tiềm năng, thế mạnh của biển, đảo Việt Nam đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; các quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về biển, đảo; những nội dung cơ bản Công ước Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982, Tuyên bố về ứng xử của các bên trên Biển Đông (DOC) và việc xây dựng Bộ quy tắc ứng xử mang tính pháp lý của các

bên ở Biển Đông (COC). Tập trung tuyên truyền Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa X về Chiến lược biển Việt Nam đến năm 2020, công tác xây dựng lực lượng vũ trang, nhất là các đơn vị Hải quân, Cảnh sát Biển, BDBP, Kiểm ngư, Dân quân tự vệ... Đẩy mạnh tuyên truyền các nhân tố mới, điển hình tiên tiến trong phát triển kinh tế gắn với giữ vững quốc phòng - an ninh; các mô hình tổ tàu thuyền, bến bãi an toàn tổ an ninh trật tự trên biển; xây dựng thế trận biên phòng toàn dân gắn với thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân ở vùng ven biển, hải đảo.

Tiếp tục tuyên truyền nâng cao ý thức chấp hành pháp luật Việt Nam, pháp luật quốc tế về biển trong ngư dân và những người lao động trên biển; công tác đấu tranh với các hành động của nước ngoài xâm phạm chủ quyền, quyền chủ quyền, quyền tài phán của Việt Nam đối với vùng biển, thềm lục địa, vùng đặc quyền kinh tế của Việt Nam; tuyên truyền phản bác các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, cơ hội chính trị xuyên tạc quan điểm của Đảng và Nhà nước ta trong việc giải quyết các vấn đề liên quan đến chủ quyền biển, đảo của Việt Nam. Đẩy mạnh hoạt động thông tin đối ngoại để thông tin đầy đủ, chân thực, khách quan về cơ sở pháp lý, chứng cứ lịch sử và thực tiễn khẳng định chủ quyền của Việt Nam đối với hai quần đảo Trường Sa, Hoàng Sa cũng như các chủ trương, quan điểm có tầm chiến lược của Đảng và Nhà nước về vấn đề Biển Đông, tạo sự đồng tình, ủng hộ của bạn bè và dư luận quốc tế đối với Việt Nam trong việc giải quyết các tranh chấp trên Biển Đông trên cơ sở tôn trọng luật pháp quốc tế, tôn trọng độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của các quốc gia...

3.3.3. Đổi mới nội dung, hình thức chuyển tải thông tin

Để làm nổi bật và tăng hiệu quả tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới, Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng cần tiếp tục chú trọng đổi mới về nội dung, tích cực cải tiến về hình thức thể hiện. Trước mắt là đổi mới cách viết, cách thông tin, tuyên truyền hay nói cách khác là phải chú trọng về cơ cấu thể loại tác phẩm một cách hợp lý để phù hợp với đặc trưng của báo in và báo điện tử, qua đó tuyên truyền có trọng tâm, trọng

điểm, đúng - trúng - hấp dẫn - hiệu quả. Hạn chế đến mức thấp các thông tin một chiều theo kiểu “hô khẩu hiệu”, các bài viết thiếu tham chiếu từ thực tiễn, mang nặng văn bản báo cáo.

Bên cạnh đó, việc cơ cấu các thể loại báo chí cũng cần đa dạng hơn, nội dung thông tin về sự nghiệp bảo vệ biên giới cũng cần được thường xuyên hơn. Như đã phân tích ở trên, một trong những hạn chế của cả 3 báo là thiếu bài viết về thể loại chính luận và chính luận nghệ thuật, đây là những thể loại dễ tác động vào nhận thức tư tưởng của người đọc. Để tăng cường các bài viết về các thể loại này đòi hỏi Ban Biên tập phải có định hướng rõ ràng, lựa chọn và phân công những cán bộ, phóng viên có năng lực chuyên môn giỏi, nhạy bén, sáng tạo, giàu kinh nghiệm, bản lĩnh chính trị vững vàng; đồng thời có chính sách thu hút đội ngũ cộng tác viên là những chuyên gia, nhà khoa học, nhà báo lão thành tham gia viết các thể loại này nhằm đảm bảo chất lượng, hấp dẫn bạn đọc.

So với nhóm công chúng ở đồng bằng, các thành phố, đô thị thì trình độ dân trí, nhận thức của người dân ở KVBG còn có những hạn chế nhất định. Do đó, tác phẩm báo chí nhằm vào đối tượng này cần được thể hiện bằng ngôn ngữ báo chí mang tính đại chúng, gần gũi, ngắn gọn, cụ thể và rõ ràng. Muốn vậy, trong các tin, bài hạn chế sử dụng các từ, cụm từ mang tính chất “bác học”, các thuật ngữ chuyên ngành, các từ ít thông dụng, nhiều lớp nghĩa, dễ suy diễn... Dung lượng các bài viết cũng như phân tít, sa-pô, box thông tin trong bài cần ngắn gọn, rõ ràng, có điểm nhấn. Bố cục trình bày cũng cần được đổi mới theo hướng nhiều cửa thông tin, các khối rõ ràng, liên mạch với nội dung tác phẩm và tổng thể trang báo. Chú trọng đưa các thông tin quan trọng, hấp dẫn ra trang bìa để giúp công chúng tiếp cận thông tin trực quan hơn.

Tuy nhiên, dù nội dung và hình thức có được đổi mới đến đâu, nếu không đáp ứng được nhu cầu tiếp nhận thông tin và thị hiếu của bạn đọc thì cũng trở nên vô nghĩa. Do đó, việc trước hết là phải tiến hành khảo sát bạn đọc trên các tuyến biên giới, hải đảo để nắm bắt thị hiếu và tiếp thu ý kiến đóng góp của cán bộ, chiến sĩ BĐBP và cán bộ, nhân dân địa phương. Từ đó, tổ chức phân tích,

đánh giá một cách nghiêm túc và khách quan nhằm đưa ra những thay đổi phù hợp với tình hình thực tế.

3.3.4. Quan tâm bồi dưỡng đội ngũ lao động báo chí

Lao động báo chí là lao động đặc thù, do đó nguồn nhân lực cực kỳ quan trọng. Theo Giáo sư, Tiến sĩ Tạ Ngọc Tấn: *“Lao động báo chí luôn yêu cầu ở nhà báo sự sáng tạo thường xuyên, có nghĩa là yêu cầu khả năng phát hiện những giá trị của các vấn đề, sự kiện thời sự, những hình thức, phương pháp diễn đạt, chuyển tải thông tin đến công chúng một cách có hiệu quả tối ưu”* [56, tr. 172].

Điều đó đòi hỏi các phóng viên tham gia đưa tin, viết bài về lĩnh vực biên giới lãnh thổ, quốc phòng - an ninh cần có nhận thức tư tưởng tốt, giỏi chuyên môn nghiệp vụ và am hiểu về lĩnh vực này. Hiện nay, các phóng viên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng hầu hết được đào tạo bài bản về chuyên ngành báo chí nhưng rất ít người được đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn chuyên sâu các kiến thức về biên giới, biển đảo, nghiệp vụ biên phòng. Do đó, trong nhiều bài viết, từ cách khai thác thông tin đến thể hiện tác phẩm còn có những mặt hạn chế nhất định khiến chất lượng các tác phẩm báo chí chưa cao, thậm chí dễ xảy ra những sai sót không đáng có. Hằng năm, Ban Biên tập cần cử phóng viên, nhất là những người chuyên trách lĩnh vực này được tham dự các khóa tập huấn của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Ngoại giao, Bộ Quốc phòng, Bộ Tư lệnh BDBP... để cập nhật những thông tin mới, các định hướng chiến lược của Đảng, Nhà nước, đồng thời tăng cường trao đổi nghiệp vụ với các cơ quan chuyên trách để có thêm kiến thức, kỹ năng, kinh nghiệm phục vụ tốt cho công tác tuyên truyền.

Không những phóng viên viết bài mà công tác biên tập, quy hoạch nội dung thông tin trên các trang báo cũng vô cùng quan trọng. Quá trình khảo sát cho thấy, trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng vẫn còn nhiều tin, bài được viết theo mô thức chung chung, cách triển khai nội dung mang tính cứng nhắc, rập khuôn; các tit báo dung lượng vẫn còn dài, phong cách ngôn ngữ chưa đa dạng, nội dung trùng lặp; nhiều từ, thuật ngữ chuyên ngành sử dụng chưa chính xác... Tất cả những điều này, ngoài trách nhiệm của người viết còn

có một phần trách nhiệm của người biên tập. Do đó, đội ngũ này phải thường xuyên được đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn kiến thức để nắm chắc tình hình thực tế trên các tuyến biên giới, có trình độ lý luận và hiểu biết chuyên sâu về biên giới, kinh nghiệm dày dặn, nắm vững nghiệp vụ công tác biên phòng...

3.3.5. Chú trọng phát triển đội ngũ cộng tác viên

Hằng năm, Ban Biên tập cần duy trì tổ chức các gặp gỡ trao đổi nghiệp vụ, tập huấn cộng tác viên, đồng thời định hướng những vấn đề trọng tâm trong công tác tuyên truyền để cộng tác viên thực hiện. Điều này không chỉ thể hiện sự coi trọng của tòa soạn đối với cộng tác viên, mà còn động viên, khích lệ họ cộng tác thường xuyên, trách nhiệm và hiệu quả, trở thành “cánh tay nối dài” trong công tác tuyên truyền.

Đặc biệt, cần xây dựng mạng lưới cộng tác viên là các chuyên gia, nhà khoa học, lãnh đạo các bộ, ngành, địa phương... Bởi lẽ, với một số đề tài khó, có tính chất chuyên sâu, nội dung mang tầm vĩ mô, chiến lược hoặc có yếu tố nhạy cảm thì cần phải có những cây bút tầm cỡ hoặc am hiểu sâu sắc về vấn đề đó mới có thể mang tới những thông tin đắt giá, chất lượng và tác động mạnh mẽ tới công chúng.

3.3.6. Cải tiến quy trình sản xuất báo in, báo điện tử

Hiện nay, đối với Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới, toàn bộ quy trình sản xuất đều được thực hiện theo phương thức truyền thống. Theo đó, tất cả các tin, bài của phóng viên, cộng tác viên đều được in ra giấy để lựa chọn, thẩm định, biên tập. Các công đoạn tiếp theo như đọc mo-rát, đọc hiệu đính, đọc duyệt... cũng đều được thực hiện trên giấy. Do đó, rất tốn kém chi phí do phải in nhiều lần, mất nhiều thời gian trong xử lý các công đoạn, thậm chí rất dễ xảy ra sai sót nếu không kiểm soát kỹ...

Để quá trình làm báo được diễn ra thuận lợi và hiệu quả, việc cải tiến quy trình sản xuất báo in là rất cần thiết, trong đó cần sớm áp dụng mô hình tòa soạn điện tử. Như vậy, các công đoạn được thực hiện trong môi trường số và không gian mạng, giúp phóng viên, biên tập viên có thể làm việc mọi lúc, mọi nơi, chỉ cần có máy tính

và kết nối internet. Tất cả các khâu từ viết bài, biên tập, chế bản, trình bày báo đều tiến hành trực tuyến, rút ngắn đáng kể thời gian xử lý tin, bài và giảm tối đa chi phí in ấn, bảo trì máy móc. Đây là một mô hình không mới vì rất nhiều cơ quan báo chí đã áp dụng thành công, song nó đòi hỏi những người trong chuỗi sản xuất phải có những kỹ năng cơ bản về máy tính và internet thì mới vận hành một cách hiệu quả.

Đối với Báo điện tử Biên phòng, quy trình sản xuất hiện nay là tương đối công kênh khi mỗi tác phẩm báo chí phải trải qua ít nhất 4 công đoạn mới được đăng tải lên báo điện tử. Vì vậy, cần rút ngắn quy trình biên tập để đảm bảo thông tin được đăng tải một cách kịp thời, đồng thời duy trì các kíp trực báo điện tử để xử lý thông tin nhanh chóng và cập nhật thường xuyên hơn. Tuy nhiên, điều này đòi hỏi các phóng viên, cộng tác viên phải có khả năng tác nghiệp nhanh, cẩn thận trong chuyên môn để hạn chế tối đa các sai sót có thể xảy ra. Bản thân người biên tập, duyệt đăng cần phải giỏi về nghiệp vụ, khả năng bao quát rộng, nhạy bén, sáng tạo và tác phong nhanh nhẹn để xử lý thông tin vừa đảm bảo tính thời sự, vừa có nội dung hấp dẫn.

3.3.7. Tổ chức bộ máy chuyên môn tinh gọn, hiệu quả

Báo chí dù là báo in hay báo điện tử phải qua nhiều công đoạn khác nhau mới làm ra được những sản phẩm đáp ứng nhu cầu của công chúng. Nói cách khác, đây là sản phẩm dây chuyền nên yêu cầu đặt ra là mỗi “mắt xích” đều phải được vận hành tốt để bảo đảm cho quá trình tổ chức sản xuất báo được thuận lợi và đạt hiệu quả cao. Đối với báo chí Biên phòng hiện nay, cơ cấu tổ chức, biên chế tương đối ổn định với nòng cốt là đội ngũ sĩ quan quân đội đảm nhận các chức vụ quan trọng trong Ban Biên tập và các Ban chủ chốt. Ngoài ra, còn có các thành phần như quân nhân chuyên nghiệp và lao động hợp đồng (chủ yếu được tuyển dụng vào vị trí phóng viên, nhân viên chế bản báo in, kỹ thuật viên báo điện tử...). Tuy nhiên, quá trình khảo sát cho thấy, việc tổ chức, sắp xếp bộ máy làm việc ở cơ quan báo chí Biên phòng vẫn còn bất cập; việc lựa chọn, tuyển dụng nguồn nhân lực và phân công tác cán bộ vẫn chưa được coi trọng đúng mức; số lượng phóng viên chiếm tỷ lệ chưa tương xứng so với tổng quân số của tòa soạn...

Theo Thiếu tá Trần Đức, Trưởng ban Phóng viên Báo Biên phòng, hiện nay, tỷ lệ phóng viên – những người trực tiếp sáng tạo tác phẩm báo chí chỉ chiếm 43% trên tổng số biên chế của tòa soạn (28/65 người), trong đó, phóng viên nữ chiếm tới 50% quân số. Đây là một vấn đề rất bất cập bởi xét trên nhiều phương diện rất khó có thể đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Ngoài ra, một số phóng viên không thường xuyên đi công tác ở cơ sở vì phải kiêm nhiệm các công việc mang tính chất hành chính quân sự, đoàn thể - xã hội (chủ yếu là quân nhân), hoặc do điều kiện gia đình, sức khỏe (chủ yếu là phóng viên nữ).

Như vậy, xét cả trên phương diện lý luận và thực tiễn đều cho thấy, những vấn đề nêu trên là khá bất cập. Do đó, cơ quan chủ quản cần nghiên cứu để đổi mới, sắp xếp bộ máy cơ quan báo chí Biên phòng theo hướng tinh gọn, chuyên nghiệp, hiện đại, chất lượng, hiệu quả trên cơ sở Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt theo Quyết định số 362/QĐ-TTg ngày 3/4/2019. Trong đó, chú trọng công tác quy hoạch, sắp xếp, bố trí đội ngũ cán bộ hợp lý, lựa chọn kỹ lưỡng những người có năng lực, kinh nghiệm và tâm huyết để đảm nhận các vị trí chủ chốt, hạn chế vấn đề tiêu cực trong công tác tuyển dụng, nhất là theo kiểu thân quen, “con ông cháu cha” mà bỏ qua các tiêu chí cơ bản; có cơ cấu cán bộ hợp lý theo hướng ưu tiên số lượng, chất lượng cho bộ phận trực tiếp làm báo; tăng cường phóng viên nam, nhất là những người có đủ sức khỏe và năng lực để tác nghiệp ở địa bàn vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo; thường xuyên sàng lọc, đánh giá cán bộ, phóng viên, biên tập viên một cách công tâm, khách quan, tránh các biểu hiện cục bộ, thiên vị, nể nang; thực hiện nghiêm quy chế thường – phạt để duy trì kỷ cương, kỷ luật, góp phần hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

3.3.8. Đầu tư thỏa đáng các nguồn lực cho cơ quan báo chí

Hiện nay, báo chí Biên phòng vận hành theo cơ chế bao cấp, ngoài ra có một số nguồn thu dựa trên khai thác quảng cáo và hợp tác truyền thông, liên doanh, liên kết, tuy nhiên nguồn kinh phí này không đáng kể. Trong khi đó, Nhà nước chỉ trả lương cho đội ngũ trong biên chế gồm sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp, còn lao động hợp đồng (chiếm 25% quân số tòa soạn) do cơ quan báo

chí tự chi trả. Do đó, việc cân đối thu - chi để nâng cao thu nhập cho cán bộ, phóng viên, biên tập viên, công tác viên là vấn đề hết sức khó khăn.

So với các cơ quan báo chí thì mức chi trả nhuận bút trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng khá thấp. Điển hình, mỗi bài phản ánh được trả nhuận bút từ 200-250 nghìn đồng/bài; bài phóng sự - ghi chép từ 350-400 nghìn đồng/bài; bài chính luận, bình luận, tiểu phẩm báo chí là 250 nghìn/bài... Ngoài ra, thời gian chi trả nhuận bút chỉ được thực hiện tối thiểu mỗi tháng 1 lần, thậm chí có những thời điểm việc chi trả tiền nhuận bút bị trì hoãn tới 2-3 tháng do những khó khăn về mặt tài chính. Đây là vấn đề nan giải đòi hỏi cơ quan chủ quản cần sớm nghiên cứu để có những giải pháp mang tính bền vững và đầu tư thỏa đáng các nguồn lực để tạo điều kiện cho cơ quan báo chí phát triển.

3.3.9. Tăng cường phối hợp với các cơ quan báo chí

Tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới là một nội dung rộng lớn, do đó bản thân báo chí Biên phòng khó có thể đảm trách được nhiệm vụ nếu như không có sự phối hợp chặt chẽ với các cơ quan báo chí khác để tạo ra sức lan tỏa sâu rộng. Nếu như trước đây, báo chí Biên phòng được biết đến bởi những sê-ri phóng sự nổi tiếng ra đời từ sự hợp tác với các đài Trung ương và địa phương như: Ký sự Biên phòng, Ký sự biển đảo, Những trang sử biên thùy... thì 3 năm trở lại đây không còn xuất hiện những sản phẩm báo chí tương tự. Điều này cho thấy, việc tăng cường phối hợp với các cơ quan báo chí là một giải pháp vừa căn bản, vừa đồng bộ và toàn diện để mở rộng kênh thông tin, đồng thời phong phú hóa nội dung và hình thức tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

Tuy nhiên, muốn làm được điều này, bên cạnh sự nỗ lực của cơ quan báo chí Biên phòng thì cơ quan chủ quản cũng cần có định hướng rõ ràng, cụ thể, đồng thời quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi về mặt cơ chế phối hợp để đảm bảo đúng nguyên tắc và phát huy được sức mạnh tổng hợp trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới.

3.4. Kiến nghị, đề xuất

Để thực hiện có hiệu quả các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng, tác giả có một số kiến nghị, đề xuất như sau:

Một là, đề nghị Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam tiếp tục chỉ đạo thực hiện Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 và Đề án hiện đại hóa báo chí quân đội đến năm 2025. Qua đó, tạo điều kiện cho báo chí Biên phòng có điều kiện phát triển toàn diện hơn, nhất là hiện tốt nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới; luôn giữ vững tôn chỉ, mục đích, định hướng chính trị; phát huy tốt vai trò cơ quan ngôn luận của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP, thật sự là diễn đàn tin cậy của đồng bào và chiến sĩ trên mọi miền biên cương Tổ quốc, là kênh thông tin, tuyên truyền chủ đạo về hoạt động quân sự, quốc phòng, đối ngoại biên phòng, xây dựng nền biên phòng toàn dân vững mạnh ở khu vực biên giới, hải đảo...

Hai là, đề nghị Bộ Ngoại giao, trực tiếp là Ủy ban Biên giới quốc gia tăng cường phối hợp với Bộ Tư lệnh BDBP nhằm chỉ đạo, định hướng báo chí Biên phòng triển khai các nội dung tuyên truyền đáp ứng tình hình thực tiễn trên các tuyến biên giới theo đúng chủ trương, đối sách của Đảng, Nhà nước. Cụ thể là thường xuyên mở các lớp tập huấn kiến thức về biên giới, biển đảo cho các phóng viên, biên tập viên; có cơ chế cung cấp thông tin thường xuyên và kịp thời về các vấn đề nảy sinh trên các tuyến biên giới; có chế độ, chính sách đặc thù và hỗ trợ kinh phí hoạt động để tạo điều kiện cho báo chí Biên phòng phát triển và hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Ba là, đề nghị Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP triển khai Đề án hiện đại hóa báo chí Biên phòng đến năm 2025, trong đó, ban hành các cơ chế chính sách phù hợp để tháo gỡ khó khăn cho tòa soạn. Đặc biệt là cơ chế tự chủ về tài chính để cơ quan báo chí chủ động trong việc tuyển dụng, bố trí, sắp xếp nguồn nhân lực và đầu tư các nguồn lực cần thiết cho hoạt động của tòa soạn. Đồng thời, thông

qua đó, có thể liên doanh, liên kết, mở rộng hợp tác truyền thông để tăng nguồn thu và giảm các khoản đầu tư của ngân sách Nhà nước.

Bên cạnh đó, cần quan tâm đầu tư xây dựng Báo điện tử Biên phòng trở thành một kênh truyền thông đa phương tiện, hiện đại, tạo ra sức lan tỏa mạnh mẽ trong công chúng về các vấn đề liên quan đến biên giới, chủ quyền biển, đảo - vốn rất được dư luận đặc biệt quan tâm. Đối với các ấn phẩm báo in, cần quy hoạch lại nội dung thông tin, khảo sát nhu cầu của công chúng, đầu tư đổi mới hình thức, mở rộng đối tượng phát hành và hỗ trợ chi phí sản xuất để giảm bớt khó khăn cho cơ quan báo chí.

Muốn làm được điều này, cơ quan báo chí Biên phòng cần báo cáo xin ý kiến các cấp có liên quan, trực tiếp là Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP để tham mưu với Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về chủ trương, giải pháp chỉ đạo thực hiện trong thời gian tới.

Tiểu kết chương 3

Trong chương 3, tác giả đã đi sâu phân tích, đánh giá những thành công, hạn chế của báo chí Biên phòng trên phương diện nội dung và hình thức. Theo đó, tần suất thông tin, tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới xuất hiện khá thường xuyên và đều đặn trên 2 ấn phẩm báo in và báo điện tử. Tuy nhiên, so với yêu cầu thực tế thì nội dung thông tin nhiều lúc chưa sâu, chưa phong phú, hình thức chưa được đổi mới, thiêu hấp dẫn. Thông qua việc khảo sát thực tế, tác giả cũng đã rút ra những nguyên nhân khách quan và chủ quan của thành công và hạn chế trên báo chí Biên phòng. Đồng thời, đưa ra những vấn đề cấp bách tác động đến hoạt động của báo chí Biên phòng trong giai đoạn mới.

Một số giải pháp được tác giả đưa ra nhằm nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền trên báo chí Biên phòng như: Tiếp tục giữ vững tôn chỉ mục đích, định hướng tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương - Bộ Quốc phòng; sự chỉ đạo sâu sát của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, trực tiếp là Đảng ủy – Bộ Tư lệnh BĐBP. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền về nhiệm vụ quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trên các tuyến biên giới. Không ngừng đổi mới nội dung, hình thức chuyển tải thông tin, nâng cao chất lượng phục vụ bạn đọc. Quan tâm đào tạo, bồi dưỡng kiến thức, chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên. Cải tiến quy trình sản xuất báo in, báo điện tử. Sắp xếp bộ máy làm việc theo hướng tinh gọn, chuyên nghiệp và hiệu quả, tăng cường đầu tư các nguồn lực thỏa đáng cho cơ quan báo chí phát triển.

KẾT LUẬN

Luận văn “*Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*” là một đề tài nghiên cứu được tác giả thực hiện công phu, nghiêm túc và có trách nhiệm. Về mặt lý luận, tác giả đã hệ thống lại các khái niệm liên quan đến đề tài như: Tuyên truyền, biên giới, biên phòng, báo in, phụ trương, báo điện tử... Đồng thời, đã nêu ra được những quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới cũng như nêu bật được vai trò, vị trí hết sức quan trọng của báo chí trong việc tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đặc biệt, khi đi sâu nghiên cứu về báo chí Biên phòng, tác giả đã kết hợp nhiều phương pháp như khảo sát, thống kê, tổng hợp, so sánh để nắm được tần suất thông tin, đồng thời sử dụng phương pháp lập luận, phân tích, kết hợp điều tra xã hội học và phỏng vấn sâu, phỏng vấn nhóm để đánh giá một cách khách quan về nội dung, hình thức tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng.

Kết quả khảo sát trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng cho thấy, các chủ đề tuyên truyền liên quan đến sự nghiệp bảo vệ biên giới đã được thể hiện khá rõ nét trên các báo. Không chỉ phản ánh cuộc sống, công tác của cán bộ, chiến sĩ BDBP, các báo còn phản ánh một cách sinh động về đời sống vật chất, tinh thần của đồng bào các dân tộc trên khắp mọi miền biên cương Tổ quốc. Những thông tin được đăng tải trên báo chí Biên phòng đã góp phần định hướng dư luận, nâng cao nhận thức của quân và dân biên giới về thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; giáo dục chính trị tư tưởng, nâng cao ý thức cảnh giác trước âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo kích động, phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc ở một số vùng trọng điểm. Đặc biệt, báo chí Biên phòng đã làm rất tốt vai trò cổ vũ, động viên đông đảo cán bộ, chiến sĩ BDBP và đồng bào các dân tộc tham gia quản lý, bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia; giữ gìn an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội,

tham gia xây dựng KVBG ngày càng vững mạnh, duy trì mối quan hệ đoàn kết, hữu nghị, hợp tác và phát triển thịnh vượng với nhân dân các nước láng giềng.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được thì việc thông tin, tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng vẫn còn bộc lộ những hạn chế yếu kém, xuất phát từ những nguyên nhân chủ quan và khách quan. Cụ thể là, nhận thức của một bộ phận lãnh đạo, cán bộ, phóng viên về vai trò, vị trí và yêu cầu của công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới chưa thật đầy đủ; có lúc còn thụ động hoặc tự mãn với những điều đã làm được mà xao nhãng việc nghiên cứu cải tiến, đổi mới, nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền để bắt nhịp với tình hình thực tiễn đang ngày càng thay đổi mau lẹ... Chính vì vậy, cách thức tuyên truyền có lúc còn đơn giản, thiếu ổn định, nhiều nội dung chưa có sức lan tỏa mạnh mẽ trong xã hội.

Thực tế, trong điều kiện còn nhiều khó khăn về nguồn nhân lực, vật lực và các cơ chế đặc thù còn bất cập, báo chí Biên phòng rất khó vượt lên chính mình để phát triển. Đặc biệt, trong bối cảnh Chính phủ đang tổ chức rà soát, tinh giản và nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan báo chí thì báo chí Biên phòng cần có những đổi mới để thích ứng với xu hướng và tình hình thực tế. Chính vì vậy, tác giả hy vọng, với các giải pháp được đưa ra, luận văn sẽ là nguồn tư liệu hữu ích để cơ quan chủ quản báo chí Biên phòng cũng như Ban Biên tập, các cán bộ, phóng viên, biên tập viên có thể tham khảo, làm cơ sở định hướng phát triển báo chí Biên phòng trong tương lai.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Anh (2003), *Một số vấn đề sử dụng ngôn ngữ báo chí*, Nxb Lao động xã hội, Hà Nội.
2. Phạm Vân Anh (2019), “*Biên phòng hảo vị trừ phương lược*” - kế sách đặc sắc lo giữ nước từ khi nước chưa nguy, Tạp chí Quốc phòng toàn dân, số 3.
3. Ban Chấp hành Trung ương (2007), *Nghị quyết Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa X về Công tác tư tưởng, lý luận và báo chí trước yêu cầu mới*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
4. Ban Tuyên giáo Trung ương (2011), *Tài liệu tham khảo phục vụ nghiên cứu các văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Lê Thanh Bình (2008), *Truyền thông đại chúng và phát triển triển xã hội*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Phạm Hữu Bồng (1999), “*Ổn định lâu dài biên giới quốc gia*”, Đề tài KX-XH 07-05, Hà Nội.
7. Bộ Chính trị (1995), *Nghị quyết số 11-NQ-TW về xây dựng BĐBP trong tình hình mới*.
8. Bộ Chính trị (2018), *Nghị quyết số 33-NQ/TW về Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia*.
9. Bộ Tư lệnh BĐBP (2009), *Lý luận chung về biên giới quốc gia và quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
10. Bộ Tư lệnh BĐBP (2019), *Báo cáo tại buổi gặp mặt báo chí nhân kỷ niệm 60 năm Ngày truyền thống BĐBP, 30 năm Ngày Biên phòng toàn dân*.
11. Hoàng Đình Cúc - Đức Dũng (2007), *Những vấn đề của báo chí hiện đại*, Nxb Lý luận chính trị, Hà Nội.
12. Đức Dũng (2002), *Sáng tạo tác phẩm báo chí*, Nxb Văn hoá - Thông tin, Hà Nội.

13. Nguyễn Văn Dũng (chủ biên) (2006), *Truyền thông: Lý thuyết và kỹ năng cơ bản*, Nxb Lí luận chính trị, Hà Nội.
14. Nguyễn Văn Dũng (2011), *Báo chí và dư luận xã hội*, Nxb Lao động, Hà Nội.
15. Nguyễn Văn Dũng (2011), *Báo chí - Truyền thông hiện đại*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
16. Nguyễn Văn Dũng (2012), *Cơ sở lý luận báo chí*, Nxb Lao Động, Hà Nội.
17. Nguyễn Văn Dũng (Chủ biên) (2017), *Báo chí giám sát, phản biện xã hội ở Việt Nam*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
18. Vũ Cao Đàm (2005), *Phương pháp luận nghiên cứu khoa học*, Nxb Khoa học kỹ thuật, Hà Nội.
19. Đảng Cộng sản Việt Nam (1982), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ V*, Nxb Sự thật, Hà Nội.
20. Đảng Cộng sản Việt Nam (1991), *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*, Nxb Sự thật, Hà Nội.
21. Đảng Cộng sản Việt Nam (2002), *Văn kiện Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương khóa IX*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
22. Đảng Cộng sản Việt Nam (2008), *Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương khóa X*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
23. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
24. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội Đảng thời kỳ đổi mới*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
25. Nguyễn Quang Đạm (2011), *Một số giải pháp xây dựng thể trận biên phòng toàn dân vững mạnh*:
<http://tapchiquptd.vn/vi/an-pham-tap-chi-in/mot-so-giai-phap-xay-dung-the-tran-bien-phong-toan-dan-vung-manh/1878.html>
26. Hà Minh Đức (chủ biên) (1996), *Báo chí - những vấn đề lý luận thực tiễn*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.

27. Nguyễn Đức (2018), *Báo chí phải thực sự là lực lượng dẫn dắt, định hướng dư luận:*
<http://www.tapchicongsan.org.vn/Home/Thong-tin-ly-luan/2018/53641/Bao-chi-phai-thuc-su-la-luc-luong-dan-dat-dinh-huong.aspx>
28. Nguyễn Thị Trường Giang, *Sự gia tăng tính tương tác của công chúng – tương lai của báo chí:*
<http://nguoilambao.vn/xu-huong-phat-trien-cua-bao-chi-trong-ky-nguyen-ky-thuat-so-nwf6967.html>
29. Nguyễn Thu Hà (2012), *Hỏi đáp pháp luật về quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia*, Nxb Tư pháp, Hà Nội.
30. Vũ Quang Hào (2010), *Ngôn ngữ báo chí*, Nxb Thông tấn, Hà Nội.
31. Đỗ Thu Hằng (2000), *Những vấn đề cơ bản về tâm lý tiếp nhận của công chúng báo chí*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội.
32. Trần Trịnh Diệu Hằng (2012), *Báo chí Lạng Sơn với việc tuyên truyền về an ninh biên giới (Khảo sát Báo Lạng Sơn, Đài Phát thanh - Truyền hình Lạng Sơn từ tháng 1/2010 đến tháng 6/2012)*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
33. Vũ Văn Hiệp (2014), *Thông tin về chủ quyền, an ninh biên giới đất liền trên báo in - Khảo sát Báo Biên phòng, Dân tộc và Phát triển, Đại đoàn kết năm 2011*, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn (ĐHQGHN), Hà Nội.
34. Lê Thị Ngọc Hiệp (2016), *Công tác vận động đồng bào dân tộc thiểu số bảo vệ an ninh biên giới của đảng bộ các xã ở tỉnh Lai Châu hiện nay*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
35. Vũ Đức Hoàn (2016), *Tuyên truyền bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới cho đồng bào dân tộc thiểu số ở các xã biên giới tỉnh Điện Biên hiện nay*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
36. *Hồ Chí Minh toàn tập – Tập 5* (2011), Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật,

Hà Nội.

37. Đinh Văn Hường (2006), *Các thể loại báo chí thông tấn*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
38. Đinh Văn Hường (2007), *Tổ chức và hoạt động của tòa soạn*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
39. Khoa báo chí (2006), *Lao động nhà báo*, Hà Nội.
40. Lưu Văn Lợi (1990), *Việt Nam đất biển trời*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.
41. Nguyễn Trọng Nghĩa (2013), *Phát huy vai trò của báo chí Quân đội trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc*:
<http://tapchiquotd.vn/vi/nghien-cuu-thuc-hien-nghi-quyet/phat-huy-vai-tro-cua-bao-chi-quan-doi-trong-su-nghiep-xay-dung-va-bao-ve-to-quoc/3876.html>
42. *Nghị định 34/2000/NĐ-CP về quy chế khu vực biên giới đất liền nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam* (2000):
<https://thuvienphapluat.vn/van-ban/bat-dong-san/Nghi-dinh-34-2000-ND-CP-Quy-che-khu-vuc-bien-gioi-dat-lien-nuoc-Cong-hoa-xa-hoi-chu-nghia-Viet-Nam-46699.aspx>
43. Nhiều tác giả (1996), *Từ điển báo chí*, Nxb thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hồ Chí Minh.
44. Nhiều tác giả (2005), *Nhà báo viết về nghề báo*, Nxb trẻ, Hà Nội.
45. Vũ Dương Ninh chủ biên (2018), *Biên giới trên đất liền Việt Nam - Trung Quốc*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.
46. Hồng Pha - Hà Thu (2019), *Tiếp tục thúc đẩy quan hệ hợp tác quốc phòng song phương với các nước*:
<http://www.bienphong.com.vn/tiep-tuc-thuc-day-quan-he-hop-tac-quoc-phong-song-phuong-voi-cac-nuoc/>
47. Hoàng Phê (1992), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Trung tâm từ điển ngôn ngữ, Hà Nội.

48. Trần Quang (2001), *Làm báo: Lý thuyết và thực hành*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
49. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2003), *Luật Biên giới quốc gia Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
50. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội Chủ nghĩa Việt Nam (2016), *Luật Báo chí*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
51. Nông Tiến Quyết (2015), *Vấn đề sử dụng ảnh về chủ quyền an ninh biên giới quốc gia trên báo địa phương các tỉnh miền núi phía bắc (Khảo sát các báo: Cao Bằng, Hà Giang, Lạng Sơn từ tháng 1/2015 - tháng 6/2015)*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
52. Phan Văn Rân (2010), *Chủ quyền quốc gia dân tộc trong xu thế toàn cầu hoá và vấn đề đặt ra với Việt Nam*, Nxb Chính trị Quốc, Hà Nội.
53. Dương Xuân Sơn, Đinh Văn Hường, Trần Quang (2011), *Cơ sở lý luận báo chí truyền thông*, Nxb Đại học quốc gia, Hà Nội.
54. Dương Xuân Sơn (2015), *Giáo trình lý luận báo chí truyền thông*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
55. Hoàng Văn Sơn (2016), *Nâng cao nhận thức về bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia cho nhân dân tỉnh Lạng Sơn theo tư tưởng Hồ Chí Minh*, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Hà Nội.
56. Tạ Ngọc Tấn (1999), *Cơ sở lý luận báo chí*, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội.
57. Hữu Thọ (1997), *Công việc của người viết báo*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
58. Thủ tướng Chính phủ (2019), *Quyết định 362/QĐ-TTg phê duyệt Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025*.
59. Nguyễn Vũ Tiến (2005), *Vai trò lãnh đạo của Đảng đối với báo chí trong thời kỳ đổi mới*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
60. Trung tâm từ điển học (2010), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Từ điển bách khoa, Hà Nội.
61. Lê Hoài Trung (2018), *Bảo vệ vững chắc chủ quyền biên giới, lãnh thổ của Tổ quốc*:

<http://tuyengiao.vn/print/114250/bao-ve-vung-chac-chu-quyen-bien-gioi-lanh-tho-cua-to-quoc>

62. Lê Văn Tú (2016), *BĐBP tỉnh Quảng Ninh tham gia xây dựng, củng cố hệ thống chính trị cấp xã vùng biên giới hiện nay*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
63. Phùng Quốc Việt (2004), *Báo Biên phòng với chủ đề bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia (Khảo sát từ năm 2001 đến năm 2003)*, Học viện báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
64. Nguyễn Như Ý (1999), *Đại từ điển Tiếng Việt*, Nxb Văn hóa thông tin, Hà Nội, Hà Nội.
65. Nguyễn Thị Hải Yên (2016), *Kênh truyền hình quốc phòng việt nam với vấn đề bảo vệ chủ quyền biên giới đất liền*, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.

* Một số website:

1. <http://dangcongsan.vn/>
2. <http://www.tuyengiao.vn/>
3. <http://www.bienphong.com.vn/>
4. <http://bienphongvietnam.vn/>
5. <http://biengioilanhtho.gov.vn/>
6. <http://tapchiquptd.vn/>

PHỤ LỤC

PHỤ LỤC 1: PHIẾU ĐIỀU TRA XÃ HỘI HỌC

Đề tài: Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới

Kính gửi: Anh/chị!

Chúng tôi tiến hành khảo sát công chúng nhằm đánh giá một cách khách quan hiệu quả thông tin, tuyên truyền về nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng. Chúng tôi cam kết chỉ sử dụng kết quả khảo sát công chúng cho mục đích nghiên cứu khoa học. Rất mong nhận được sự chia sẻ của anh/chị bằng cách trả lời các câu hỏi trong Phiếu điều tra xã hội học dưới đây. Mỗi câu hỏi có nhiều phương án trả lời khác nhau. Anh/chị đồng tình với phương án nào thì vui lòng đánh dấu (x) vào ô bên cạnh.

Phần I. Thông tin cá nhân

1. Anh/chị vui lòng cho biết họ và tên? (*Không bắt buộc*).....

*Bắt buộc

2. Anh/chị vui lòng cho biết anh/chị thuộc độ tuổi nào?

18-22   22-3   30-40   40-50   50 trở lên

3. Anh/chị thuộc đối tượng nào?

Cán bộ, chiến sĩ BDBP   Cán bộ, nhân dân biên giới

Phần II. Nội dung

* Bắt buộc

1. Anh/chị có đọc các báo dưới đây không?

<i>Báo Biên phòng</i>	<i>Phụ trương An ninh biên giới</i>	<i>Báo điện tử Biên phòng</i>
☐ Thường xuyên	☐ Thường xuyên	☐ Thường xuyên
☐ thỉnh thoảng	☐ thỉnh thoảng	☐ thỉnh thoảng
☐ Chưa bao giờ	☐ Chưa bao giờ	☐ Chưa bao giờ

2. Theo anh/chị, tần suất tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên các báo dưới đây như thế nào?

<i>Báo Biên phòng</i>	<i>Phụ trương An ninh biên giới</i>	<i>Báo điện tử Biên phòng</i>
☐ Thường xuyên	☐ Thường xuyên	☐ Thường xuyên
☐ Ít	☐ Ít	☐ Ít

3. Anh/chị đánh giá như thế nào về chất lượng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên các báo dưới đây?

<i>Báo Biên phòng</i>	<i>Phụ trương An ninh biên giới</i>	<i>Báo điện tử Biên phòng</i>
☐ Rất tốt	☐ Rất tốt	☐ Rất tốt
☐ Tốt	☐ Tốt	☐ Tốt
☐ Trung bình	☐ Trung bình	☐ Trung bình
☐ Kém	☐ Kém	☐ Kém

4. Anh/chị yêu thích nhất nội dung nào trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng?

- Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới
- Xây dựng hệ thống chính trị, xây dựng thế trận biên phòng toàn dân
- Giữ gìn an ninh trật tự ở khu vực biên giới
- Tình đoàn kết gắn bó quân - dân
- Hoạt động ngoại giao biên giới và đối ngoại biên phòng

* Không bắt buộc

5. Anh/chị đánh giá như thế nào về hiệu quả tuyên truyền của Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng?

6. Ngoài các nội dung trên, anh/chị có ý kiến gì thêm về những điểm hạn chế của Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng?

TỔNG HỢP KẾT QUẢ ĐIỀU TRA XÃ HỘI HỌC

Số lượng phiếu điều tra: 640 phiếu

Thời gian tiến hành điều tra: Từ tháng 5/2019 đến tháng 8/2019

1. Anh/chị có đọc các báo dưới đây không?

	Thường xuyên	Thỉnh thoảng	Chưa bao giờ
Báo Biên phòng	38,5%	22,9%	38,6%
Phụ trương An ninh biên giới	40,1%	31,9%	28%
Báo điện tử Biên phòng	29,3%	36,2%	45,5%

2. Theo anh/chị, nội dung tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên các báo dưới đây như thế nào?

	Thường xuyên	Ít
Báo Biên phòng	89,3%	10,7%
Phụ trương An ninh biên giới	71,7%	29,3%
Báo điện tử Biên phòng	64,5%	35,5%

3. Anh/chị đánh giá như thế nào về chất lượng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên các báo dưới đây?

	Rất tốt	Tốt	Trung bình	Kém
Báo Biên phòng	22%	51,5%	26,5%	
Phụ trương An ninh biên giới	15,2%	55,8%	29%	
Báo điện tử Biên phòng	10,5%	52,4%	37,1%	

4. Anh/chị yêu thích nhất nội dung nào trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng?

Nội dung	Báo Biên phòng	Phụ trương An ninh biên giới	Báo điện tử Biên phòng
Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước về sự nghiệp bảo vệ biên giới	7,3%	11,3%	5,4%
Xây dựng hệ thống chính trị, xây dựng thể trận biên phòng toàn dân	16%	18%	15%
Giữ gìn an ninh trật tự ở khu vực biên giới	39%	45%	49,6%
Tình đoàn kết gắn bó quân – dân	25,5%	18,7%	22%
Hoạt động ngoại giao biên giới và đối ngoại biên phòng	12,2%	7%	8%

5. Tổng hợp các ý kiến đánh giá về hiệu quả tuyên truyền của Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng?

- *Đối với cấp ủy, chính quyền các cấp:* Những thông tin tuyên truyền trên Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới, Báo điện tử Biên phòng đã góp phần quan trọng giúp cấp ủy, chính quyền các địa phương, đặc biệt là các tỉnh, thành phố biên giới nhìn nhận đầy đủ hơn về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia. Từ đó, có những chủ trương, chính sách, chương trình hành động cụ thể để quan tâm đầu tư thích đáng cho KVBG cũng như lực lượng nòng cốt, chuyên trách bảo vệ biên giới. Đồng thời, thông qua những vấn đề báo chí phản ánh, cấp ủy, chính quyền các địa phương có thêm kênh thông tin để tham chiếu, từ đó có điều kiện đi sâu, đi sát cơ sở, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của nhân dân để kịp thời giải quyết những vấn đề nảy sinh trên địa bàn, chăm lo xây dựng KVBG ngày càng vững mạnh.

- *Đối với cán bộ, chiến sĩ BDBP:*

Thông qua những thông tin, những câu chuyện chân thực được đăng tải trên báo chí Biên phòng đã có tác dụng rất lớn trong việc cổ vũ, động viên cán bộ, chiến sĩ tích cực cống hiến tài năng, tâm huyết cho nhiệm vụ giữ gìn “phên giậu” của Tổ quốc. Báo chí Biên phòng cũng là “cánh tay nối dài” để những người lính mang quân hàm xanh làm tốt công tác dân vận, đẩy mạnh tuyên truyền về chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Qua đó, giúp đồng bào các dân tộc trên địa bàn biên giới nâng cao nhận thức về mọi mặt, thống nhất ý chí và hành động, xây dựng biên phòng toàn dân gắn với thể trận quốc phòng toàn dân và an ninh nhân dân ở KVBG.

- *Đối với nhân dân biên giới:*

Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng đã phản ánh một cách khá toàn diện về mọi mặt của đời sống xã hội, tuyên truyền về các nhân tố mới, các điển hình tiên tiến, khơi dậy và phát huy phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, bảo vệ đường biên, cột mốc; những kinh nghiệm hay trong lao động sản xuất, phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, củng cố quốc phòng - an ninh, xây dựng cơ sở chính trị để bảo vệ vững chắc vùng biên. Các tác phẩm được đăng tải trên báo chí Biên phòng với tính tuyên

truyền, giáo dục cao đã tác động rất lớn đến nhận thức và hành động của cư dân biên giới. Từ đó, bà con thấy rõ được trách nhiệm của mình trong việc giữ vững ổn định địa bàn biên giới, gìn giữ khối đại đoàn kết dân tộc, nhận thức rõ âm mưu và ý đồ của kẻ xấu, cùng nhau bảo vệ đường biên, cột mốc, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị và phát triển.

6. Tổng hợp các ý kiến đánh giá về những điểm còn hạn chế của Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng?

- Nội dung thông tin tương đối phong phú, đa dạng trên nhiều lĩnh vực khác nhau song chất lượng các tác phẩm nhìn chung chưa đồng đều, có nhiều tác phẩm cách thể hiện mang tính rập khuôn, gây nhàm chán.

- Ngôn ngữ trong một số tác phẩm còn mang tính chất chuyên ngành, nhiều từ ngữ chưa phù hợp với trình độ nhận thức của đồng bào các dân tộc ở KVBG.

- Chủ đề các bài viết chủ yếu tập trung ở phía Bắc, ít xuất hiện các tin, bài ở phía Nam, nhất là tuyến biên giới Tây Nguyên và Tây Nam; một số tỉnh biên giới tuyên truyền rất đậm đặc nhưng có một số tỉnh không thấy đề cập trên mặt báo.

- Việc phát hành Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới còn chậm, thiếu ổn định.

Một số ý kiến riêng đối với từng báo:

- Báo Biên phòng: Tuyên truyền rất tập trung và thường xuyên về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Tuy nhiên, phạm vi phát hành cần mở rộng hơn đến người dân các xã biên giới; nội dung các tác phẩm đôi lúc còn mang nặng tính nội bộ, nhiều tác phẩm cách viết tương tự nhau, mang nặng số liệu báo; cần có nhiều bài báo hay hơn nữa về gương người tốt, việc tốt ở KVBG...

- Phụ trương An ninh biên giới: Nội dung nhiều bài viết hấp dẫn, giàu thông tin và cảm xúc. Tuy nhiên, nhiều thông tin mang tính sự kiện, hội họp, một số thông tin lỗi thời; cần thay đổi cách trình bày thoáng hơn, đẹp hơn, nội dung cần ngắn gọn...

- Báo điện tử Biên phòng: Tin sử dụng rất nhiều song đa số chậm hơn so với các báo; hàm lượng về BDBP quá nhiều, trong khi các tin tức về đời sống hằng ngày rất ít, nội dung vụn vặt; có thông tin đường dây nóng nhưng xử lý còn chậm, chưa linh hoạt...

**PHỤ LỤC 2: BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU MỘT SỐ LÃNH ĐẠO,
PHÓNG VIÊN, CHUYÊN GIA TRONG LĨNH VỰC BÁO CHÍ VÀ
TRUYỀN THÔNG VỀ CÁC VẤN ĐỀ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI**

-----*****-----

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU**

Đề tài: “*Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*”

Họ và tên: Đại tá Văn Ngọc Quế

Chức vụ: Phó Chủ nhiệm Chính trị BĐBP

Địa chỉ công tác: Cục Chính trị, Bộ Tư lệnh BĐBP

Thời gian phỏng vấn: 8h, ngày 20/8/2019

Địa điểm phỏng vấn: Trụ sở Bộ Tư lệnh BĐBP (Số 4 Đinh Công Tráng, phường Phan Chu Trinh, Quận Hai Bà Trưng, Hà Nội).

Câu 1: Là người được Đảng ủy – Bộ Tư lệnh BĐBP giao trực tiếp theo dõi, chỉ đạo công tác tuyên truyền, ông đánh giá như thế nào về vai trò của báo chí nói chung, báo chí Biên phòng nói riêng đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới?

- **Đại tá Văn Ngọc Quế:** Trước hết, có thể khẳng định: Báo chí có vai trò rất lớn trong việc phát hiện, nêu gương các già làng, trưởng bản, người có uy tín trong cộng đồng các dân tộc đã tích cực tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia tự quản đường biên, cột mốc quốc giới, đấu tranh với các hành vi vi phạm quy chế biên giới, vượt biên trái phép, xâm canh, xâm cư qua biên giới. Báo chí cũng lan tỏa các điển hình ngư dân kiên trì vươn khơi bám biển, trở thành “cánh tay nối dài” của BĐBP và các lực lượng chức năng trong tham gia bảo vệ chủ quyền biển, đảo của Tổ quốc...

Đối với báo chí Biên phòng, trong hơn 60 năm xây dựng và phát triển luôn làm tròn chức năng, nhiệm vụ của mình, bám sát tình hình của đất nước,

tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, Nhà nước, Công an, Quân đội và BĐBP đến mọi cán bộ, chiến sĩ, nhân dân các dân tộc trên biên giới, hải đảo; động viên, cổ vũ các cơ quan, đơn vị, cán bộ, chiến sĩ và các tầng lớp nhân dân hăng hái thi đua, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ. Đồng thời, luôn lắng nghe, phản ánh những tâm tư, nguyện vọng, trở thành diễn đàn tin cậy của bạn đọc trên mọi miền biên cương của Tổ quốc.

Đội ngũ những người làm báo Biên phòng trong mọi thời kỳ đã không quản hy sinh, gian khổ xây đắp nên truyền thống đáng tự hào của một tờ báo thuộc lực lượng vũ trang nhân dân trong đội hình báo chí cách mạng Việt Nam. Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng xứng đáng là cơ quan ngôn luận của Đảng ủy và Bộ Tư lệnh BĐBP, trở thành một bộ phận không thể tách rời công tác Đảng, công tác chính trị của lực lượng BĐBP.

Câu 2: Theo ông, đâu là những thành công, hạn chế của báo chí Biên phòng trong thời gian qua?

- **Đại tá Văn Ngọc Quế:** Trong những năm qua, để tăng cường công tác tuyên truyền sự nghiệp xây dựng, quản lý và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới, đồng thời đáp ứng yêu cầu thông tin của cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc trên các vùng biên giới, hải đảo của Tổ quốc, báo chí Biên phòng đã tích cực, chủ động đổi mới, nâng cao chất lượng nội dung và hình thức, tạo nên bản sắc riêng trong hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam.

Dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BĐBP, trực tiếp là Cục Chính trị BĐBP, công tác tuyên truyền trên báo chí Biên phòng đã có nhiều đổi mới, mỗi ngày một hoàn thiện và trở nên đa dạng, nhiều chiều có định hướng. Thành tích nổi bật của báo chí Biên phòng là tạo được những bước nhảy vọt cả về chất và lượng trong hoạt động báo chí, cả về nội dung, hình thức và cả về cơ sở vật chất, tổ chức, biên chế, cơ chế hoạt động, công nghệ làm báo, trở thành một kênh truyền thông đa phương tiện có uy tín trong lực lượng vũ trang và đồng hành đi lên cùng với sự trưởng thành của lực lượng BĐBP.

Ngoài thực hiện nhiệm vụ trọng tâm, các chương trình truyền hình, giao lưu nghệ thuật do cơ quan báo chí Biên phòng phối hợp tổ chức sản xuất thực sự có sức lan tỏa mạnh trong xã hội, tiêu biểu như: “Xuân Biên phòng ấm lòng dân bản”; “Biên cương thắm tình hữu nghị”, “Ký sự Biên phòng”, “Ký sự biển đảo”, “Những trang sử biên thùy”... đã động viên, khích lệ cán bộ, chiến sĩ BDBP và đồng bào các dân tộc trên các tuyến biên giới hăng hái thi đua hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, tạo được không khí phấn khởi hướng về Ngày Biên phòng toàn dân, ngày hội truyền thống, đoàn kết bảo vệ biên cương bờ cõi thiêng liêng của Tổ quốc. Thành tích của báo chí Biên phòng được Đảng, Nhà nước, quân đội và các bộ, ngành, địa phương ghi nhận, biểu dương khen ngợi và tặng thưởng nhiều phần thưởng cao quý.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, báo chí Biên phòng cũng bộc lộ những tồn tại, hạn chế. Thứ nhất là việc tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới có lúc, có nơi chưa toàn diện. Thứ hai là tính chủ động, nhạy bén, sáng tạo trong làm báo chưa được phát huy một cách hiệu quả. Thứ ba là đề tài về biên giới, biển đảo rất phong phú nhưng việc thể hiện trên mặt báo có lúc chưa sinh động. Thứ tư là đội ngũ nguồn nhân lực không đồng đều, chưa bắt nhịp được yêu cầu công việc ngày càng chuyên nghiệp của báo chí hiện đại...

Câu hỏi 3 : Trong bối cảnh hiện nay, yêu cầu của sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia đang đặt ra ngày càng nặng nề, điều đó đặt ra những thách thức nào trong công tác tuyên truyền, thưa ông?

- **Đại tá Văn Ngọc Quế:** Trong những năm tới, tình hình thế giới, khu vực vẫn diễn biến phức tạp, khó lường. Nhiệm vụ quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia của lực lượng BDBP đứng trước những yêu cầu mới nặng nề, phức tạp hơn. Từ đó, đặt ra yêu cầu phải quan tâm hơn nữa xây dựng BDBP cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số thành phần tiến thẳng hiện đại, bảo đảm hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ trong tình hình mới. Mặt khác, cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 tác động mạnh mẽ trên nhiều phương diện,

trong đó báo chí luôn là lĩnh vực tiên phong trong ứng dụng những thành tựu khoa học, công nghệ mới.

Những vấn đề trên cũng là nội dung trọng tâm cần được quán triệt sâu sắc trong công tác tuyên truyền của lực lượng BĐBP. Trước những thuận lợi, khó khăn với những thách thức đan xen, báo chí Biên phòng cần nhanh chóng khắc phục những hạn chế, khuyết điểm, rút ra bài học kinh nghiệm, tiếp tục đổi mới hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao, trở thành một kênh thông tin quan trọng - ngọn cờ chính trị, tư tưởng của Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BĐBP trên lĩnh vực báo chí, đồng thời, là cầu nối giữa Đảng, Nhà nước, Bộ Quốc phòng, Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BĐBP với các tầng lớp nhân dân ở vùng dân tộc thiểu số, miền núi, biên giới, biển đảo...

Câu 4: Để nâng cao chất lượng, hiệu quả tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trong thời gian tới, Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BĐBP yêu cầu báo chí Biên phòng tập trung thực hiện những nhiệm vụ trọng tâm nào, thưa ông?

- **Đại tá Văn Ngọc Quế:** *Một là*, tăng cường sự lãnh đạo, quản lý của Đảng ủy và Bộ Tư lệnh BĐBP đối với Báo Biên phòng, giúp tòa soạn báo giữ đúng định hướng thông tin, thường xuyên nâng cao nhận thức về sự nghiệp xây dựng, quản lý và bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia và nhiệm vụ công tác Biên phòng trong tình hình mới, tạo sự đồng thuận, thống nhất cao về tư tưởng, hành động của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và cả hệ thống chính trị trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ biên giới quốc gia.

Hai là, bám sát định hướng, tôn chỉ, mục đích, các vấn đề, sự kiện chính trị quan trọng của đất nước, thực hiện tốt nhiệm vụ thông tin, tuyên truyền. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền giáo dục về chính trị, tư tưởng; tích cực phát hiện, cổ vũ nhân tố mới, điển hình tiên tiến, thành tựu công cuộc đổi mới; đẩy mạnh đấu tranh phản biện các luận điệu sai trái, thù địch, thông tin xấu, độc; thực hiện có hiệu quả chức năng tham gia giám sát, phản biện xã hội, đấu tranh kiên quyết với những hành vi tham nhũng, lãng phí, quan liêu, tiêu cực bằng nhiều phương

thức, hình thức; tạo ý chí thống nhất, đồng thuận, tạo niềm tin và khát vọng dân tộc để thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, Nghị quyết Hội nghị Trung ương 8 (khóa XI) về “Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới”, Nghị quyết số 33-NQ/TW của Bộ Chính trị về “Chiến lược Bảo vệ biên giới quốc gia”..., góp phần cùng toàn lực lượng hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới.

Ba là, trong xu thế hội tụ công nghệ như hiện nay, xu hướng một cơ quan báo chí thực hiện nhiều loại hình báo chí là tất yếu, nhằm khai thác thế mạnh của loại hình thông tin hiện đại, đáp ứng nhu cầu thông tin trong tình hình mới, nhất là thông tin trên mạng xã hội ngày càng có ảnh hưởng đến xã hội. Báo Biên phòng cần chủ động bắt kịp xu thế, nắm bắt xu hướng, khai thác tối đa nền tảng internet để phát triển cơ quan theo mô hình tòa soạn hội tụ, tích hợp đa phương tiện, truyền dẫn đa nền tảng. Đồng thời, phải chú trọng công tác bảo đảm an toàn, an ninh thông tin, phòng ngừa, ứng phó, khắc phục kịp thời các sự cố nếu có.

Bốn là, phát huy tối đa năng lực sáng tạo, đa dạng hóa thông tin, luôn tạo ra “giá trị mới” để thu hút người đọc, người nghe, người xem, đồng thời với chuyên biệt hóa đối tượng, cung cấp thông tin theo yêu cầu của công chúng, góp phần nâng cao hiệu quả thông tin, tuyên truyền cũng như tạo ra nguồn thu cho cơ quan báo chí.

Năm là, chuẩn hóa quy trình sản xuất, biên tập nội dung tin, bài, kho dữ liệu thông tin...; hạn chế đến mức thấp nhất các sai sót về nội dung thông tin. Cơ quan báo chí và các nhà báo cần nâng cao vai trò, trách nhiệm trong việc vạch trần và dập tắt các tin giả, tin không đúng sự thật trên mạng; không thực hiện bóp méo, làm sai lệch thông tin và tăng cường cung cấp thông tin nhanh nhạy nhưng vẫn bảo đảm tính trung thực, chính xác.

Sáu là, tuân thủ, thực hiện nghiêm quy định của pháp luật về báo chí, đặc biệt Luật Báo chí 2016; Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025; Đề án hiện đại hóa báo chí Quân đội đến năm 2025. Đề xuất, kiến

ngộ kịp thời các giải pháp khắc phục khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện, nhằm đảm bảo hiệu quả hoạt động của các cơ quan báo chí, tránh hiệu ứng tiêu cực đối với đời sống báo chí.

Bây là, tăng cường quản lý hoạt động đội ngũ phóng viên, cộng tác viên, văn phòng đại diện và phóng viên thường trú; siết chặt kỷ luật trong quá trình tác nghiệp; quan tâm bồi dưỡng bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn nghiệp vụ bảo đảm đội ngũ làm báo Biên phòng “có tâm, có trình độ, có bản lĩnh chính trị” đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới./.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU

Đề tài: “*Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*”

Họ và tên: Nguyễn Hòa Văn

Chức vụ: Giám đốc

Địa chỉ công tác: Công Thông tin điện tử Hội Nhà báo Việt Nam

Thời gian phỏng vấn: 15h, ngày 10/8/2019

Địa điểm phỏng vấn: Trụ sở Công Thông tin điện tử Hội Nhà báo Việt Nam (Tòa nhà Hội Nhà báo Việt Nam, Lô E2 KĐT Cầu Giấy, đường Dương Đình Nghệ, phường Yên Hòa, quận Cầu Giấy, Hà Nội)

Câu hỏi 1: Thưa ông, với tư cách là một cán bộ chính trị giàu kinh nghiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện công tác tuyên truyền trong quân đội, từng có hơn 40 năm công tác trong lực lượng BDBP, ông đánh giá như thế nào về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia?

- **Ông Nguyễn Hòa Văn:** Vai trò của báo chí đối với tất cả các lĩnh vực thì đều rất quan trọng. Báo chí vừa thông tin, tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, vừa trang bị kiến thức, vừa nâng cao nhận thức, vừa hướng dẫn kinh nghiệm, hóa giải những xung đột về mặt nhận thức, tạo ra sự đồng thuận chung cho xã hội để giải quyết theo một chiều hướng tích cực, hiệu quả.

Đối với nhiệm vụ có tính chất hệ trọng đối với quốc gia, dân tộc như quản lý, bảo vệ biên giới, biển, đảo của Tổ quốc, đây là sự nghiệp chung của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta, trong đó không thể tách rời vai trò của báo chí. Thông qua công tác thông tin, tuyên truyền, báo chí đã trực tiếp thông tin, tuyên truyền quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về các vấn đề liên quan đến chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc

gia; phản ánh tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, chiến sĩ và người dân liên quan đến nhiệm vụ bảo vệ biên giới; tuyên truyền trao đổi kinh nghiệm, nhân rộng điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt trong xây dựng nền biên phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với an ninh nhân dân ở KVBG. Đặc biệt, báo chí góp phần định hướng nhận thức tư tưởng của các tầng lớp nhân dân, tạo ra sự đồng thuận xã hội đối với nhiệm vụ bảo vệ biên giới, đồng thời tập hợp, hiệu triệu các cấp, các ngành và hệ thống chính trị và toàn thể nhân dân chung tay giữ gìn “phên giậu” của Tổ quốc, xây dựng biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển với các nước láng giềng...

Ví dụ, trong vấn đề tranh chấp trên Biển Đông, nếu chủ trương, đường lối của Đảng và Nhà nước được thông suốt đến tận từng người dân thì người dân sẽ không bị tác động bởi các chiêu thông tin khác, trong đó có những thông tin xấu độc của các thế lực, thù địch. Do vậy, nếu không có vai trò của báo chí thì các thế lực bên ngoài và các đối tượng chống phá trong nước sẽ tìm mọi cách để xuyên tạc, kích động, làm nóng tình hình lên, khơi dậy những tư tưởng cực đoan, hận thù dân tộc. Trong khi đó, mạng xã hội lợi dụng “khoảng hở” của báo chí để đăng tải các tin giả, xuyên tạc tràn lan, tạo ra hệ lụy phức tạp, làm cho tình hình tâm lý, tư tưởng bất ổn... Hay như việc xây dựng lực lượng chuyên trách, xác định lại các vị trí, mốc giới, đường biên, cốt một, các hiệp định, hiệp nghị, quy chế biên giới như thế nào thì báo chí phải tuyên truyền cho người dân một cách thấu đáo. Nếu buông lỏng điều đó thì nhân dân cũng sẽ không nắm bắt hết được sự lãnh đạo của Đảng, điều hành của Nhà nước, các chương trình, kế hoạch của chính quyền các địa phương về công tác quản lý, bảo vệ biên giới...

Câu hỏi 2: Là một người có gần 15 năm làm Tổng Biên tập Báo Biên phòng và để lại rất nhiều dấu ấn trong nghề báo, theo ông, đâu là những thành công và hạn chế của báo chí Biên phòng trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia?

- Ông Nguyễn Hòa Văn: Báo chí Biên phòng được Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng xác định là kênh thông tin quan trọng, trực tiếp và chuyên trách

về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đây là món ăn tinh thần của cán bộ, chiến sĩ, nhân dân biên giới nên mỗi lần đến kỳ xuất bản báo thì nhóm công chúng này đều mong đợi đón đọc các ấn phẩm báo chí Biên phòng. Trong những năm qua, báo chí Biên phòng đã chuyên tải được một lượng thông tin lớn về các chủ trương, chính sách cụ thể, những quy định của Nhà nước, của Quân đội, của lực lượng BDBP đến tận người dân, cán bộ, chiến sĩ nơi biên giới. Qua đó, đã góp phần nâng cao nhận thức, cải thiện dân trí, bồi đắp niềm tin của các tầng lớp nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, quân đội, đồng thời báo chí Biên phòng cũng đã trở thành diễn đàn rộng rãi, tập hợp ý chí của toàn dân vào thực hiện nhiệm vụ chính trị trọng tâm trên các tuyến biên giới, biển đảo.

Có thể nói, so với hệ thống báo chí trong quân đội thì báo chí Biên phòng có bề dày truyền thống hơn 60 năm và có nhiều đột phá trong thực hiện công tác tuyên truyền. Trong quá trình hoạt động, không chỉ sản xuất báo in mà báo chí Biên phòng còn sản xuất báo điện tử, làm phim phóng sự truyền hình, tạo được sức lan tỏa mạnh mẽ trong công chúng. Nói đến giá trị kinh tế và xã hội của các chương trình đó từ hoạt động của cơ quan báo chí thì đây là thành công rất đáng ghi nhận. Trải qua các thời kỳ khác nhau, hình ảnh của các thể hệ cán bộ, phóng viên, biên tập viên báo chí Biên phòng luôn gắn liền với đồng bào và chiến sĩ nơi biên giới, luôn tâm huyết cống hiến vì nhiệm vụ chính trị đặc biệt quan trọng này. Chính vì vậy, khi có nhiệm vụ khẩn trương, đột xuất, phức tạp, tình hình nóng lên, điểm nóng trên biên giới thì những người làm báo Báo Biên phòng luôn có mặt kịp thời, phản ánh chính xác, cụ thể, sâu sắc các vấn đề theo đúng định hướng của Đảng, Nhà nước.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành công đó, hiện nay, báo chí Biên phòng còn nhiều điểm hạn chế nhất định. Thứ nhất là việc tuyên truyền trên báo in và báo điện tử chưa toàn diện, chưa sâu; ít các các nội dung hấp dẫn, thu hút người đọc; kinh nghiệm nghề nghiệp, cách thức thể hiện, bút pháp, trình bày thường sáo mòn; thiếu tính sáng tạo, đổi mới trong việc tổ chức, sản xuất báo... So với các cơ quan báo chí khác thì báo chí Biên phòng thuận lợi hơn về nguồn tiếp cận

thông tin về biên giới, biển đảo nhưng việc khai thác và cụ thể hóa bằng các tác phẩm có giá trị thì còn mờ nhạt. Đặc biệt, khi Ban Tuyên giáo Trung ương, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng xác định đây là một kênh quan trọng của Đảng và Nhà nước thì tầm nhìn của báo chí Biên phòng cần phải được nâng lên. Cần nhận thức rõ đây không phải là một cơ quan báo chí nội bộ mà là một công cụ quan trọng về công tác tuyên truyền để các cơ quan quản lý và chính quyền các địa phương tham chiếu thông tin phục vụ công tác bảo vệ biên giới.

Thứ hai, trong cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, bản thân báo chí Biên phòng thuộc báo chí quân đội nên tuyên truyền một cách nghiêm ngặt, chính thống. Thường thì tin, bài so với báo bên ngoài có độ máy móc, khô cứng lớn, nên báo điện tử có lượng truy cập ít, còn báo in thì không bán ra thị trường. Chính vì vậy, sức lan tỏa của báo chí Biên phòng không lớn, sức cạnh tranh thông tin thấp. Ngoài ra, có một hạn chế nữa đó là cán bộ, phóng viên Báo Biên phòng chưa thật thích ứng với thời đại 4.0 nên chưa tạo được những sản phẩm báo chí chất lượng cao, đáp ứng nhu cầu tiếp cận thông tin của số đông công chúng hiện nay.

Câu hỏi 3: Đề nghị ông cho biết nguyên nhân của những thành công, hạn chế nêu trên và dẫn chứng một số ví dụ cụ thể?

- **Ông Nguyễn Hòa Văn:** Về nguyên nhân hành công: Thứ nhất, xuất phát từ sự quan tâm của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam và Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BDBP. Thứ hai, phạm vi, đề tài phản ánh phong phú hơn báo chí của các quân khu, quân chủng khác. Thứ ba, có bề dày truyền thống và kinh nghiệm, có lớp cán bộ, phóng viên được đào tạo, rèn luyện, cho nên ý chí quyết tâm, trách nhiệm, phẩm chất đạo đức, đạo đức nghề nghiệp, kinh nghiệm nghề nghiệp cũng được nâng lên. Thứ tư, các cơ quan báo chí khác và các cơ quan của Đảng, Nhà nước khi nói đến báo chí Biên phòng thì luôn ghi nhận và tạo điều kiện phối hợp, giúp đỡ, hỗ trợ. Ngoài ra, báo chí Biên phòng cũng được quan tâm về cơ sở vật chất, phương tiện, trang bị kỹ thuật hiện đại để đáp ứng yêu cầu làm báo...

Nguyên nhân hạn chế: Thứ nhất, tuyển chọn phóng viên từ đầu vào là những cá nhân tốt, nhưng là những cá nhân giỏi thì chưa được chú trọng và chưa có chính sách đãi ngộ xứng đáng với đội ngũ lao động đặc thù này.

Thứ hai, hiểu biết về lĩnh vực báo chí của cơ quan chủ quản để chỉ đạo cho hoạt động báo chí Biên phòng một cách có hiệu quả thì chưa được rõ nét và còn hạn chế. Đôi khi, bản thân cơ quan chủ quản có những chỉ đạo thiếu hiểu biết, thiếu tầm nhìn, không bắt nhịp được với hơi thở của báo chí chung nên không thể cho ra được những sản phẩm báo chí tốt. Hoặc như việc báo Biên phòng muốn có thành công thì phải được tự chủ, nhất là về tuyển dụng cán bộ, cơ chế tài chính... nhưng nhận thức của lãnh đạo về vấn đề này còn hạn chế.

Thứ ba, công tác hậu cần, đảm bảo tài chính, đảm bảo cơ sở vật chất được quan tâm, nhưng cơ chế tạo ra một tòa soạn năng động, thu hút được nguồn lực, tạo ra được những bút phá, hiệu quả mới thì lại không được đảm bảo.

Thứ tư, các cơ quan, đơn vị trong BDBP là những nơi hỗ trợ rất tốt, nhưng khi phóng viên đến các địa bàn muốn tuyên truyền sâu hơn, muốn khai thác tài liệu... đôi khi lại đụng chạm đến lợi ích và uy tín ở cơ sở. Do đó, công tác tuyên truyền mang tính chất một chiều, tính phản biện xã hội của báo chí thấp.

Câu hỏi 4: Kết quả khảo sát của cho thấy, chất lượng nguồn nhân lực (bao gồm phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, kinh nghiệm thực tiễn, cơ cấu độ tuổi, giới tính...) ảnh hưởng không nhỏ đến công tác tuyên truyền của báo chí Biên phòng. Ông đánh giá như thế nào về vấn đề này?

- Ông Nguyễn Hòa Văn: Có thể nói, chất lượng nguồn nhân lực là một trong những yêu cầu cơ bản để cơ quan báo chí thực hiện tốt nhiệm vụ được giao và là yếu tố quyết định chất lượng công tác tuyên truyền. Do đó, bất kỳ cơ quan báo chí nào cũng phải chú trọng vấn đề then chốt này. Theo tôi, cần quan tâm đến việc tuyển dụng cán bộ, họ phải được đào tạo cơ bản, đáp ứng được yêu cầu cụ thể.

Đối với báo chí Biên phòng vốn có nhiều đặc thù thì đội ngũ cán bộ báo chí phải thường xuyên được bồi dưỡng kiến thức, kinh nghiệm về xây dựng, quản lý, bảo vệ biên giới quốc gia thì mới có được những bài viết sinh động, hấp dẫn. Bên cạnh đó, họ phải đảm bảo sức khỏe, có kỷ luật, kỷ cương, phải rèn luyện để có sự chững chạc, tác phong chuyên nghiệp. Ví dụ, khi có hẹn phải đúng giờ, không để đối tác khó chịu; xuống cơ sở phải độc lập, tự chủ, không gây phiền hà cho địa phương, đơn vị...

Tóm lại, xuất phát từ phẩm chất đạo đức, năng lực là cần phải có, nhưng cần bổ sung trình độ chuyên môn nghiệp vụ, kinh nghiệm nghề nghiệp, có tác phong công tác cụ thể, khoa học. Đặc biệt, đồng cam cộng khổ, chia sẻ với đồng bào, chiến sĩ nơi biên giới.

Câu hỏi 5: Trong bối cảnh hiện nay, yêu cầu của sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia đang đặt ra ngày càng nặng nề, đồng thời môi trường truyền thông cũng đang có nhiều thay đổi tích cực và tiêu cực. Điều này đặt ra những thách thức nào đối với báo chí Biên phòng trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia, thưa ông?

- Ông Nguyễn Hòa Văn: Hiện nay, tình hình trong khu vực và trên thế giới đang có những diễn biến phức tạp, khó lường, nhất là các vấn đề liên quan đến tranh chấp chủ quyền lãnh thổ và an ninh biên giới quốc gia. Mặt khác, các trang mạng xã hội, các báo điện tử và các đài phát thanh của các tổ chức đối lập, phản phản động tăng cường đăng, phát các tin giả hoặc lợi dụng một số vấn đề xảy ra trên biên giới để kích động nhân dân gây mâu thuẫn với chính quyền.

Trong bối cảnh đó, nếu báo chí của các cơ quan Đảng, Nhà nước có độ tin cậy cao, phản ánh kịp thời, chân thực thì sẽ giải quyết có hiệu quả vấn đề này. Đồng thời, cần phải kết hợp tuyên truyền báo chí với tuyên truyền, vận động bằng các kênh khác nhau để đấu tranh trực tiếp và gián tiếp với những thông tin xấu độc. Xu hướng của báo chí hiện nay là xây dựng tòa soạn hội tụ, tòa soạn đa phương tiện, sự cạnh tranh thông tin diễn ra rất khốc liệt. Muốn làm tốt công tác

tuyên truyền thì cần phải nhạy bén, bắt nhịp xu thế, nhưng nếu báo chí Biên phòng vẫn “bình chân như vại”, không có chiến lược lâu dài thì sẽ bị tụt hậu.

Câu hỏi 6: Để không ngừng nâng cao chất lượng công tác truyền truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia trên hệ thống báo chí Biên phòng, theo ông, cần triển khai thực hiện những giải pháp nào?

- **Ông Nguyễn Hòa Văn:** Muốn thực hiện tốt vai trò của báo chí trong sự nghiệp bảo vệ biên giới thì trước hết cần tăng cường sự chỉ đạo của Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Ngoại giao, Bộ Quốc phòng, trong đó tuân thủ theo một nguyên tắc thống nhất, đồng bộ về công tác tuyên truyền để đảm bảo tính nhất quán, hiệu lực và hiệu quả. Các cơ quan quản lý, chỉ đạo báo chí cần phải có định hướng tuyên truyền rõ ràng, cụ thể và mang tầm chiến lược. Ngoài ra, bản thân cơ quan báo chí Biên phòng phải nỗ lực, chủ động, sáng tạo, vượt qua những thách thức để phát triển.

Về giải pháp, theo tôi, trên cơ sở Đề án hiện đại hóa báo chí quân đội, lãnh đạo cơ quan báo chí Biên phòng cần tham mưu triển khai một đề án riêng, trong đó đánh giá tổng thể thực trạng hiện nay và đề ra một mô hình tòa soạn phù hợp để phát triển. Đối với báo in, cần nghiên cứu để đổi mới nội dung, hình thức, cách thức hoạt động. Còn báo điện tử phải có một sự đổi mới thật sự, tương tác được nhiều chiều, nhiều phía thì khi đó, lượng truy cập mới tăng lên. Xây dựng báo điện tử thành một tổ hợp truyền thông đa phương tiện, tích hợp các bản tin, chương trình truyền hình hằng ngày, những sự kiện nóng, những câu chuyện gai góc xảy ra trên biên giới; phải có những đối thoại sâu với các trinh sát viên, với những người đồn trưởng thông qua những vấn đề, những sự việc nóng bỏng được bạn đọc quan tâm. Muốn làm được điều đó phải có phương pháp, quyết tâm và lộ trình, phải có sự hợp tác với bên ngoài để đầu tư chiều sâu, nâng cao chất lượng tác phẩm, tạo sức lan tỏa sâu rộng.

Mặt khác, việc đào tạo phóng viên cần đẩy mạnh theo hướng “đa-di-năng”, nghĩa là phóng viên cần sản xuất được tin, bài cho báo in, báo điện tử, làm video clip... Với xu hướng này, cần tính đến chuyện sáp nhập Điện ảnh -

Truyền hình BDBP vào Báo Biên phòng để phát huy thế mạnh sẵn có phục vụ tốt công tác tuyên truyền. Ngoài ra, cơ quan báo chí Biên phòng cần phải phối hợp với một số kênh truyền hình để quảng bá sâu rộng các sản phẩm báo chí và hợp tác sản xuất các phóng sự, phim tài liệu về biên giới, biển đảo vốn được công chúng hết sức quan tâm trong gian đoạn hiện nay.

Câu hỏi 7: Từ những phân tích nêu trên, với tư cách là một chuyên gia trong lĩnh vực truyền thông, ông có những đề xuất, kiến nghị gì đối với các cơ quan có liên quan để tạo điều kiện cho báo chí Biên phòng phát triển và đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ trong thời gian tới?

Theo tôi, Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP cần lập đề án tiếp tục hiện đại hóa báo chí BDBP, trong đó xác định đào tạo, bồi dưỡng lực lượng trong 10 năm để khởi tụt hậu, lạc lõng với hơi thở của báo chí. Trước mắt, đề nghị Bộ Tư lệnh BDBP mời các chuyên gia giỏi, những người có kinh nghiệm về lĩnh vực báo chí để tham vấn về các vấn đề chiến lược.

Một vấn đề nữa là Bộ Tư lệnh BDBP cần có cơ ban hành cơ chế tự chủ về tài chính cho cơ quan báo chí, trong đó không bắt buộc phải tự chủ 100%, mà có thể tự chủ một phần. Điều này hoàn toàn phù hợp với chủ trương của Đảng, Nhà nước và các quy định của pháp luật hiện hành. Việc tự chủ về tài chính sẽ giúp cơ quan báo chí chủ động trong việc tuyển dụng, bố trí, sắp xếp nguồn nhân lực và đầu tư các nguồn lực cần thiết cho hoạt động của tòa soạn. Đồng thời, thông qua đó, có thể liên doanh, liên kết, mở rộng hợp tác truyền thông để tăng nguồn thu và giảm các khoản đầu tư của ngân sách Nhà nước. Tuy nhiên, việc tự chủ cũng đặt ra nhiều sức ép đòi hỏi cơ quan báo chí phải không ngừng sáng tạo, nỗ lực quyết tâm cao mới có thể đạt được những mục tiêu đề ra./.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU

Đề tài: “*Báo chí Biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*”

Họ và tên: Thượng tá Nhâm Hồng Hắc

Chức vụ: Tổng Biên tập

Đơn vị công tác: Báo Biên phòng

Thời gian phỏng vấn: 10h, ngày 3/9/2019

Địa điểm phỏng vấn: Trụ sở Báo Biên phòng (Số 40A Hàng Bài, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội).

Câu hỏi 1: Thưa Thượng tá, đề nghị ông cho biết một số nét chính về sự hình thành và phát triển của Báo Biên phòng?

- **Thượng tá Nhâm Hồng Hắc:** Báo Biên phòng nói riêng, báo chí Biên phòng nói chung có bề dày hơn 60 năm xây dựng và phát triển. Bắt đầu là bản tin nội bộ, Báo Biên phòng đã có nhiều bước phát triển vượt bậc và trở thành tờ báo của lực lượng, là cơ quan ngôn luận của Đảng ủy và Bộ Tư lệnh BDBP. Tuy nhiên, dấu mốc quan trọng nhất là vào ngày 20/9/2001 khi Báo Biên phòng được phát hành rộng rãi trong phạm vi cả nước theo giấy phép của Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Thông tin và Truyền thông). Tôn chỉ, mục đích của Báo Biên phòng là: “Tuyên truyền cổ động phong trào toàn dân tham gia xây dựng bảo vệ biên giới; phổ biến giáo dục đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật Nhà nước; cổ vũ động viên những gương tốt, kinh nghiệm hay trong củng cố cơ sở Chính trị, phát triển kinh tế - xã hội; đấu tranh chống các thế lực và các loại tội phạm biên giới; tăng cường tình đoàn kết hữu nghị giữa nhân dân và BDBP Việt Nam với BDBP và nhân dân các nước có chung đường biên giới”.

Đến nay, Tòa soạn Báo Biên phòng đã có 3 kênh thông tin gồm: Báo Biên phòng (2 kỳ/tuần), Phụ trương An ninh biên giới (1 kỳ/tuần) và Báo điện

từ Biên phòng (cập nhật tin tức hằng ngày). Đây là những nguồn thông tin chính thống về chủ quyền, an ninh biên giới để các cơ quan, đơn vị, cá nhân trong và ngoài nước tìm đọc, nghiên cứu và trở thành phương tiện công tác tư tưởng của cấp ủy, chỉ huy, cán bộ chính trị các cấp. Những cống hiến của Báo Biên phòng không chỉ được lãnh đạo các cấp, các cơ quan quản lý báo chí, đồng chí, đồng nghiệp ghi nhận, đánh giá cao mà Báo Biên phòng còn dành được sự tin yêu và trân trọng của đồng bào và cán bộ, chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo và đông đảo công chúng trong cả nước.

Câu hỏi 2: Được biết, trong thời gian vừa qua, Báo Biên phòng đã đạt được nhiều kết quả nổi bật trong công tác tuyên truyền, đề nghị ông cho biết một số kết quả cụ thể?

- **Thượng tá Nhâm Hồng Hắc:** Trong những năm qua, bên cạnh sản xuất các ấn phẩm báo in và báo điện tử, Báo Biên phòng đã tổ chức hàng loạt các chương trình truyền hình có ý nghĩa chính trị và tính nhân văn sâu sắc, có sức lan tỏa lớn, mang lại hiệu quả tuyên truyền cao về sự nghiệp bảo vệ biên giới. Nổi bật là: “Giữ mãi màu xanh biên cương”, “Xuân biên phòng ấm lòng dân bản”, “Doanh nghiệp doanh nhân với mái ấm biên cương”, “Xuân biên cương tình đồng đội”, “Mùa xuân hướng về vùng cao Hà Giang”, “Âm vang biên giới”, “Biên cương thăm tình hữu nghị”...

Đặc biệt, Báo Biên phòng đã phối hợp với Ban Văn nghệ - Đài Truyền hình Việt Nam sản xuất 60 tập phim tài liệu “Ký sự biên phòng”, “Ký sự biển đảo”. Đây là những tác phẩm báo chí nghệ thuật rất có giá trị, thu hút số lượng rất lớn công chúng truyền hình, góp phần nhân lên tình yêu biên cương, biển đảo của Tổ quốc trong các tầng lớp nhân dân. Ngoài ra, Báo Biên phòng cũng phối hợp với Hãng phim TFS - Đài Truyền hình thành phố Hồ Chí Minh sản xuất 30 tập phim tài liệu lịch sử “Những trang sử biên thùy”. Đây là những thước phim quý giá về sự hình thành và phát triển của lực lượng bảo vệ biên giới Việt Nam, đồng thời nội dung xoay quanh những vấn đề có ý nghĩa

chiến lược về biên giới, hải đảo, do đó rất có ý nghĩa trong việc tuyên truyền, giáo giục lòng yêu nước, ý thức giữ gìn “phên giậu” cương thổ của Tổ quốc.

Báo Biên phòng, Phụ trương An ninh biên giới và Báo điện tử Biên phòng là những kênh thông tin hết sức quan trọng để tuyên truyền các Nghị quyết của Hội nghị Trung ương, Nghị quyết của Quốc hội, Chính phủ, Chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, đặc biệt là các đạo luật đã được sửa đổi, ban hành liên quan đến sự nghiệp bảo vệ biên giới; thông tin, phản ánh toàn diện và kịp thời về các sự kiện và sinh hoạt chính trị quan trọng của đất nước; tích cực đấu tranh bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia, đấu tranh chống “diễn biến hòa bình”, phản bác các quan điểm, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, góp phần củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước, Quân đội; tích cực phát hiện, nêu gương các nhân tố mới, các điển hình tiên tiến trong sự nghiệp bảo vệ biên giới; đẩy mạnh các hoạt động thông tin đối ngoại, quảng bá sâu rộng hình ảnh đất nước, con người Việt Nam tới bạn bè các nước láng giềng, trong khu vực và trên thế giới...

Câu 3: Theo ông, những thành công của Báo Biên phòng xuất phát từ những nguyên nhân khách quan và chủ quan nào?

- **Thượng tá Nhâm Hồng Hắc:** Để Báo Biên phòng có được sự phát triển như ngày nay là nhờ sự chỉ đạo sát sao của cơ quan cấp trên, và đặc biệt là những nỗ lực đóng góp không mệt mỏi của các thế hệ lãnh đạo, cán bộ, phóng viên, biên tập viên, cộng tác viên của báo. Đặc biệt, Báo Biên phòng có bề dày truyền thống hơn 60 năm, có đội ngũ cán bộ, phóng viên tâm huyết, có tinh thần trách nhiệm cao, năng động, sáng tạo trong hoạt động báo chí.

Mặc dù địa bàn hoạt động xa xôi, cách trở, tổ chức, biên chế, cơ chế chính sách, trình độ, chuyên môn nghiệp vụ còn nhiều bất cập chưa tương xứng với nhiệm vụ được giao, nhưng Báo Biên phòng đã biết phát huy tiềm năng, lợi thế, đẩy lùi những hạn chế, khó khăn; vừa làm, vừa học, vừa phát huy nội lực vừa tăng cường phối hợp với các cơ quan cơ quan chức năng và các báo chí khác để làm tốt công tác tuyên truyền.

Có thể nói, thành công của Báo Biên phòng chính là nhờ cấp ủy, Ban biên tập đã biết cách tạo thêm nhân lực lao động, tạo thêm nguồn lực tài chính và tạo thêm được sự chủ động trong thực hiện nhiệm vụ để thực hiện tốt việc tăng thêm ấn phẩm, tăng thêm trang, thêm kỳ xuất bản báo in và triển khai hoạt động báo điện tử và hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ phối hợp tổ chức sản xuất phim và chương trình truyền hình.

Câu 4: Để công tác tuyên truyền đáp ứng đòi hỏi ngày càng cao của sự nghiệp bảo vệ biên giới trong tình hình mới, theo ông, thời gian tới, cần triển khai thực hiện tốt những nhiệm vụ, giải pháp nào?

- **Thượng tá Nhâm Hồng Hắc:** Trước mắt, Báo Biên phòng cần thường xuyên bám nắm các sự kiện quan trọng của đất nước, quân đội, lực lượng BDBP và các địa phương, đơn vị cơ sở; bám sát địa bàn, phản ánh toàn diện hơn, sâu sắc hơn, kịp thời hơn các hoạt động xây dựng, quản lý và bảo vệ biên giới quốc gia; tích cực đổi mới tiếp tục nâng cao chất lượng thông tin và hiệu quả tuyên truyền; tập trung tuyên truyền những nhiệm vụ công tác trọng tâm của toàn lực lượng và của từng chuyên ngành công tác để định hướng, trao đổi kinh nghiệm, cổ vũ động viên nhân dân và cán bộ, chiến sĩ tham gia thực hiện tốt các nhiệm vụ công tác trọng tâm mà Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP đã xác định.

Về lâu dài, Ban Biên tập Báo Biên phòng cần nghiên cứu để tham mưu với cấp trên, đặc biệt là cơ quan chủ quản sớm kiện toàn củng cố tổ chức biên chế, xây dựng mô hình tòa soạn hợp lý theo hướng chuyên nghiệp, hiệu quả. Trong đó, chú trọng đầu tư cơ sở vật chất, hạ tầng, có chiến lược quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; cơ cấu hợp lý về số lượng, chất lượng của đội ngũ chuyên môn. Cùng với đó, khẩn trương khắc phục những bất cập về cơ chế chính sách và trình độ năng lực của đội ngũ cán bộ để sớm đảm bảo các yếu tố cần và đủ cho sự hình thành và phát triển của Báo Biên phòng trong tương lai./.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU

Đề tài: “*Báo chí biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*”

Họ và tên: Thiếu tá Trần Đức

Chức vụ: Trưởng ban Phóng viên

Địa chỉ công tác: Báo Biên phòng,

Thời gian phỏng vấn: 9h ngày 25/6/2019

Địa điểm phỏng vấn: Trụ sở Báo Biên phòng (Số 40A Hàng Bài, phường Hàng Bài, quận Hoàn Kiếm, thành phố Hà Nội)

Câu hỏi 1: Là một cán bộ chính trị có 15 năm công tác ở khu vực biên giới trước khi chuyển sang hoạt động báo chí, anh đánh giá như thế nào về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia?

- **Thiếu tá Trần Đức:** Vai trò của báo chí trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia gồm: Cung cấp thông tin quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP về bảo vệ Tổ quốc nói chung và bảo vệ biên giới quốc gia nói riêng; kịp thời cung cấp cho bạn đọc những hoạt động của lực lượng chuyên trách trong bảo vệ biên giới quốc gia, tình hình đấu tranh phòng, chống các loại tội phạm, tình hình thiên tai, bão lũ, các hoạt động dân vận, các phong trào quần chúng tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia... Qua đó, nâng cao nhận thức, định hướng tư tưởng cho cán bộ, chiến sĩ và các tầng lớp nhân dân.

Báo chí cũng kịp thời đấu tranh, phản bác lại những quan điểm sai trái của các thế lực thù địch, phản động, định hướng dư luận xã hội để thực hiện nhất quán các mục tiêu, nhiệm vụ của sự nghiệp bảo vệ biên giới. Đồng thời, góp phần cổ vũ, động viên cán bộ, chiến sĩ và các tầng lớp nhân dân ở KVBG

yên tâm công tác, học tập, sinh sống, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao; tích cực lao động sản xuất, phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành, đoàn thể bảo vệ vững chắc chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia.

Câu hỏi 2: Theo anh, báo chí Biên phòng có những thành công và hạn chế nào trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới?

- **Thiếu tá Trần Đức:** So với báo chí của các quân, binh chủng trong toàn quân thì báo chí Biên phòng vượt trội hơn hẳn về quy mô tổ chức và có sự đa dạng về loại hình báo chí với 2 ấn phẩm báo in gồm: Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới. Ngoài ra, Báo điện tử Biên phòng với những thế mạnh nhất định đã cung cấp một lượng thông tin rất lớn tới công chúng (trong hệ thống báo chí quân đội, Báo điện tử Biên phòng chỉ xếp sau Báo điện tử Quân đội nhân dân về số lượng tin, bài và lượng người truy cập). Ngoài ra, báo chí Biên phòng còn được biết đến với các chương trình truyền hình, các phóng sự, ký sự dài kỳ về đề tài biên giới, biển đảo. Nổi bật là “Ký sự Biên phòng”, “Ký sự biển đảo”, “Những trang sử biên thùy”... được phát sóng trên các đài Trung ương và địa phương đã có sức lan tỏa sâu rộng trong xã hội, giúp công chúng hiểu hơn về biên giới, biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Tuy nhiên, bên cạnh những thành công đó thì còn có một số hạn chế như: Cùng một sự kiện, một hoạt động nhưng triển khai đồng loạt các địa phương, đơn vị thì cách chuyển tải thông tin lên Báo điện tử Biên phòng còn chung chung, cách đưa tin giống nhau, gây nhàm chán cho bạn đọc. Việc trình bày Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới còn thiếu đổi mới, việc sử dụng hình ảnh còn ít, độ phân giải thấp, chưa đa dạng khuôn hình nên làm cho trang báo thiếu trực quan, sinh động, chưa thu hút dẫn đối với bạn đọc. Bên cạnh đó, có nhiều thông tin trên cả báo in và báo điện tử còn mang nặng tính hội nghị, công báo nên gây nhàm chán.

Câu hỏi 3: Địa bàn phản ánh của báo chí Biên phòng chủ yếu là vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Đây là khu vực có điều kiện tự nhiên, xã hội hết sức khó khăn đòi hỏi nhà báo phải lăn lộn để cho ra đời những tác phẩm giàu hơi thở cuộc sống. Với đội ngũ phóng viên hiện tại của Báo Biên phòng, việc tác nghiệp có những thuận lợi, khó khăn nào?

Môi trường tác nghiệp của đội ngũ phóng viên Báo Biên phòng rất đặc thù so với các cơ quan báo chí khác, đó là thường xuyên phải đi công tác ở vùng có điều kiện khí hậu khắc nghiệt, địa hình phức tạp, giao thông đi lại khó khăn... Để đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ thì ngoài năng lực chuyên môn, nghiệp vụ thì người làm báo cần phải có sức khỏe tốt, chịu khó, kiên trì và phải luôn dành tình yêu cho biên giới, hải đảo. Báo Biên phòng hiện có 28 phóng viên, tuổi đời và kinh nghiệm làm báo trên 10 năm chiếm 50%, còn lại là phóng viên trẻ, kinh nghiệm chưa nhiều. Về trình độ đào tạo, Thạc sĩ có 1 đồng chí, còn lại được đào tạo chuyên ngành báo chí chính quy. Phóng viên đã qua cơ sở chỉ chiếm 30% quân số.

Những con số trên cho thấy, chất lượng phóng viên tương đối đồng đều, vừa có đội ngũ giàu kinh nghiệm, vừa có thế hệ kế cận. Tuy nhiên, do biên chế tổ chức trong quân đội nên nhiều đồng chí phải kiêm nhiệm các công việc liên quan đến công tác Đảng, công tác chính trị, hành chính quân sự, phụ trách đoàn thể..., do đó số lượng phóng viên trên tổng quân số của cơ quan không nhiều. Hiện nay, tỷ lệ phóng viên – những người trực tiếp sáng tạo tác phẩm báo chí chỉ chiếm 43% trên tổng số biên chế của tòa soạn, trong đó, phóng viên nữ chiếm tới 50% quân số. Ngoài ra, một số phóng viên kiêm nhiệm không thường xuyên đi công tác ở cơ sở vì phải đảm nhiệm các công việc mang tính chất hành chính quân sự, đoàn thể - xã hội (chủ yếu là quân nhân), hoặc do điều kiện gia đình, sức khỏe (chủ yếu là phóng viên nữ). Đây là những yếu tố ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn, đặc biệt là việc đi thực tế vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo gặp rất nhiều khó khăn.

Câu hỏi 3: Để không ngừng nâng cao chất lượng công tác truyền truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới trên báo chí Biên phòng, theo anh, cần triển khai thực hiện những giải pháp nào?

Theo tôi, điều cốt lõi là phải hiện đại hóa cơ quan báo chí Biên phòng theo hướng chuyên nghiệp, hiệu quả. Về cơ chế tài chính, cần được thể hiện rõ trong dự toán ngân sách được giao, hướng đến việc xã hội hóa báo chí để nâng cao thu nhập cho người lao động, có chính sách thu hút nhân tài...

Đối với công tác phóng viên, trên cơ sở đánh giá thực trạng đội ngũ phóng viên hiện nay, cần đề ra các giải pháp về nhân lực gồm: Nâng cao năng lực chuyên môn nghiệp vụ (kiến thức, kỹ năng tác nghiệp, kỹ năng biên tập, kỹ năng trình bày báo); phẩm chất đạo đức nhà báo (phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, ý thức kỷ luật trong tác nghiệp và trong công tác, sinh hoạt...)

Bên cạnh đó, cần tạo điều kiện thuận lợi cho phóng viên trong thực hiện nhiệm vụ gồm: Chính sách đãi ngộ về tài chính, trang thiết bị, phương tiện tác nghiệp, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần... Mặt khác, tạo môi trường làm việc chuyên nghiệp, trong đó, chuẩn hóa quy trình làm báo hiện đại, có cơ chế phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng giữa các bộ phận trong dây chuyền sản xuất báo...

Câu hỏi 4: Để thực hiện có hiệu quả các giải pháp đó, anh có những đề xuất, kiến nghị nào đối với các cơ quan có liên quan?

Theo tôi, trước hết cần đề nghị Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam tiếp tục chỉ đạo thực hiện Đề án hiện đại hóa báo chí Quân đội. Cùng với đó, đề nghị Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP, mà trực tiếp là Cục Chính trị BDBP cần nghiên cứu các cơ chế phù hợp với mô hình báo chí trong quân đội hiện nay để xây dựng cơ quan báo chí Biên phòng ngày càng hiện đại, phát triển các loại hình báo chí để đáp ứng yêu cầu tuyên truyền trong giai đoạn hiện nay.

Bên cạnh đó, đề nghị Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BĐBP quan tâm bố trí đội ngũ phóng viên đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng, ưu tiên phóng viên nam, có tâm huyết, năng động, sáng tạo và khát khao cống hiến. Đồng thời, chú trọng công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ phóng viên về chuyên môn nghiệp vụ; đầu tư, hỗ trợ phương tiện tác nghiệp và tạo cơ chế phù hợp để thúc đẩy say mê nghề nghiệp trong mỗi phóng viên, tạo điều kiện để họ cống hiến. Ngoài ra, có chính sách phát triển đội ngũ cộng tác viên là cán bộ, chiến sĩ ở các đồn, trạm Biên phòng; tổ chức các đợt tập huấn cộng tác viên nhằm trau dồi nghiệp vụ và tạo sự gắn kết giữa tòa soạn báo với cán bộ cơ sở. Từ đó, phát huy sức mạnh tổng hợp trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới./.

Xin trân trọng cảm ơn anh!

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN
BIÊN BẢN PHÒNG VẤN SÂU

Đề tài: “*Báo chí biên phòng tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới*”

Họ và tên: Nguyễn Văn Phúc (bút danh Hồ Phúc)

Chức vụ: Phóng viên Thường trú phía Nam

Đơn vị công tác: Báo Biên phòng

Thời gian phỏng vấn: 22/6/2019

Hình thức phỏng vấn: Gửi câu hỏi qua thư điện tử

Câu 1: Là một phóng viên trẻ từng đặt chân đến nhiều vùng biên giới, hải đảo của Tổ quốc, anh đánh giá như thế nào về vai trò của báo chí đối với sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc gia?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Báo chí đã góp phần quan trọng trong việc là tuyên truyền cho nhân dân Việt Nam nói chung và người dân ở KVBG nói riêng hiểu rõ các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo vệ chủ quyền quốc gia, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng đường biên giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Mặt khác, báo chí cũng trực tiếp đấu tranh phản bác các quan điểm, luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, lợi dụng các vấn đề dân tộc, biên giới để chống phá nhà nước, gây chia rẽ mối quan hệ hữu nghị giữa Việt Nam với các nước láng giềng. Báo chí góp phần tuyên truyền, vận động nhân dân chấp hành nghiêm chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước khi hoạt động đánh bắt trên biển; tuyên truyền sâu rộng về Luật Biển, Hiệp định vùng nước lịch sử và các quy định, nghị định liên quan đến hoạt động nghề cá giữa Việt Nam và các quốc gia trong khu vực. Báo chí cũng tích cực phản ánh các hoạt động của BĐBP trong sự nghiệp bảo vệ biên giới quốc

gia; cỗ vũ động viên đồng bào các dân tộc chung tay giữ gìn biên cương, bờ cõi của Tổ quốc.

Câu 2: Vấn đề chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia là vấn đề khá chuyên biệt và nhạy cảm. Theo anh, khi viết tin, bài về vấn đề này, phóng viên cần lưu ý những điều gì?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Những thông tin, bài viết về chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia phải đúng với quan điểm, đường lối của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Những thôn tin đưa ra phải xác minh cụ thể, chính xác để từ đó phản ánh đúng, chận thực và sâu sắc về các vấn đề trên biên giới.

Bên cạnh đó, phải tìm những từ đồng nghĩa để thay thế những từ, cụm từ mang tính chất chuyên ngành gây khó hiểu cho người đọc. Vì tác phẩm mình viết cho nhiều tầng lớp nhân dân đọc cho nên trong quá trình viết tin, bài phải dùng từ ngữ gần với nhân dân để bà con dễ hiểu nhất.

Câu 3: Báo chí Biên phòng chủ yếu khai thác thông tin, tư liệu ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Là một người thường xuyên đi công tác, anh thấy điều này có những thuận lợi, khó khăn gì?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Cùng với sự phát triển mạnh mẽ của đất nước thì phương tiện và đường sá hiện nay cũng đã được cải thiện rút ngắn được thời gian đi lại. Nhân dân và lực lượng BDBP trên các tuyến biên giới đều là những con người hiếu khách, gần gũi, luôn sẵn sàng giúp đỡ để phóng viên thực hiện kế hoạch đã đề ra.

Tuy nhiên, trong quá trình tác nghiệp cũng gặp phải một số khó khăn như: Việc đi tác nghiệp ở vùng biên giới thường phải mất cả tuần hoặc cả tháng, trong khi thời tiết, khí hậu ở khu vực này rất khắc nghiệt nên không phải phóng viên nào cũng đảm bảo được sức khỏe để hoàn thành nhiệm vụ. Đặc biệt, khi tác nghiệp ở các địa bàn có đường giao thông đi lại khó khăn, khu vực các đảo nếu gặp phải thời tiết không thuận lợi, phương tiện đường

thủy không đi lại được thì phóng viên có khi phải ở trên đảo cả tuần, thậm chí cả tháng. Điều đó ảnh hưởng đến tiến độ, chất lượng của tác phẩm báo chí.

Câu 4: Kết quả khảo sát cho thấy, ở Báo Biên phòng hiện nay có đến hơn 50% phóng viên là phụ nữ đã lập gia đình. Theo anh, điều này có ảnh hưởng gì đến việc đi cơ sở, nhất là ở địa bàn vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Đối với các phóng viên nữ thì chuyện con cái ảnh hưởng rất nhiều đến việc đi tác nghiệp ở địa bàn vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Bởi vì, mỗi chuyến công tác ở các địa bàn đó phải mất cả tuần, thậm chí là cả tháng. Trong khi vì thiên chức làm mẹ nên đa số phóng viên nữ sẽ khó đáp ứng được yêu cầu đi thực tế viết bài. Nếu vì điều kiện như vậy không thể đi cơ sở viết bài mà chủ yếu dựa trên các văn bản báo cáo hoặc khai thác nguồn thông tin gián tiếp thì tác phẩm báo chí sẽ rất khô khan, thiếu hơi thở cuộc sống. Điều này ảnh hưởng lớn đến hiệu quả công việc cũng như chất lượng công tác tuyên truyền của cơ quan báo chí cũng như đối với từng cá nhân.

Bên cạnh đó, mỗi năm, Việt Nam xuất hiện trên 10 cơn bão, ảnh hưởng trực tiếp đến khu vực ven biển, gây lũ quét, sạt lở đất ở các địa bàn biên giới. Trong những tình huống này, đối với phóng viên nữ, việc được điều động bắt chợt đến các “điểm nóng”, vùng nguy hiểm để tác nghiệp thì cũng hết sức khó khăn do những đặc thù về giới tính, hoàn cảnh gia đình. Tôi nghĩ rằng, báo chí Biên phòng cần có một đội ngũ phóng viên nam đủ về số lượng mới có thể thực hiện tốt yêu cầu nhiệm vụ.

Câu 5: Theo anh, trong bối cảnh hiện nay, báo chí Biên phòng gặp phải những thách thức nào trong công tác tuyên truyền về sự nghiệp bảo vệ biên giới?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Đối với xu thế phát triển của báo chí hiện nay, đòi hỏi báo chí Biên phòng phải không ngừng thay đổi về nội dung

và hình thức cũng như thông tin kịp thời, nhanh chóng các sự kiện, hoạt động xảy ra trên địa bàn biên giới. Các cơ quan báo chí hiện tại đang có xu hướng thay đổi theo hướng mỗi cơ quan báo chí là một cơ quan truyền thông đa phương tiện, vì thế báo chí Biên phòng cũng nên phát triển theo hướng này để đáp ứng nhu cầu của bạn đọc.

Câu 6: Theo kết quả khảo sát, thể loại tin chiếm tỷ lệ khá lớn trên Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới là không phù hợp với đặc điểm phát hành của 2 ấn phẩm này vì rất nhiều tin tức sẽ bị lỗi thời, thậm chí vô giá trị khi đến tay bạn đọc. Anh có quan điểm như thế nào về vấn đề này?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Việc đưa thông tin trên Báo Biên phòng và An ninh biên giới hiện nay, dung lượng tin quá dài. Vì thế, trên báo in, chúng ta chỉ nên đưa những tin vấn đề bạn đọc có thể đọc lướt, còn lại nội dung tuyên truyền chủ yếu là thông qua các bài viết. Hiện nay, trước sự phát triển của công nghệ Smartphone, chúng ta nên chú trọng đưa thông tin lên Báo điện tử Biên phòng để độc giả có thể tiếp cận và chia sẻ cho người khác.

Câu 7: Hiện nay, các ấn phẩm báo in phát hành đến địa bàn biên giới, hải đảo thường gặp rất khó khăn. Anh có cho rằng, đây cũng là một hạn chế của Báo Biên phòng và Phụ trương An ninh biên giới trong việc chuyển tải thông tin đến công chúng hay không?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Đối với báo chí Biên phòng, đối tượng bạn đọc mà chúng ta hướng đến là nhân dân và BDP trên các tuyến biên giới. Vì thế, việc phát hành báo in đến địa bàn biên giới, hải đảo thường gặp khó khăn. Ở những vùng này, thời tiết diễn biến bất thường, giao thông hầu hết vẫn là đường đất, đèo dốc, còn khu vực các đảo thời tiết bất lợi các phương tiện tàu, thuyền sẽ khó hoạt động, nên việc phát hành báo gặp nhiều khó khăn. Quá trình xâm nhập thực tế ở cơ sở tôi thấy rằng, đây là một điểm

rất hạn chế bởi chúng ta có làm tốt đến đâu mà thông tin báo chí không đến được với bạn đọc hoặc đến quá muộn thì việc tuyên truyền không có tác dụng.

Câu 8: Từ những phân tích nêu trên, theo anh, cần có những giải pháp gì để nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền trên báo chí Biên phòng?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Cần tiếp tục tập trung đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị trong tác nghiệp như: Máy tính, máy ảnh, phương tiện đi lại... Về mặt nghiệp vụ, trong mỗi số báo, phóng viên cần đăng ký đề tài để phân tích, mổ xẻ những hướng khai thác hay, từ đó nâng cao chất lượng của tác phẩm. Bên cạnh đó, báo chí Biên phòng cần tăng cường các bài viết ở khu vực phía Nam vì tỷ lệ các tin bài hiện nay giữa các vùng biên giới còn thiếu cân đối (chủ yếu tập trung ở phía Bắc). Đồng thời, làm tốt công tác bạn đọc, công tác cộng tác viên để nội dung tuyên truyền được phong phú, đa dạng, giàu tính thực tiễn.

Câu 9: Để thực hiện các giải pháp này, anh đề xuất, kiến nghị gì đối với các cơ quan, ban ngành có liên quan?

- **Phóng viên Nguyễn Văn Phúc:** Đề nghị Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Hội Nhà báo Việt Nam cần quan tâm tạo điều kiện cho báo chí Biên phòng phát triển. Đồng thời, nghiên cứu hỗ trợ kinh phí để các đối tượng độc giả ở vùng biên giới, hải đảo có thể tiếp cận với 2 ấn phẩm Báo Biên phòng và An ninh biên giới.

Đề nghị Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam và Đảng ủy - Bộ Tư lệnh BDBP cần nghiên cứu và có chính sách đầu tư thỏa đáng cho cơ quan báo chí Biên phòng, đặc biệt là tiếp tục hiện đại hóa báo chí Biên phòng theo hướng chuyên nghiệp, truyền thông đa phương tiện.

Xin trân trọng cảm ơn anh!

PHỤ LỤC 3: Ý KIẾN ĐÁNH GIÁ CỦA LÃNH ĐẠO CÁC CƠ QUAN QUẢN LÝ BÁO CHÍ NHÂN DỊP KỶ NIỆM 60 NĂM BÁO BIÊN PHÒNG RA SỐ ĐẦU TIÊN

60 NĂM một chặng đường vẻ vang

■ NHÓM PV (thực hiện)

Trải qua 60 năm công tác và trưởng thành, Báo Biên phòng đã trở thành phương tiện thông tin tuyên truyền hiệu quả, trở thành "món ăn tinh thần" không thể thiếu của cán bộ, chiến sĩ Biên phòng và nhân dân ở khu vực biên giới. Nhân dịp kỷ niệm 60 năm Ngày Báo Biên phòng ra số đầu tiên (22/4/1959 - 22/4/2019), phóng viên Báo Biên phòng lược ghi những đánh giá của các đồng chí lãnh đạo các cơ quan quản lý báo chí, đối với Báo Biên phòng.

Đồng chí Lê Mạnh Hùng, Phó Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương.

Đồng chí Đặng Khắc Lợi, Cục phó Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông.

Thiếu tướng Nguyễn Văn Đức, Cục trưởng Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam.

Đồng chí Vũ Hữu Hoạt, Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền, Ủy ban Dân tộc.

Đồng chí Lê Mạnh Hùng, Phó trưởng ban Tuyên giáo Trung ương:

Điểm mạnh của Báo Biên phòng là truyền tải được thông tin đến bà con vùng biên giới, hải đảo.

Trong những năm qua, các ấn phẩm của Báo Biên phòng đã góp phần tích cực đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng, đặc biệt là cấp ủy Đảng, chính quyền và nhân dân ở khu vực biên giới, hải đảo. Thông tin của Báo Biên phòng đã góp phần quan trọng vào việc tăng cường sự thống nhất về tư tưởng và hành động, sự đoàn kết, đồng thuận của toàn dân, giữ vững ổn định chính trị, xã hội trên khu vực biên giới, hải đảo. Những năm qua, Báo Biên phòng đã tích cực tổ chức tuyên truyền, chuyển tải tới bạn đọc những đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; tuyên truyền, phổ biến, nhân rộng các điển hình tập thể, cá nhân tiên tiến, những mô hình hay, cách làm giỏi, tăng cường củng cố cơ sở chính trị, phát triển kinh tế, xã hội ở khu vực biên giới, hải đảo của Tổ quốc.

Tập thể cán bộ, phóng viên, biên tập viên của báo đã có nhiều nỗ lực trong việc cải tiến nội dung cũng như hình thức các ấn phẩm, thực hiện tốt hơn nhiệm vụ chính trị được phân công.

Thời gian tới, báo Biên phòng cần tiếp tục giữ vững định hướng chính trị, tôn chỉ mục đích, định hướng tuyên truyền của Đảng, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng; bám sát cơ sở, thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền, thông tin cập nhật hơn, bám sát các hoạt động của bộ đội; kịp thời phát hiện, tuyên truyền, cổ vũ những điển hình tiên tiến trong phong trào thi đua Quyết thắng, góp phần làm tỏa sáng hình ảnh cao đẹp "Bộ đội Cụ Hồ" trong thời kỳ mới; chú trọng tuyên truyền giáo dục lịch sử, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, của Đảng, Quân đội tới các tầng lớp nhân dân, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch. Báo Biên phòng cần tiếp tục phát huy những thành tựu đã đạt được trong 60 năm qua, đồng thời tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức, tăng cường hiệu quả tuyên truyền đối với bạn đọc ở khu vực biên giới nói riêng và cả nước nói chung.

Đồng chí Đặng Khắc Lợi, Cục phó Cục Báo chí, Bộ Thông tin và Truyền thông:

Báo Biên phòng 60 năm sát cánh cùng lực lượng giữ vững biên cương.

Hòa cùng xu hướng phát triển của báo chí hiện đại, Báo Biên phòng luôn thực hiện đúng tôn chỉ, mục đích, hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của một cơ quan báo chí chính thống. Các tác phẩm của Báo Biên phòng đã phản ánh đậm nét hình ảnh cán bộ, chiến sĩ Biên phòng thực hiện nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia; phản ánh sinh động đời sống của đồng bào vùng biên giới, hải đảo... Bên cạnh đó, báo còn đưa thông tin kịp thời các vấn đề thời sự của đất nước, đặc biệt là các vấn đề nóng bỏng ở vùng biên như công tác đấu tranh chống các loại tội phạm xâm hại an ninh quốc gia, trật tự an toàn ở khu vực biên giới.

Trải qua 60 năm công tác và trưởng thành, Báo Biên phòng đã thực hiện tốt vai trò là cơ quan ngôn luận của Đảng ủy, Bộ Tư lệnh BĐBP, thực hiện hàng vạn tác phẩm báo chí phản ánh hiện thực sinh động cuộc sống lao động sản xuất và bảo vệ biên giới của đồng bào và cán bộ, chiến sĩ BĐBP trên biên giới, hải đảo.

Các tác phẩm của báo Biên phòng không những có tác dụng cổ vũ, động viên ý chí quyết tâm, tinh thần năng động, sáng tạo của quân và dân ta, mà còn góp phần tuyên truyền làm nổi bật hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ" trong thời kỳ mới; khẳng định uy tín, vị trí, vai trò của lực lượng BĐBP đối với nhiệm vụ hệ trọng của đất nước.

Thời gian tới, Báo Biên phòng cần tuyên truyền hiệu quả hơn về công tác đấu tranh phòng chống tội phạm, nâng cao nhận thức cho đồng bào dân tộc vùng biên, vạch trần âm mưu, thủ

đoạn của các thế lực thù địch chống phá Việt Nam... Tin tưởng rằng, tập thể cán bộ, phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên, nhân viên Báo Biên phòng giữ vững bản lĩnh chính trị; rèn luyện đạo đức nghề nghiệp, nâng cao trình độ chuyên môn, bám, nắm và thực hiện tốt công tác tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các nhiệm vụ trọng tâm của BĐBP. Thường xuyên đổi mới nội dung, hình thức các ấn phẩm, nâng cao chất lượng thông tin và hiệu quả tuyên truyền, phù hợp với đồng bào và chiến sĩ nơi biên giới, hải đảo.

Thiếu tướng Nguyễn Văn Đức, Cục trưởng Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam:

Báo Biên phòng hoàn thành tốt công tác tuyên truyền về nhiệm vụ quản lý, bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia.

Trải qua 60 năm, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng ủy Bộ Tư lệnh BĐBP, Báo Biên phòng đã giữ vững định hướng chính trị, đảm bảo tôn chỉ, mục đích, tập trung vào hoàn thành tốt công tác tuyên truyền về nhiệm vụ quản lý, bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia, xây dựng nền biên phòng toàn dân vững mạnh. Các ấn phẩm của Báo Biên phòng đã được độc giả trong và ngoài Quân đội quan tâm, là người bạn thân thiết, tin cậy của cán bộ, chiến sĩ BĐBP và nhân dân trên khu vực biên giới, biển đảo của Tổ quốc.

Trong thời gian tới, nhiệm vụ công tác biên phòng đặt ra yêu cầu cao, để góp phần thực hiện tốt Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia trong tình hình mới, Báo Biên phòng cần tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, tập trung tuyên truyền, phản ánh về nhiệm vụ bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia, xây dựng BĐBP vững mạnh, góp phần làm cho hình ảnh, uy tín, truyền thống tốt đẹp của BĐBP nổi tiếng, phẩm chất cao quý của "Bộ đội Cụ Hồ" nổi chung tiếp tục được tỏa sáng. Mặt khác, tiếp tục xây dựng Báo Biên phòng trở thành cơ quan báo chí chuyên nghiệp, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Đồng chí Vũ Hữu Hoạt, Vụ trưởng Vụ Tuyên truyền, Ủy ban Dân tộc:

Báo Biên phòng, người bạn tin cậy của đồng bào các dân tộc khu vực biên giới.

Các ấn phẩm của Báo Biên phòng đã bám sát định hướng tuyên truyền của Đảng, Nhà nước, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Ủy ban Dân tộc và cơ quan chủ quản. Đặc biệt, đã tuyên truyền thực hiện chính sách dân tộc đến cán bộ, chiến sĩ BĐBP và đồng bào các dân tộc trên khu vực biên giới. Qua các ấn phẩm của Báo Biên phòng đã giúp độc giả nắm được chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Báo Biên phòng đã phản ánh kịp thời gương người tốt, việc tốt, các mô hình làm kinh tế giỏi, vươn lên thoát nghèo, xây dựng nông thôn mới, góp phần phát triển kinh tế, xã hội trong đồng bào vùng dân tộc và miền núi. Cùng với đó, Báo Biên phòng đã tuyên truyền hiệu quả về sự nghiệp bảo vệ chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia, đấu tranh chống "diễn biến hòa bình"; với nhiều góc nhìn đa chiều, phản bác lại các quan điểm, luận điệu sai trái của các thế lực thù địch, giúp đồng bào nâng cao ý thức cảnh giác, không nghe lời kẻ xấu, góp phần củng cố niềm tin của cán bộ, chiến sĩ và đồng bào các dân tộc trên biên giới, biển đảo. Có thể khẳng định, Báo Biên phòng đã trở thành người bạn thân thiết, tin cậy của cán bộ, chiến sĩ BĐBP và đồng bào các dân tộc trên môi trường biên cương Tổ quốc, đồng thời trở thành nguồn thông tin chính thống về sự nghiệp xây dựng, bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia. ■

PHỤ LỤC 4: GIAO DIỆN TRANG BÌA CỦA PHỤ TRƯỞNG AN NINH BIÊN GIỚI

VÌ SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG, QUẢN LÝ VÀ BẢO VỆ
CHỦ QUYỀN, AN NINH BIÊN GIỚI QUỐC GIA!

An ninh biên giới

PHỤ TRƯỞNG CỦA BÁO BIÊN PHÒNG

Số 2

Chủ Nhật 13/1/2019

CHÀO MỪNG HỘI NGHỊ SƠ KẾT VÀ GẶP MẶT ĐIỂN HÌNH TIÊN TIẾN THỰC HIỆN NGÀY BIÊN PHÒNG TOÀN DÂN, GIAI ĐOẠN 2009 - 2019

Chiều 21-12-2018, tại Hà Nội, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã gặp mặt, tặng quà cho các già làng, trưởng bản, người có uy tín tiêu biểu khu vực biên giới về dự chương trình “Điểm tựa của bản làng” do Tạp chí Cộng sản, Ủy ban Dân tộc, Bộ Tư lệnh BĐBP tổ chức nhân kỷ niệm 74 năm ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (22/12/1944-22/12/2018).
Ảnh: ANH DŨNG

Chúng quyết tâm xây dựng nền “Biên phòng toàn dân” vững mạnh

Trang 8

5 BĐBP xây dựng “thế trận lòng dân” quản lý, bảo vệ vững chắc chủ quyền, an ninh biên giới quốc gia

7 Giữ vững kỷ cương, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ công tác biên phòng

12 Khởi sắc vùng biên Lũng Pô

15 Chấn đưng “cung đường” vận chuyển pháo nỏ qua biên giới

PHỤ LỤC 5: GIAO DIỆN TRANG BÌA CỦA BÁO BIÊN PHÒNG

VÌ SỰ NGHIỆP XÂY DỰNG, QUẢN LÝ VÀ BẢO VỆ CHỦ QUYỀN, AN NINH BIÊN GIỚI QUỐC GIA!

Biên phòng

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG ỦY VÀ BỘ TƯ LỆNH BỘ ĐỘI BIÊN PHÒNG

NĂM THỨ
NĂM MƯƠI CHÍN
SỐ: 4
RA NGÀY 11-1-2019
Đường dây nóng:
(024) 3.2668306
Fax:
(024) 3.9364408
Email:
banthukybaotep@gmail.com
bienphongdientu@gmail.com
Website:
www.bienphong.com.vn

“Thành tích chung của cả nước có phần đóng góp rất quan trọng của Quân đội.”

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng cùng các đại biểu tham quan khu trưng bày các ấn phẩm của Thư viện Quân đội. Ảnh: HỒNG PHIA

Ngày 10-1, tại Hà Nội, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng tổ chức Hội nghị Quán chính toàn quân năm 2018. Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước, Bí thư Quân ủy Trung ương dự và chỉ đạo hội nghị; Đại tướng Ngô Xuân Lịch, Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Bí thư Quân ủy Trung ương, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng chủ trì hội nghị. Dự hội nghị có các đồng chí Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng; các đồng chí Ủy viên Thường vụ Quân ủy Trung ương, lãnh đạo Bộ Quốc phòng, Bộ Tổng tham mưu, Tổng cục Chính trị QĐND Việt Nam; đại biểu lãnh đạo các ban, bộ, ngành Trung ương; lãnh đạo, chỉ huy các cơ quan, đơn vị trực thuộc Bộ Quốc phòng...

(Xem tiếp trang 3)

Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác dân vận năm 2018

(Xem trang 2)

Kiểm tra công tác trưng bày chuyên đề “Ngày Biên phòng toàn dân”

(Xem trang 3)

Trung tướng Hoàng Xuân Chiến, Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Quân ủy Trung ương, Tư lệnh BBBP kiểm tra công tác chuẩn bị trưng bày chuyên đề “Ngày Biên phòng toàn dân”, do Bảo tàng Biên phòng thực hiện. Ảnh: THUY TRANG

Chung tay xây dựng biên giới bình yên

(Xem trang 5)

Cán bộ, chiến sĩ Đồn Biên phòng Quang Long, BĐBP Cao Bằng cùng dân quân địa phương tuần tra, bảo vệ đường biên, cột mốc quốc gia. Ảnh: NGUYỄN TỰ

TIÊU ĐIỂM

Vắc-xin thương hiệu Việt

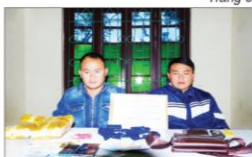
Bộ Y tế đã ra định hướng từ nay đến năm 2020, Việt Nam có ít nhất 7 loại vắc-xin đáp ứng yêu cầu của chương trình tiêm chủng quốc gia, thay thế sản phẩm nhập khẩu và tiến tới xuất khẩu. Trong đó, dạng vắc-xin “5 trong 1” và “6 trong 1” phối hợp nhiều loại kháng nguyên là một trong những ưu tiên hàng đầu trong nghiên cứu và phát triển vắc-xin mới tại Việt Nam hiện nay.

Định hướng trên hoàn toàn có cơ sở, khi năm 2018, Việt Nam đã sản xuất thành công vắc-xin cúm mùa “3 trong 1” (gồm cúm A/H1N1/09, A/H3N2, cúm B và vaccine cúm tiến đại dịch A/H5N1), cùng với đó chúng ta cũng đã hoàn thiện quy trình sản xuất vắc-xin sởi, loại phối hợp sởi-rubella chất lượng cao đạt tiêu chuẩn GMP của Tổ chức Y tế thế giới (WHO). Việc chế tạo thành công vắc-xin cúm mùa và cúm A/H5N1 chỉ có giá khoảng 80.000 - 120.000 đồng/liều, bằng 1/3 giá nhập rõ ràng là một trong những thành tựu lớn của ngành y tế Việt Nam, đồng thời, mở ra triển vọng cho vắc-xin “made in Vietnam” không chỉ đáp ứng nhu cầu phòng bệnh trong nước mà còn hướng tới xuất khẩu.

(Xem tiếp trang 4)

“Trận đánh” giữa ngày giá rét

Trang 6

Nhật ký “Gửi lại mai sau”:

Sáng mãi tinh thần lạc quan cách mạng

Trang 8

Ghi chép

Hành trình chạm tới ước mơ

Trang 10

Đằng sau chuyến thăm Trung Quốc

của nhà lãnh đạo Triều Tiên

Trang 11

PHỤ LỤC 6: GIAO DIỆN TRANG CHỦ CỦA BÁO ĐIỆN TỬ BIÊN PHÒNG

mặt | bienphong.com.vn

Vi sự nghiệp xây dựng, quản lý và bảo vệ
Chủ quyền an ninh biên giới quốc gia!

Biên phòng
CƠ QUAN CỦA ĐẢNG ỦY VÀ BỘ TƯ LỆNH BỘ ĐỘI BIÊN PHÒNG

HỌC TẬP VÀ LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH

Thứ 5, 31/10/2019, 08:10 (GMT+7) Đường dây nóng : (024) 39384407(116) - 091.2011.882

[Thời sự - Chính trị](#) [Theo gương Bác](#) [Quốc phòng - An ninh](#) [Biên phòng toàn dân](#) [Xã hội](#) [Kinh tế](#) [Pháp luật](#) [Phóng sự](#) [Văn hóa - Thể thao - Giải trí](#) [Quốc tế](#)

Dòng sự kiện [Luật Biên phòng Việt Nam](#)

Nghiên cứu thành lập các tổ công tác Biên phòng ở những địa bàn biên giới xung yếu

Chiều 30-10, Trung tướng Hoàng Xuân Chiến, Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Quân ủy Trung ương, Tư lệnh BĐBP chủ trì buổi làm việc, nghe báo cáo về việc thành lập các tổ công tác địa bàn của đồn Biên phòng. Tham dự buổi làm việc có Thiếu tướng Đỗ Danh Vượng, Chính ủy BĐBP cùng các đồng chí lãnh đạo Bộ Tư...

Tin mới **Xem nhiều nhất**

- Kinh tế - xã hội đất nước có sự phát triển toàn diện
- Bão số 5 đã suy yếu thành áp thấp nhiệt đới, Hà Nội trời trở lạnh
- Kêu gọi tàu cá di chuyển khỏi vùng ảnh hưởng của bão
- Lý Sơn ứng phó với bão số 5
- Quảng Ngãi có hơn 1.500 tàu cá vào bến trú bão
- Họp báo giới thiệu Hành trình "Quần đội chung tay vì người nghèo"
- Đoàn đại biểu Bộ Tư lệnh Hiến binh, Quân đội Hoàng gia Campuchia thăm các di tích lịch sử tại Điện Biên
- Đoàn đại biểu Bộ Tư lệnh Lục quân, Quân đội Hoàng gia Campuchia thăm khu du lịch Hạ Long

TIN ẢNH

Chiến dịch "Hãy làm sạch biển": Những con số ấn tượng

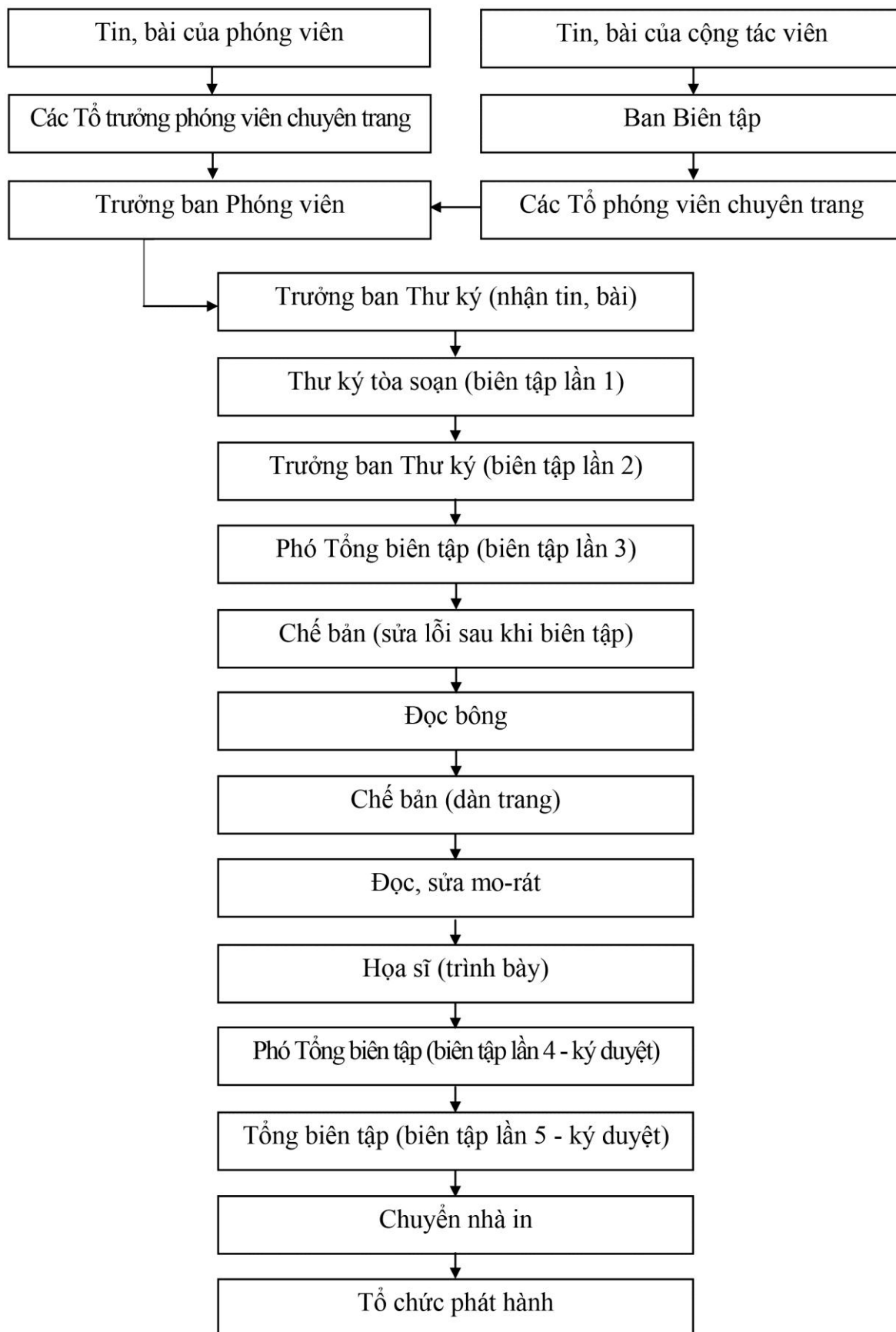
Ngân vang bài ca người lính Biên phòng

Chung tay chia sẻ khó khăn với phụ nữ biên cương

PHỤ LỤC 7: SƠ ĐỒ QUY TRÌNH BIÊN TẬP, XUẤT BẢN BÁO BIÊN PHÒNG VÀ PHỤ TRƯỞNG AN NINH BIÊN GIỚI

**PHỤ LỤC 8: SƠ ĐỒ QUY TRÌNH BIÊN TẬP, DUYỆT ĐĂNG
BÁO ĐIỆN TỬ BIÊN PHÒNG**

